

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020 § 77

Kaupunginvaltuusto 8.6.2020 § 45

Sisällysluettelo

1. Tilinpäätössäännökset	1
2. Tilinpäätösasiakirjat	1
2.1. Tasekirja	1
2.2. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	2
3. Toimintakertomus	2
3.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset	2
3.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
3.2.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
3.2.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
Rakennuslautakunnan toiminta yhdistettiin tekniseen lautakuntaan 1.4.2019 lähtien	7
3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
3.2.4. Työvoima- ja työllisyystilastot	8
3.2.5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	13
3.2.6. Ympäristöasiat	17
3.2.7. Muut ei-taloudelliset asiat	17
3.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
3.2.9. Kaupungin henkilöstö, sairauspoissaolot	18
3.2.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
3.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
3.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
3.4.2. Toiminnan rahoitus	22
3.5. Rahoitusasema ja sen muutokset	24
3.6. Kokonaistulot – ja menot	25
3.7. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	26
3.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	26
3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus	26
3.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	27
3.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	49
3.7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	50
3.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamis-toimenpiteet	55
3.8.1. Asiaa koskeva sääntely	55
3.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely	55
3.8.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	55
4. Toteutumisvertailu	56
4.1. Tavoitteiden toteutuminen	56

4.2. Käyttötalouden toteutuminen.....	56
4.3. Tuloslaskelman toteutuminen (sisäiset mukana).....	106
4.4. Investointien toteutuminen	108
4.5. Rahoitusosan toteutuminen.....	114
4.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	115
5. Tilinpäätöslaskelmat	117
5.1. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen)	117
5.2. Kemijärven kaupungin rahoituslaskelma	118
5.3. Kemijärven kaupungin tase	119
5.4. Konsernituloslaskelma.....	121
5.5. Konsernirahoituslaskelma	122
5.6. Konsernitase	123
6. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	125
6.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	125
6.1.1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	125
6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	125
6.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	127
6.4. Tasetta koskevat liitetiedot	129
6.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	129
6.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	136
6.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot	137
6.7. Tilintarkastajan palkkio.....	138
6.8. Intressitahotapahtumat.....	138
7. Eriytetyt tilinpäätökset	139
7.1. Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset.....	139
8. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	139
9. Allekirjoitukset ja merkinnät	140

1. Tilinpäätössäännökset

Kuntalaki (410/2015) 113 §:

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalaki (410/2015) 114 §:

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kuntalain (410/2015) 115 § määrätään toimintakertomuksesta. Toimintakertomuksen sisällöstä kerrotaan tarkemmin kohdassa 3.

2. Tilinpäätösasiakirjat

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

2.1. Tasekirja

Kunnan tasekirja sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, luettelot ja selvitykset sekä allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutusvertailuun.

Talousarvion toteutusvertailu on osa kunnan toimintakertomusta. Toteutusvertailussa esitetään erikseen käyttötalouden ja investointien toteutuminen ja tuloslaskelma- ja rahoitusosien toteutuminen.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase.

Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin. Lisäksi liitetiedoissa esitetään liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat.

Luettelo käytetyistä kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista sekä selvitys kirjanpito kirjojen ja tositteiden säilytystavoista laaditaan kirjanpitolain 3.8 §:n mukaisesti.

2.2. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

3. Toimintakertomus

3.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalaki (410/2015) 115 §:

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3.1 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupunki on jo usean vuoden ajan tehnyt toimia, millä kustannuksia saataisiin pienemmäksi ja palvelutasoa ajaa hallitusti

alas, mutta tehdyt toimet eivät ole kaikkien vastuualueiden osalta toteutuneet suunnitellusti. Taloudellinen asemamme on edelleen heikko. Tilikauden tulos vuonna 2019 on – 0,3 M€, siitäkin huolimatta, että tytäryhtiöt tulouttivat omistajalle yhteensä 2,3 M€. Kattamatonta alijäämää kumulatiivisesti kertyy yhteensä -4,4 M€. Tämä alijäämä on kuntalain mukaan katettava vuoteen 2023 mennessä. Suurimmat yksittäiset selittäjät tilikauden tappiolle ovat verotulojen merkittävä väheneminen 1,9 M€ ja hyvinvointipalvelualueen menojen ylitys yhteensä 0,6 M€. Muut palvelu- ja vastuualueet ovat suoriutuneet tavoitteestaan kohtuullisen hyvin. Aiempien vuosien voitot on käytetty jo vuosia sitten, ja kun muita tuloksentasauskeinoja ei enää ole, on taloutemme liikkumatila olematon.

Talouden tasapainottaminen tulee jatkossakin olemaan kaupungin johdon tärkein tehtävä suunnitelmakaudella. Olemme vuoden 2019 loppupuolella aloittaneet yhdessä Perlacon Oy:n kanssa tekemään talouden sopeuttamisohjelmaa, jossa tavoitteena on saavuttaa seuraavan kolmen vuoden aikana yhteensä 5 M€:n pysyvät toiminnalliset säästöt, ja vähentää 50 henkilötyövuotta. Tähän tavoitteeseen ei sisälly satunnaisia eria esim. myyntivoittoja. Tämän ohjelman vuoksi aloitimme joulukuussa YT-menettelyn, jotka päättyivät tammikuussa 2020. Talouden raportointia tullaan edelleen kehittämään, jotta poikkeamiin päästäisiin kiinni.

Kaupunginvaltuusto piti tuloverotason ennallaan, eli 21,5 % :ssa. Kiinteistö- ja muuhun verotukseen esitetty maltillinen korotus ei toteutunut, koska valtuusto ei halunnut vielä käyttää verojen korottamista yhtenä talouden tasapainottamiskeinona. Valtionavustukset olivat yhteensä 25,2 M€ ja kaupungin saamat verotulot olivat yhteensä 28,5 M€.

Biojalostamohanke etenee. Ympäristö- ja vesiluvat on saatu, ja toiveikkaana odotamme, että rakennustyöt alkavat kesällä 2020. Boreal Bioref Oy ja kaupunki on tehty laaja-alaista tiedottamista, varautumista ja useita suunnitelmia monissa eri ryhmissä ja tilaisuuksissa vuoden aikana. Kaupunki on lisäksi ostanut tulevalle tehtaalle lisää maata, ja kaavoitus alueella on valmis. Alueen

kehittämiseksi on menossa lisäksi useita hankkeita, joilla tuetaan laajan ekopuiston rakentamista Patokankaan alueelle.

Kaupungin työllisyystilanne on parantunut edelleen melko positiivisesti edellisvuodesta. Pitkäaikaistyöttömien määrä on saatu alenemaan (92 hlöä), ja yli 50-vuotiaidenkin työttömyys on hyvää vauhtia alenemassa (252 hlöä). Vuoden aikana työttömyysprosentti laski 15,3 %:sta aina 14,0 %:iin. Luku oli alimmillaan syyskuussa, jolloin se oli peräti 11,2 %.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu päättyi vuoden 2019 keväällä. Tavoitetta eikä maalia saavutettu. Eduskunta ei pystynyt helmi-maaliskuussa 2019 sopimaan sote/maku -uudistuksen jatkosta, joten nähtäväksi jää miten tästä tullaan etenemään.

Tilaliikelaitoksen perustaminen siirtyi vuoden vaihteeseen 2019/2020. Johtokunta ja johto yhdessä vuoden aikana suunnittelivat miten liikelaitos organisoituu ja aloittaa toimintansa. Toimitusjohtajana aloitti Markku Kankaanranta. Loppuvuonna aloitettiin uuden toimitusjohtajan haku, koska Kankaanranta oli siirtymässä eläkkeelle. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin vuoden 2020 puolella Esa Pöyliö. Lisäksi elinkeinotoimi siirtyi kokonaan Kemijärven Kehitys Oy:lle vuoden 2019 alusta Jari Polven johdolla. Keväällä valittiin Kehitykselle uusi toimitusjohtaja Jari Paloniemi.

Matkailu on kehittynyt alueellamme suotuisasti, ja Suomotunturin kehittäminenkin näyttää pääsevän pitkän hiljaiselon jälkeen vauhtiin.

Kaupungin edunvalvontaa on tehty laajasti yhdessä Itä-Lapin Kuntayhtymän ja seutukaupunkiverkoston kanssa. Pohjois-Lapin kuntien kanssa on aloitettu laajempi

yhteistyö. Olemme isännöineet vuoden aikana useita ministereitä, kansanedustajia, Venäjän suurlähettilästä, erilaisia kiinalaisia ryhmiä sekä käyneet edunvalvontamatkoilla EU:ssa, eduskunnassa, ministeriöissä. Lisäksi on pidetty useita kaupunkilaisille suunnattuja tilaisuuksia ja osallistuttu kyläiltoihin. Vuoden aikana liityimme mm. Lohijokitiimin, Mayors Assosiationiin ja 5-tien yhdistyksien toimintaan mukaan.

Jääkäriprikaatin valatilaisuus pidettiin 9.8.2019. Tilaisuus keräsi melkoisesti varusmiesten omaisia kaupunkiin. Järjestelyt onnistuivat erinomaisesti. Kiitos siitä kuuluu puolustusvoimien ja teknisen osaston osaavalle henkilöstölle.

Pitkästä aikaa kaupunki on rakentamassa uusia omia tiloja. Jyväskylän päiväkodin laajennus valmistuu näillä näkymin keväällä 2020.

Iso haaste on kaupungin väestön ikääntyminen ja ikääntyneiden osuuden kasvu koko väestöstä. Meilläkin selvästi nähdään sisäinen muuttoliike sivukylistä keskustaan.

Kiitos Kemijärven kaupungin henkilökunnalle, yhteistyökumppaneille, luottamusmiehille, yrittäjille sekä kaupunkilaisille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä kanssanne vuonna 2019.

Kemijärvellä 20.3.2020

Atte Rantanen

Tätä kirjoittaessa koko Suomi on siirtynyt poikkeustilaan koronaviruksen vuoksi. Aika näyttää miten se vaikuttaa kaupungin ja kaupunkilaisten elämään.

3.2.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin organisaatio- ja päätöksentekorakenteeksi on 14.6.2016 alkaen hyväksytty alla oleva rakenne (KV 13.6.2016 § 63). Kaupungin talousarvio vuodelle 2019

on laadittu ja hyväksytty ao. organisaatio- rakenteen mukaiseksi lukuunottamatta elinkeinopalveluja, jotka on ostettu v. 2019 alusta lähtien Kemijärven Kehitys Oy:ltä.

Hallintosäännössä on määritelty hyvinvointipalvelujen vastuualueet seuraavasti:

- varhaiskasvatuspalvelut
- perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut
- kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut
- perhepalvelut
- sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut
- aikuisten psykososiaaliset palvelut
- vammaisten palvelut
- ikäihmisten palvelut

Hallinto- ja tukipalveluilla ei ole erillisiä vastuualueita ja palvelualueen toiminnoista on siirtynyt elinkeinopalvelut kokonaisuudessaan Kemijärven Kehitys Oy:n toiminnoiksi.

Tilivelvolliset 2019

Tilivelvollisia ovat seuraavien toimielinten jäsenet:

- kaupunginhallitus
- keskusvaalilautakunta
- hyvinvointilautakunta
- tekninen lautakunta
- rakennuslautakunta

Hallintosäännössä on määritelty tekniset palvelut palvelualueen alaiset vastuualueet seuraavasti:

- tekniset palvelut
- laitoshuoltopalvelut
- ruokapalvelut

Hallintosääntöä päivitettiin vuonna 2019 liikelaitoksen toimintaan liittyen, mutta koska liikelaitoksen toiminta alkoi vasta 1.1.2020, ei talousarviorakennetta ja sitovuustasoja ole muutettu. Tilinpäätöksessä noudatetaan siten valtuuston v. 2014 hyväksymän organisaatorakenteen mukaisia sitovuustasoja käyttötalousmäärärahojen osalta.

Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat osastoittain seuraavat viranhaltijat:

Hallinto- ja tukipalvelut

Kaupunginjohtaja	Rantanen Atte
Palvelualuejohtaja	Säärelä Marjo
Talous- ja kehittämisjohtaja	Kuvaja Tuula

Hyvinvointipalvelut

Palvelualuejohtaja	Narkilahti Juha
Vastuualuepäällikkö	Karjalainen Marja-Leena
Vastuualuepäällikkö	Tervonen Ilpo
Vastuualuepäällikkö	Kilpeläinen Kaisu/Laukkanen Heidi
Vastuualuepäällikkö	Onkamo Merja
Vastuualuepäällikkö	Virta Pertti
Vastuualuepäällikkö	Poropudas Anne
Vastuualuepäällikkö	Piisilä Päivi
Vastuualuepäällikkö	Myllykangas Antero

Tekniset palvelut

Palvelualuejohtaja/ Vastuualuepäällikkö	Kankaanranta Markku
Vastuualuepäällikkö	Paavola Outi
Vastuualuepäällikkö	Hoisko Teija

Luottamushenkilöorganisaatio

TOIMIELIMET V. 2019

KAUPUNGINVALTUUSTO

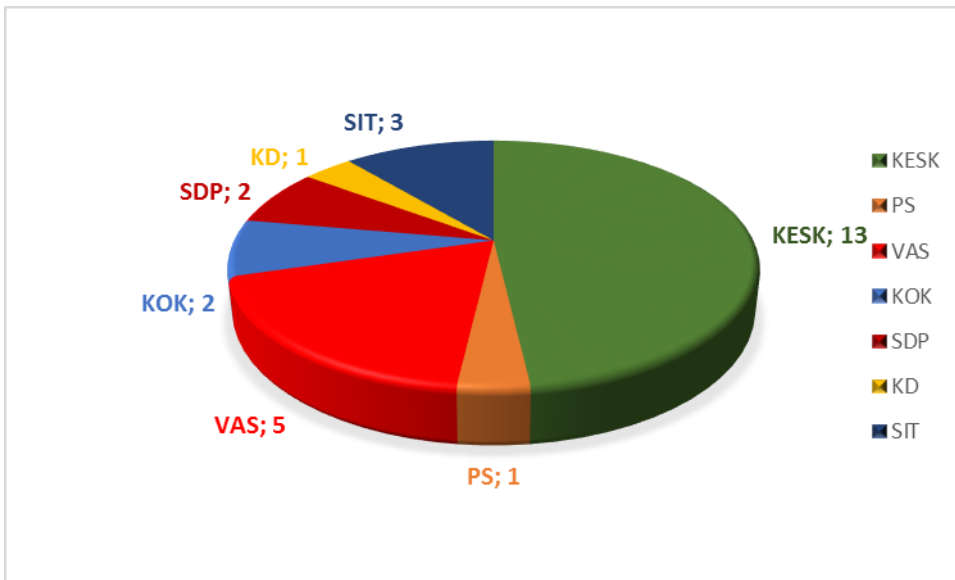
puheenjohtaja	Niemelä Veikko, Kesk
1. varapuheenjohtaja	Pikkarainen Juha, Vas
2. varapuheenjohtaja	Ruokamo Anita, Kesk
jäsenet	Aalto Pirkka, KD
	Harju Markku, Sdp
	Huczowski Johan, Siniset/Sitoutumattomat
	Imporanta Aulikki, Kesk
	Jaakkola Kauko, Vas
	Kaisanlahti Tarja, Kesk
	Kangas Esa, Siniset/Sitoutumattomat
	Kelloniemi Juhana, Perussuomalaiset
	Kerkelä Mauno, Kesk
	Kortelainen Jukka, Kok.
	Koskela Lea, Kesk
	Kostamovaara Teemu, Kesk
	Kotilaine Jarkko, Vas
	Laurila Pirjo, Kesk
	Lehtola Joonas, Kesk
	Meriläinen Eino, Sdp
	Nampajärvi Suvi, Kesk
	Ojala Jukka, Kesk
	Ojala Kirsti, Vas
	Pöyliö Esa, Kesk
	Ruopsa Harri, Kesk

Savukoski Riitta, Kok
Sipovaara Kyösti, Siniset/Sitoutumattomat
Tikkanen Jani, Vas

Siniset valtuustoryhmä perustettu 28.8.2017 alkaen. Sitoutumattomat valtuustoryhmä perustettu 9.9.2019 alkaen.

Valtuutettujen määrä valtuustoryhmittäin

KAUPUNGINHALLITUS

puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

jäsenet

Koskela Lea, Kesk

Harju, Markku, Sdp

Ojala Kirsti, Vas.

Kangas Esa, Siniset/Sitoutumattomat

Lehtola Joonas, Kesk

Ojala Jukka, Kesk

Savukoski Riitta, Kok

TARKASTUSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

jäsenet

Imporanta Aulikki, Kesk

Jaakkola Kauko, Vas

Hietanen Matti, Kok

Kalliokoski Tuomas, Perussuomalaiset

Pikkuvirta Sirkka, Sdp

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

jäsenet

Haapalinna Ilkka, Kok

Moilanen Eeva, Kesk

Luukinen Mirja, Vas

Mustonen Esko, Sdp

Ruha Ilkka, Perussuomalaiset

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kotilaine Jarkko, Vas
Laurila Pirjo, Kesk
Kerkelä Mauno, Kesk
Kilpeläinen Auvo, Kok
Ruopsa Harri, Kesk
Sirviö Johanna, Siniset/Sitoutumattomat
Tervola Mari, Kesk

TEKNINEN LAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kostamovaara Teemu, Kesk
Kelloniemi Juhana, Perussuomalaiset
Kaisanlahti Tarja, Kesk
Lautamo Kristiina, KD
Pöyliö Esa, Kesk
Tikkanen Jani, Vas
Vihriälä Heidi, Sdp

RAKENNUSLAUTAKUNTA 31.3.2019 saakka

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Huczkowski Johan, Siniset/Sitoutumattomat
Nampajärvi Suvi, Kesk
Huczkowski Raimo, KD
Savukoski Riitta, Kok
Somppi Petri, Vas

Rakennuslautakunnan toiminta yhdistettiin tekniseen lautakuntaan 1.4.2019 lähtien.

3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Suomen talouskasvu on ollut viime vuosina korkealla tasolla, mutta hiipui vuonna 2019 lähelle 1,5 prosentin kasvua. Teollisuuden kasvu tippui edeltävien vuosien kasvuvauhdista rajusti, vaikka vienti ja kulutus jatkuivat edelleen hyvällä tasolla. Suomen vientiä lisäävät palveluvienti ja laivatoimitukset. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee sekä ansiotason nousu että hyvä työllisyystilanne. Myös vaimea inflaatiotaso vahvistaa kuluttajien ostovoimakehitystä. Kuluttajien heikentynyt luottamus Suomen ja oman talouden kehitykseen näkyy erityisesti autokaupan luvuissa. Säästämisaste on noussut ja väestön ikääntyminen näkyvät pienenevä tarpeena ostaa kestokulutushyödykkeitä.

Lapin kehitys on jatkunut myönteisenä, työpaikkoja on syntynyt pk-yrityksiin ja työllisyystilanne on kohentunut, matkailijat ja investoijat ovat löytäneet alueen ja

luonnonvaroille on kysyntää. Talouskasvu on Lapissa ollut viime vuosina muuta Suomea positiivisempaa. Työvoiman saatavuus nähdään pk-yrityksissä kilpailutilanteen ja yleisen taloustilanteen lisäksi pahimpana kehittämisen esteenä. Lappiin suunnitellut biotuotetehtaat ovat aktivoineet keskustelua hiilineutraaliuden riittävydestä. Kemijärven Boreal Biorefin biotuotetehtaan lupavaiheet on käyty läpi ja maakunnassa sekä laajemminkin odotetaan yhtiön päätöksiä. Kokonaisinvestointi on miljardiluokkaa.

VM:n kuntatalousohjelman mukaan kuntien tulos heikkeni edelleen vuonna 2019, vaikka aiempien ennusteiden mukaan kuntatalouden olisi päinvastoin tullut parantua. Kiky-sopimus päättyi syksyllä 2019 ja valtionosuudet palautuvat kiky-leikkausta edeltävälle tasolle vuodesta 2020. Verokorttiuudistus ja tulorekisterin käyttöönotto vaikuttivat suoraan kuntien tuloverokertymään tilitysmuutosten ja

verokertymämuutoksen johdosta.

Kaupungin negatiivinen väestönkehitys näkyy asukasta kohden laskettujen kustannusten kasvuna, koska palvelurakennetta ei ole saatu sopeutettua vähenevän väestön määrän ja rakenteen mukaiseksi ja palvelujen taso on osin ylimitoitettua.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa (17.6.2019 § 41) talouden sopeuttamisohjelman laatimisen ja laatiminen eteni suunnitellusti syksyn aikana. Tavoitteena oli saada sopeuttamistoimenpiteet mukaan jo talousarvioon 2020, mutta

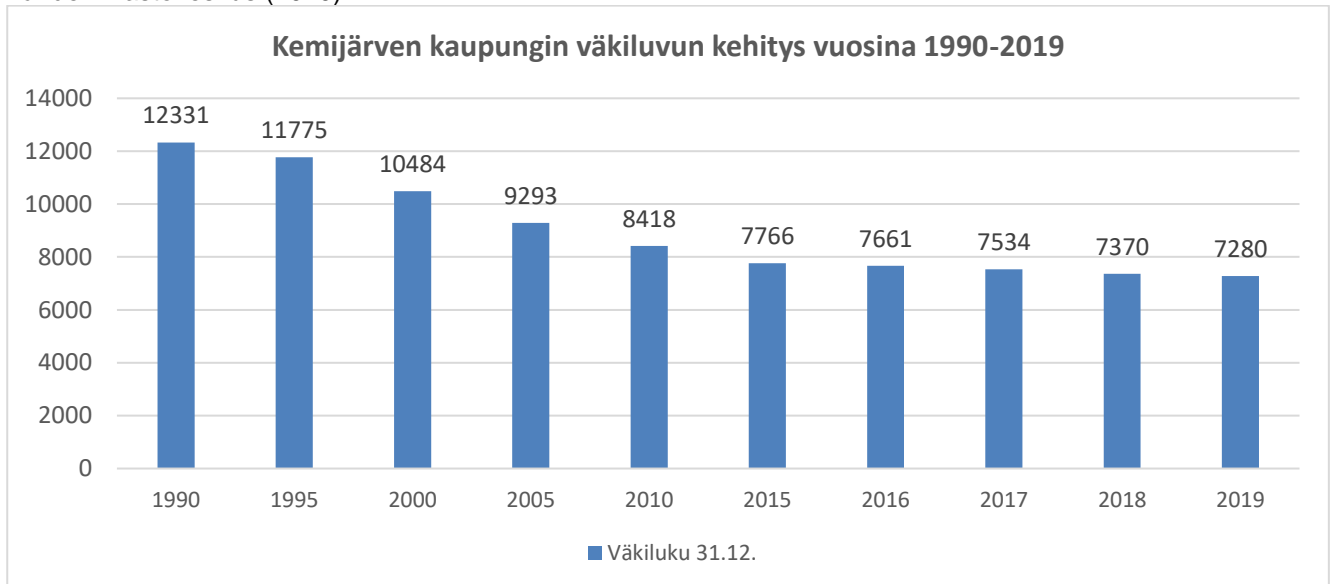
sopeuttamisohjelma hyväksyttiin yt-neuvottelujen vuoksi vasta 3.2.2020 ja muutokset talousarvioon tehdään vasta sen jälkeen.

3.2.4. Työvoima- ja työllisyystilastot

Kemijärven kaupungin väkiluku oli 31.12.2019 (ennakkotieto) 7 280 henkilöä. Väkiluku väheni vuonna 2019 yhteensä 90 henkilöllä (v. 2018 164 henkilöllä). Väkiluvun vähennys johtuu siitä, että syntyneitä on huomattavasti vähemmän kuin kuolleita ja lähtömuutto on tulomuuttoa jonkin verran suurempaa.

Taulukko 1. Kemijärven kaupungin väkiluku vuosina 1990-2019

Lähde: Tilastokeskus (2020)

Taulukko 2. Kemijärven kaupungin väestönmuutokset vuosina 2012-2019

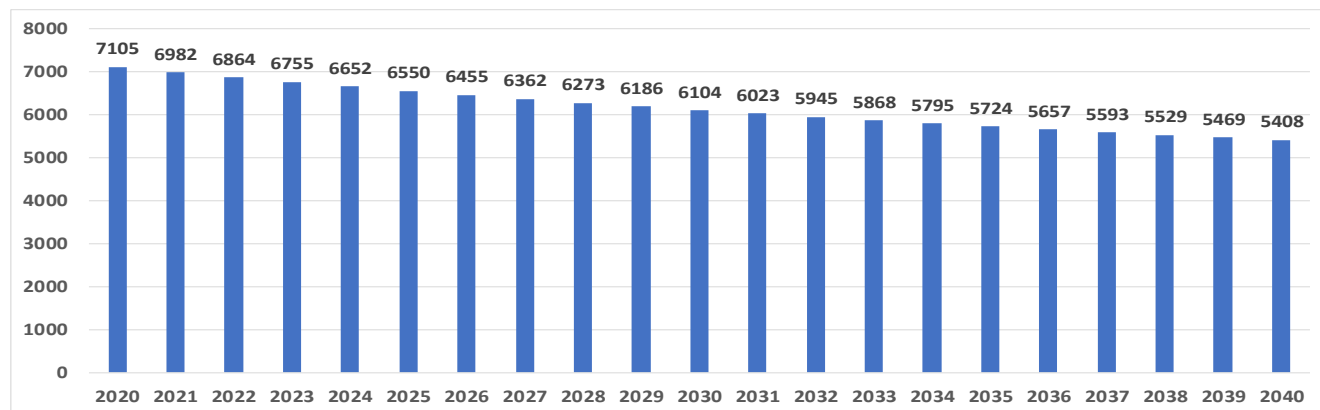
Lähde: Tilastokeskus (2020)

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Väestö	8 295	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661	7 534	7 370
Syntyneet	46	50	45	44	35	31	29	42
Kuolleet	128	128	106	145	134	140	151	120
Synt. ja kuoll. erotus	-82	-78	-61	-101	-99	-109	-122	-78
Kuntaan muuttaneet	254	308	295	314	332	326	306	296
Kunnasta muuttaneet	374	340	325	339	338	344	348	308
Muuttotase	-120	-32	-30	-25	-6	-18	-42	-12
Väestömuutos ed. vuodesta	-202	-110	-91	-126	-105	-127	-164	-90
Väestö vuoden lopussa	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661	7 534	7 370	7280

*= ennakkotieto

Taulukko 3: Tilastokeskuksen väestöennuste 2020 – 2040, Kemijärven kaupunki

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 4. Kemijärven kaupungin ikärakenne vuonna 2019 (31.12 ennuste) ja tilastokeskuksen ennuste vuosille 2020- 2025

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Ikäluokka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-6	292	256	237	227	221	215	212
7-14	406	418	402	399	379	365	342
15-64	3 737	3 574	3 469	3 347	3 249	3 160	3 053
65-74	1 535	1 559	1 546	1 514	1 479	1 455	1 444
75-	1 310	1 298	1 328	1 377	1 427	1 457	1 499
Yhteensä	7 280	7 105	6 982	6 864	6 755	6 652	6 550

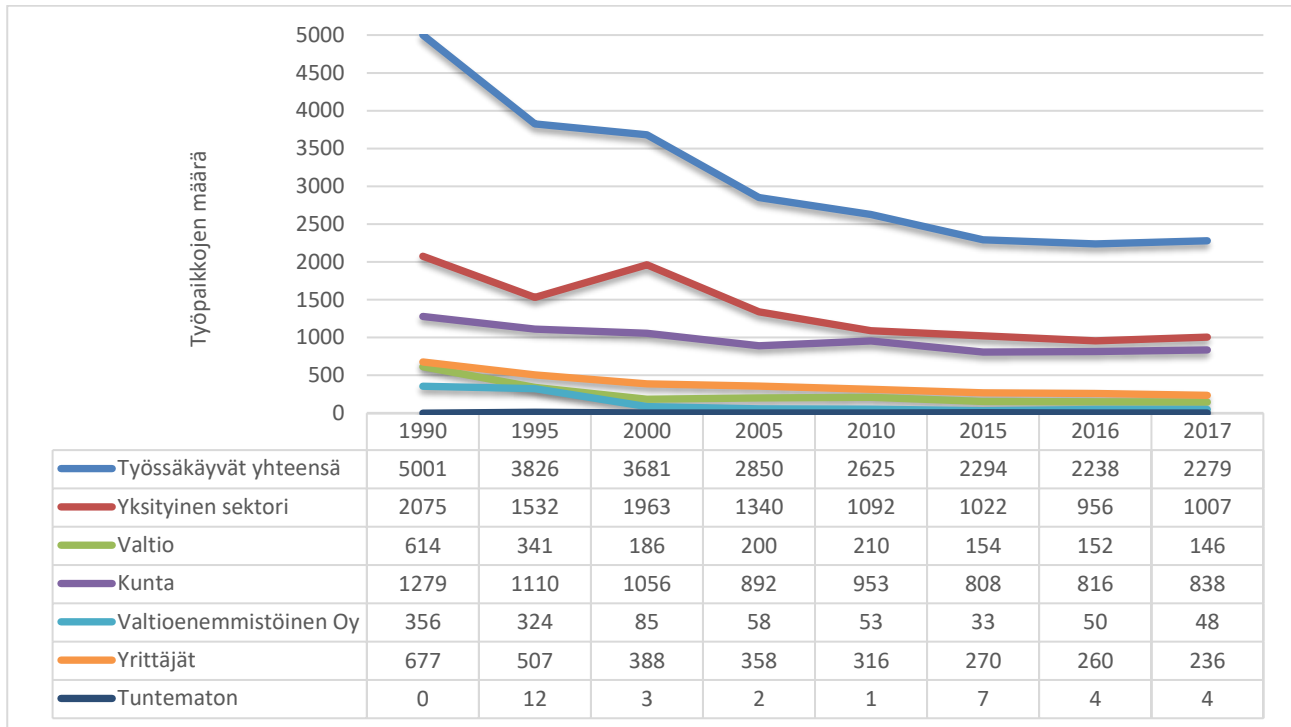
Taulukko 5. Kemijärven kaupungin työpaikat vuonna 2017 (31.12.) ja suunnitelma vuodelle 2022

Lähteet: Tilastokeskus (2019) ja kaupungin suunnite (10/19)

Elinkeino	Työpaikat 2017	%	Työpaikat, BB 2022	Työpaikat 2022	% BB	%
Maa- ja metsä- ja kalatalous	134	5,9	180	160	7,3	6,3
Teollisuus ja kaivostoiminta	256	11,2	450	250	11,4	15,7
Sähkö-, lämpö-, vesihuolto, jäähdytys	55	2,4	70	50	2,3	2,4
Rakentaminen	95	4,2	150	90	4,1	5,2
Kauppa	266	11,7	350	250	11,4	12,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	80	3,5	150	130	5,9	5,2
Kuljetus ja varastointi	124	5,4	180	150	6,8	6,3
Informaatio ja viestintä	9	0,4	30	15	0,7	1,0
Rahoitus-, vakuutus-, kiinteistötoimi	35	1,5	40	30	1,4	1,4
Ammatillinen, tekninen, tieteell. toiminta	83	3,6	100	80	3,6	3,5
Julkinen ym. hallinto, tukipalvelutoiminta	325	14,3	320	280	12,8	11,2
Koulutus	152	6,7	180	140	6,4	6,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	551	24,2	500	450	20,5	17,5
Taiteet, viihde virkistys	18	0,8	30	20	0,9	1,0
Muu palvelutoiminta	62	2,7	80	60	2,7	2,8
Kotitalouksien toiminta työntekijäinä	16	0,7	20	20	0,9	0,7
Toimiala tuntematon	18	0,8	30	20	0,9	1,0
Yhteensä	2 279	100,0	2 860	2 195	100,0	100,0

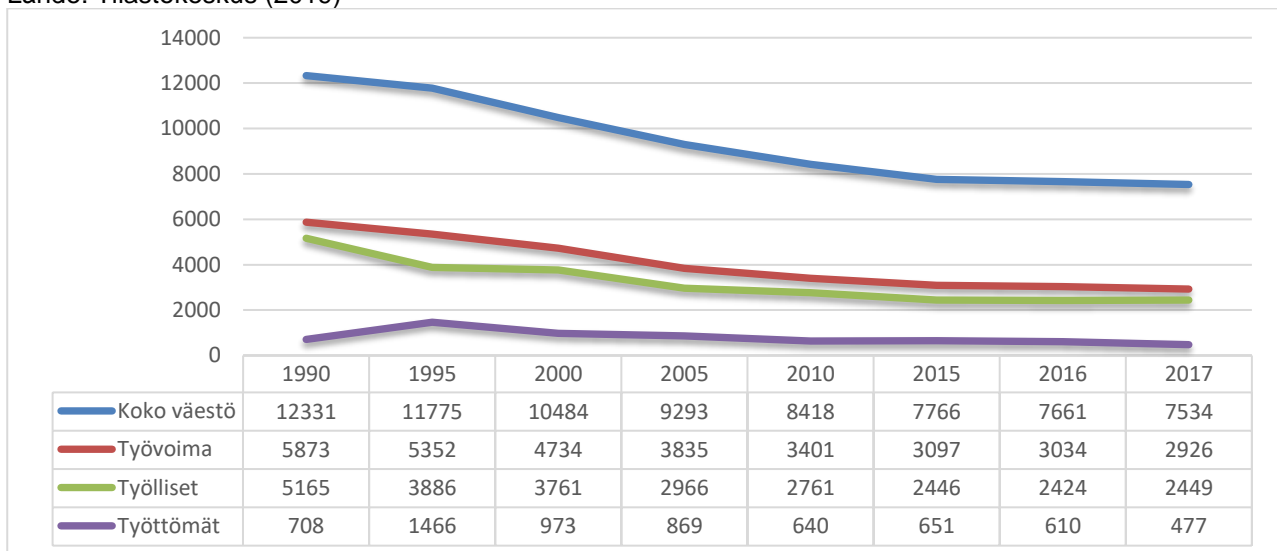
Taulukko 6: Kemijärven kaupungin työpaikat työnantajasektorin mukaan 1990-2017

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 7. Kemijärven kaupungin työvoima 1990-2017

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 8. Työttömyys vuonna 2019 (tammi- joulukuu) keskimäärin

Lähde TEM-tilastokeskus

Kuukausi	Kemijärvi	Työttömät abs.	Itä-Lappi	Lappi	Koko maa
k.a.	13,0	380	13,7	11,0	9,2
Tammikuu	15,3	448	15,0	11,4	9,6
Helmikuu	14,8	432	14,4	11,1	9,4
Maaliskuu	13,1	383	13,5	10,9	9,1
Huhtikuu	13,9	408	13,8	11,1	8,8
Toukokuu	12,4	364	13,6	11,0	8,6
Kesäkuu	12,7	371	13,5	11,9	9,7
Heinäkuu	12,9	376	13,6	12,2	10,2
Elokuu	11,9	348	12,9	10,5	8,9
Syyskuu	11,2	329	12,7	10,3	8,6
Lokakuu	11,4	333	12,8	10,3	8,6
Marraskuu	12,1	353	13,4	10,0	8,7
Joulukuu	14,0	409	14,7	11,1	9,8

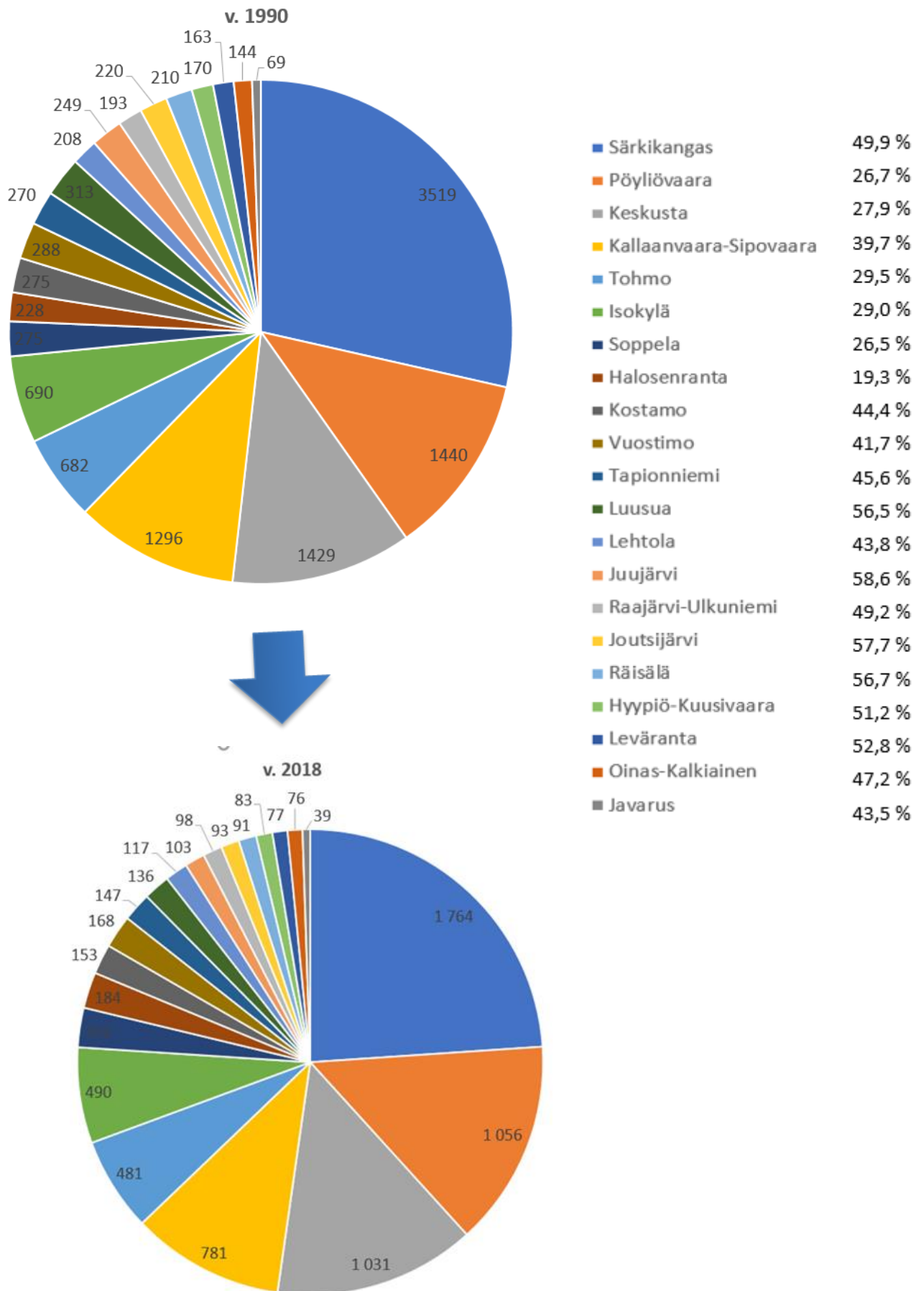
Lapin työttömyysaste on ollut vuonna 2019 11,0 % ja koko maan 9,2 %, joten Kemijärven työllisyystilanne on ollut 2,0 %-yksikköä huonompi kuin Lapissa keskimäärin ja 3,8 %-yksikköä huonompi kuin maassa keskimäärin.

Kemijärven keskimääräinen työttömyysaste on pysynyt samana kuin vuonna 2018. Joulukuun 2019 lopussa työttömiä oli 409 (14,0 %).

Taulukko 9. Kemijärven kaupungin työttömät vuonna 2019

Kemijärvi	Työt- tömät	Työttömät miehet	Työttömät naiset	Alle 20-v.	Alle 25-v.	Yli 50-v.	Vamm./ pitkäaik. sair. työttömät	Ulko- maalaiset työttömät	Pitkäaikais- työttömät	Työl- listetty
Keskiarvo	380	263	117	8	25	225	48	10	63	32

Taulukko 10. Kemijärven väestö osa-alueittain vuosina 1990 ja 2018 (ero vähennys %:tteina)

3.2.5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toiminnassa tapahtuneet muutokset

Hallinto- ja tukipalvelut

Elinkeinopalvelut kokonaisuudessaan siirtyivät 1.1.2020 kaupungin omistamaan Kemijärven Kehitys Oy:ön ja kaupunki ostaa yhtiöltä pk-yritysten neuvontapalvelut, matkailupalvelut, joukkoliikennesuunnittelun ja infotaulu-palvelut erillisen palvelusopimuksen mukaisesti. Hanketoimintaa tehdään yhteistyössä yhtiön ja muiden toimijoiden kuten Itä-lapin kuntayhtymän kanssa.

Liikelaitoksen perustamiseen ja toiminnan valmisteluun liittyvä valmistelu kesti koko vuoden ja eriyttämiseen liittyvät talous- ja hallintosovellusten investoinnit katettiin palvelualueen määrärahoista. Liikelaitoksen eriyttäminen kaupungin muista toiminnoista tulee lisäämään hallinto- ja tukipalvelujen työmäärää.

Digitalisoitumista edistettiin uudistamalla ohjelmistoja ja osallistamalla erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Henkilökunnan hyvinvointietu (e-passi) otettiin käyttöön toukokuun alusta. Passia on käytetty pääasiassa kaupungin alueella yksityisten hierontapalvelujen sekä kaupungin omien liikunta- ja kulttuuripalvelujen hankintaan. E-passiin kustannus kaupungille oli ensimmäisenä vuotena n. 23 300 euroa.

Hyvinvointipalvelut

Lautakunta hyväksyi sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksujen korotukset 1.2.2019 lukien. Terveyskeskusmaksuja korotettiin keskimäärin 3 % ja otettiin käyttöön sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan vastaanottokäyntimaksu sekä rokotusmaksu. Suun terveydenhuollon maksuja korotettiin keskimäärin 5 %. Myös liikunta- ja kulttuuripalvelujen sekä opistojen käyttö- ja lukukausimaksuja korotettiin.

Ikäpoliittinen ohjelma päivitettiin vuosille 2019-2021 ja palvelusetelien sääntökirja

päivitettiin/otettiin käyttöön kotihoidon ja vanhusten palveluasumisen sekä vammaisten henkilöiden tehostetun palveluasumisen osalta.

OPH:n edellyttämä paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön elokuussa ja Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus käynnistyi kesällä. Laajennus on viivästynyt ja valmistuu vuoden 2020 kesällä. Laajennuksen valmistuessa luovutaan Metsämiehentien ryhmäperhepäiväkodin tiloista. Jyväskylänpuiston päiväkodin johtajan virka perustettiin.

Hyvinvointikeskus Lapponian laboratorion liikkeenluovutus NordLabille hyväksyttiin valtuustossa ja se toteutuu vuoden 2020 aikana.

Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi edellisvuoteen nähden 74 000 eurolla.

Tekniset palvelut

Maapoliittinen ohjelma vuosille 2018-2021 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa tammikuussa.

Liikelaitoksen valmistelu eteni ja perustettavalle liikelaitokselle valittiin johtokunta ja toimitusjohtaja. Liikelaitoksen toiminnan käynnistyminen viivästyi ja toiminta alkoi 1.1.2020. Vuoden 2019 puolella tehtiin liikelaitoksen eriyttämiseen liittyvät valmistelutyöt kuten tilapalvelujen toiminnan ja henkilöstön liikkeenluovutus Roikka Oy:lle, ostopalvelusopimuksen hyväksyminen ja kiinteistöhuollon autojen ja kaluston sekä varaston myynti Roikka Oy:lle. Johtokunta päätti vuoden 2019 aikana liikelaitoksen toimintaan liittyvistä asioista. Talousarvion sitovuus koski koko palvelualueen toimintaa, joten toiminnan ja talouden seuranta- ja päätöksentekovastuu säilyi teknisellä lautakunnalla. Rakennuslautakunnan toiminta loppui 31.3.2019 ja päätöksenteko siirtyi tekniselle lautakunnalle.

Metsämiehentien peruskorjausta ei toteutettu ja siihen varattu investointimääräraha poistettiin talousarviosta. Teknisten palvelujen investointeihin käytettiin kokonaisuudessaan 2,5 milj. euroa eli 57,4 % varatuista investointimäärärahoista.

Kaupungin taloudessa tapahtuneet muutokset

Kaupunki haki VM:ltä kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta heikon taloudellisen tilanteen ja alijäämäkehityksen perusteella, mutta sitä ei myönnetty, koska kaupunki ei ollut akuutissa talousahdingossa ja sopeuttamisohjelmaa ei ollut hyväksytty valtuustossa.

Kemijärvi sai v. 2019 syrjäisyyskertoimen korjauksen vuoksi palautuksena reilut 300 000 euroa valtionosuuksia vuosilta 2015-2019.

Kaupungin verotulot toteutuivat verokortt uudistuksen ja tulorekisterin käyttöönotto vaikeuksien vuoksi 1,9 miljoonaa euroa pienempinä kuin talousarviovaiheessa oli kuntaliiton ja verohallinnon ennuste. Verojen kertyminen vuodelta 2019 on osin siirtynyt vuodelle 2020, mutta vastaavasti vuoden 2020 tilittettäviä veroja siirtyy seuraavalle vuodelle.

Valtuusto hyväksyi lisätalousarvion 16.12.2019 § 101. Lisätalousarviolla lisättiin hyvinvointipalvelujen toimintamäärärahoja 1,6 miljoonalla eurolla.

Toteutuma 2019

Ulkoiset toimintatuotot, -kulut ja -kate

ULK.	TA2019 1000 €	TP2018 1000 €	TP2019 1000 €	erotus 1000 €	%
tuotot	8 388	9 482	9 219	-263	-2,8
kulut	-64 116	-64 611	-64 578	-33	-0,1
toim. kate	-55 728	-55 130	-55 359	229	0,4

Toimintatulot vähenivät 262 854 euroa ja toimintakulut pienenevät 33 698 eurolla edellisvuoteen nähden. Toimintatuotot toteutuivat 831 664 euroa arvioitua paremmin (109,9 %). Toimintakulut toteutuivat 369 713 euroa pienempinä talousarvioon nähden (99,3 %). Toimintakate oli -55 358 677 euroa ja siten 369 713 euroa pienempi talousarvioon nähden eli toteutuma oli 99,3 %.

Toimintamenot tiliryhmittäin

Toiminta- menot	TA2019 1000 €	TP2019 1000 €	erotus 1000 €	%
henkilöstö- kulut	27 353	26 933	420	-1,5
palvelujen ostot	26 349	27 200	-851	3,2
aineet, tarvikkeet	4 433	4 504	-71	1,6
avustukset	4 930	4 747	183	-3,7
vuokrat	986	1 010	-24	2,4
muut toim. kulut	66	183	-117	177

Suurimmat menosäästöt saatiin avustuksissa ja henkilöstömenoissa. Suurimmat euromäärälliset menoylitykset tulivat palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verot + VOS	TP2018 1000 €	TA2019 1000 €	TP2019 1000 €	erotus 1000 €	%
Verot	29 446	30 366	28 497	-1 869	-6,2
VOS	25 357	24 897	25 199	302	1,2
yht.	54 803	55 263	53 696	-1 567	-2,8

Verotulokertymä alitti talousarviossa arvioidun verotulokertymän 1,9 miljoonalla eurolla (-6,2 %) johtuen verokortt uudistuksesta ja tulorekisterin käyttöönotosta, joiden johdosta verotilityskausi ja ennakonpidätysmuutokset vaikuttivat kuntien verotilityksiin ja verokertymään. Edellisvuoteen verrattuna verotulot vähenivät 949 744 eurolla (-3,2 %).

Valtionosuuksia kaupunki sai 0,3 miljoonaa euroa eli 1,2 % enemmän kuin oli budjetoitu johtuen syrjäisyyskertoimen mukaisesta valtionosuuskorjauksesta.

Itä-Lapin energian tuloutus

ILE	TP2018 1000 €	TA2019 1000 €	TP2019 1000 €	erotus 1000 €	%
tuotot	1 587	1 355	1 560	205	14,3
rah.kulut	-400	-380	-405	-25	6,5
netto	1 187	975	1 155	180	18,5

Itä-Lapin Energia Oy:n tuloutus kaupungille väheni edellisvuoteen verrattuna 2,7 % eli 31 545 euroa, mutta toteutui paremmin kuin mitä talousarviossa oli arvioitu energian myynnin kokonaisuudessaan toteutuvan.

Kaupungin investoinnit

Investointimenot olivat -2 857 723 euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja saatiin 267 014 euroa. Investoinneista korjattiin käyttötalouteen kuluja 8 953 euroa. Investointien rahavirta oli -2 581 755 euroa.

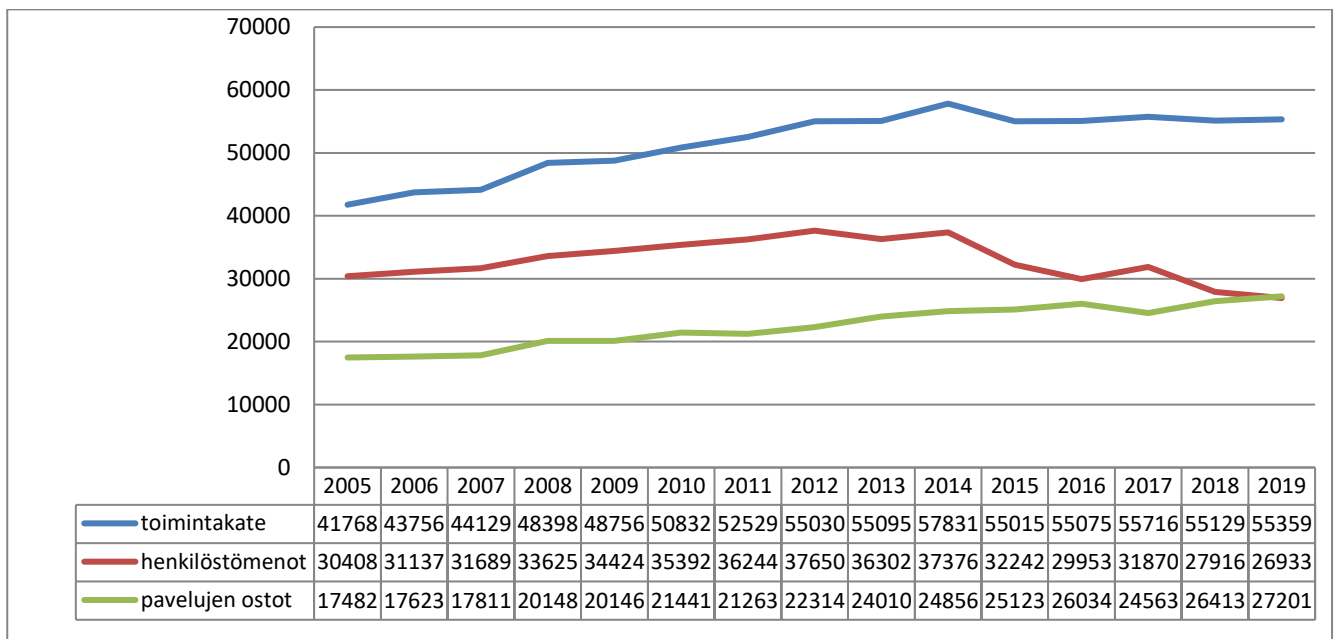
Kaupungin vuosikate ja tulos

Kaupungin vuosikate oli 2 093 326 euroa. Vuosikate ei kata poistoja, jotka olivat -2 449 454 euroa.

Vuoden 2019 tulos oli -356 128 euroa ja rahastomuutosten jälkeen (14 259 €) alijäämää kertyi yhteensä 341 869 euroa.

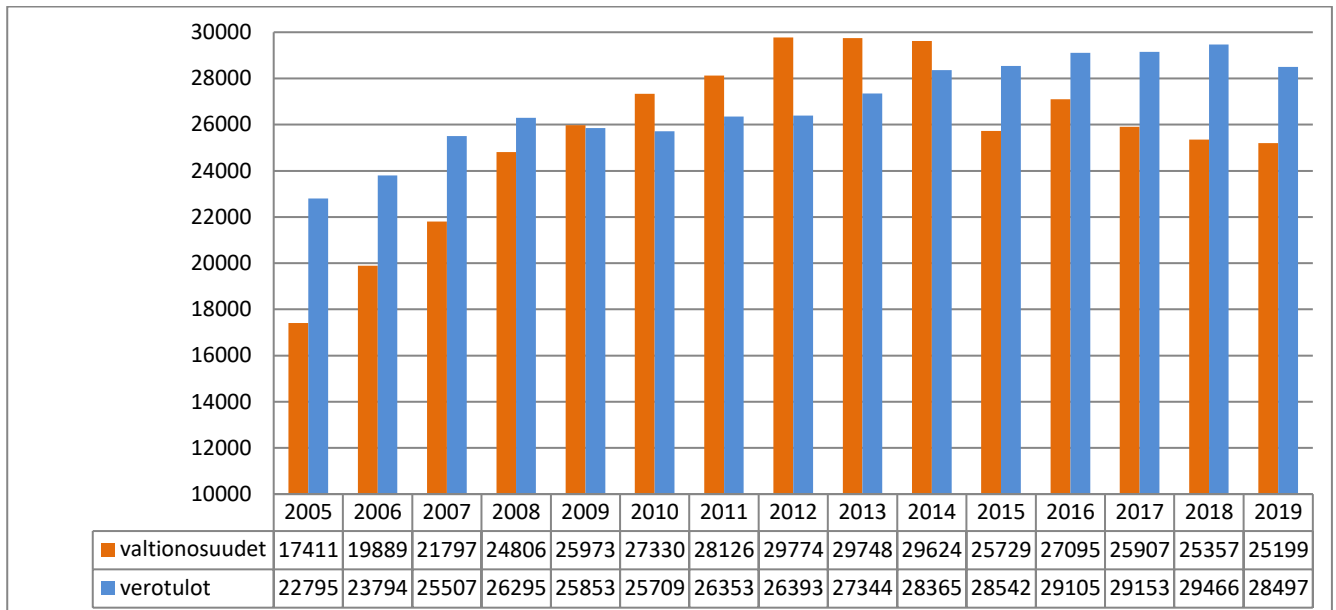
Kumulatiivinen alijäämä kasvoi tilinpäätöksen jälkeen 4 447 154 euroon. Kaupungin taloustilanne on omavaraisuuden ja velkaantuneisuuden vuoksi heikempi kuin edellisvuonna. Kassan riittävyys oli vuonna 2019 vain 3,6 päivää (ed. vuonna 11,2 pv), mikä on erittäin heikko.

Kemijärven kaupungin toimintakate, henkilöstökulut ja palvelujen ostot vuosina 2005-2019 (1 000 €)

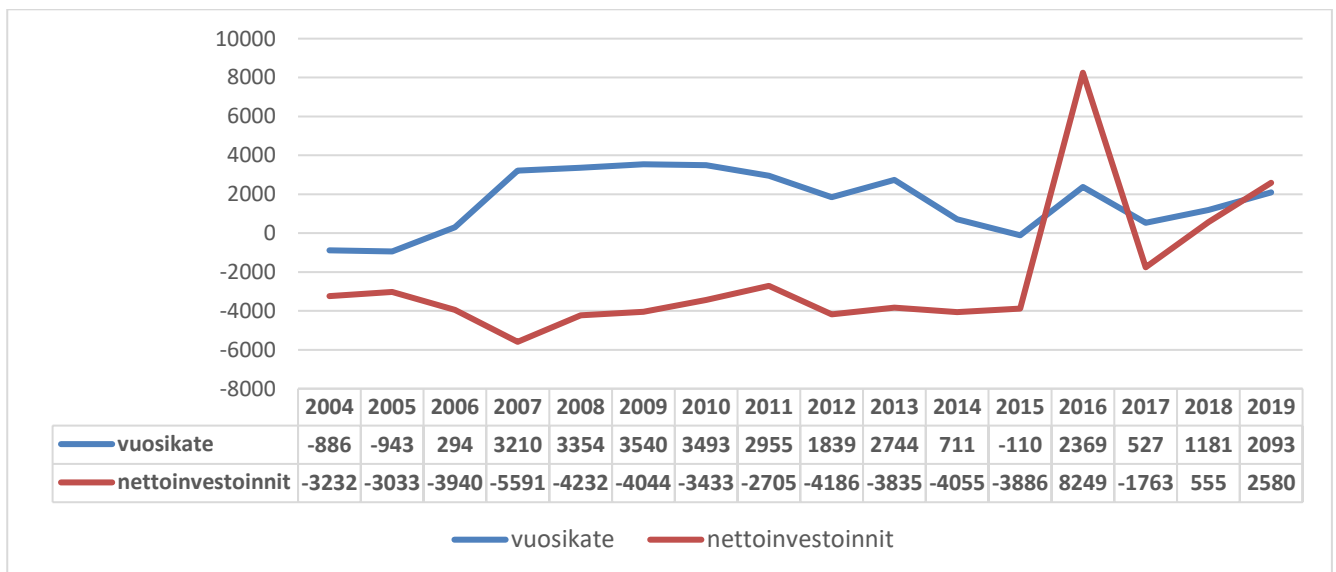

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoja on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Kemijärven kaupungin valtionosuudet ja verotulot vuosina 2005-2019 (1 000 €)

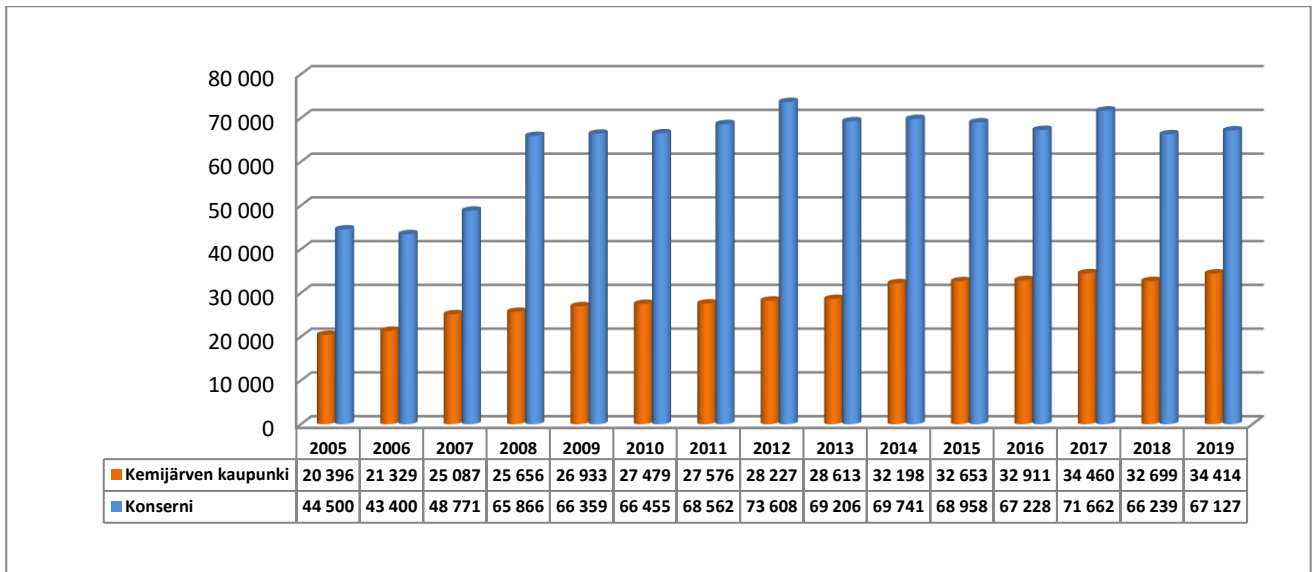

Kemijärven kaupungin vuosikate ja nettoinvestoinnit vuosina 2005-2019 (1 000 €)

Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Kemijärven kaupungin ja konsernin lainakannan kehitys vuosina 2005-2019 (1000 €)

3.2.6. Ympäristöasiat

Kemijärven kaupungilla ei ole toimintavuonna 2019 ollut päästökauppoja, jäteveden puhdistamoon kohdistuvia kalliita muutostöitä eikä huomattavia ympäristövahinkoja.

Kaupunki on investoinut jo vuosia energiaystävällisiin katuvalaistusratkaisuihin kunnallistekniikassa ja ao. investointeihin on käytetty toimintavuonna 153 688 euroa

3.2.7. Muut ei-taloudelliset asiat

Kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta vuosittain säännöin ja ohjein sekä talousarvion toimeenpano-ohjeilla. Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta ohje tukee hyvän hallintotavan mukaista toimintaa ja taloussäännöllä määritellään maksujen suorittamisesta ja hallintosäännöllä toimivaltarajoista.

Maahanmuutto-ohjelma v. 2012-2016 on hyväksytty valtuustossa 29.5.2012 § 36. Kotouttamissuunnitelma on päivitetty 11.6.2018 § 42.

Kemijärven kaupungin tasa-arvosuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.9.2017 § 343.

3.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kemijärven kaupungin taloudellinen tilanne on haastava, sillä toimintamenot ovat epäsuhdassa toiminta- ja rahoitustuottoihin. Tilinpäätös 2019 on negatiivinen ja sitä edeltävät vuosien 2017- 2018 alijäämäiset tilinpäätökset sekä vuoden 2016 tilinpäätöstä lukuun ottamatta neljä peräkkäistä alijäämävuotta vuosilta 2012-2015. Vuoden 2016 tulos oli positiivinen vesi- ja viemärilaitoskaupan johdosta. Taseeseen kertynyttä alijäämää kaupungilla on -4,4 miljoonaa euroa.

Lainamäärä kasvoi 1,72 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden ollen vuoden 2019 lopussa 34 414 505 euroa (ed. vuonna 32 698 623 euroa). Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi ollen 66,7 % (ed. vuonna 63,9 %). Ongelmana on lainojen ja vastuiden kasvanut osuus käyttötuloista. Lainamäärän tulevaan kehitykseen vaikuttavat olennaisesti tulevien vuosien vuosikatteen ja perustettavan liikelaitoksen investointien määrä.

Usean vuoden valmistelussa ollut valtakunnallinen maakunta- ja sote-uudistus päättyi maaliskuussa 2019 maan hallituksen eroon. Uusi valmistelu käynnistyi loppuvuodesta 2019.

Kemijärven palvelurakenne on raskas ja tätä osoittaa käyttötalousmenojen suuruus. Vuoden 2019 käyttötalousmenot kasvoivat edellisvuoteen nähden noin 230 000 eurolla.

Valtuusto hyväksyi kesäkuussa käynnistettäväksi talouden sopeuttamisohjelman 2020-2022 laadinnan. Tavoitteena on saada kertyneet alijäämät katettua vuoden 2022 loppuun mennessä ja saada myös puskuria tulevien investointeihin ja kaupungin elinvoiman kehittämiseen.

Sopeuttamisohjelmassa on yli 70 eri toimenpidettä ja sen kokonaisvaikutus on 5,0 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2018 tilinpäätöslukuihin eli kaupungin toimintakatteen tulee olla vuoden 2022 lopussa enintään -50,1 miljoonaa euroa. Talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteistä merkittävimmät suuntautuvat sosiaali- ja terveyspalveluihin, perusopetukseen, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluihin sekä henkilöstöön kaikkien

toimintojen osalta. Henkilöstövaikutuksen on kolmen vuoden aikana arvioitu olevan 50 htv.

Kemijärven biojalostamokokonaisuuden toteuttamispäätöksen odotetaan ratkeavan vuoden 2020 aikana, ja päätöksellä on olennainen merkitys kaupungin toimintaan, investointeihin ja palvelurakenteeseen tulevina vuosina.

Vuonna 2020 alkanut Koronaviruspandemia vaikuttaa tulevien vuosien talouskehitykseen maailmanlaajuisesti ja paikallisesti. Talouskasvun ennakoidaan muuttuvan taantumaksi hyvin nopealla aikataululla ja bruttokansantuotteen laskevan jopa 5 %:a. Taantumalla on suora vaikutus kuntatalouteen. Lapin ja Itä-Lapin matkailu on ollut erittäin kansainvälistä, joten matkustus- ja liikennöintirajoitukset ja -kiellot sekä terveysturvallisuuden epävarmuus lamauttaa matkailun lähes totaalisesti ainakin vuonna 2020. Pandemian on kuitenkin arvioitu kestävän jopa vuosia, joten nähtäväksi jää, kuinka syvään taantumaaan koko maailmantalous joutuu ja miten rahamarkkinoiden kriisiytyminen näkyy yritysten ja kuntien rahoituksissa.

3.2.9. Kaupungin henkilöstö, sairauspoissaolot ja henkilöstömenot

Kaupunki laatii vuodelta 2019 erillisen henkilöstökertomuksen.

Henkilöstö 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vakinainen henkilöstö	621	635	617	607	555	553	557	510	477
Koko henkilöstö	859	875	840	831	735	737	723	664	646

Sairauspoissaolot	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kalenteripäiviä yht.	12 572	14 192	11 426	14 246	11 790	11 351	10 722	10 296	11 149
Kalenteripäivää/hlö	14,6	16,2	13,6	17,1	16,0	15,4	14,8	15,5	17,3

Palkat ja palkkiot	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Luottamushenkilöt	155 788	113 129	97 556	106 175	103 106	105 700	110 097
Kuukausipalkat	22 040 880	19 252 105	18 314 717	19 702 478	17 752 707	18 178 020	17 239 794
Tuntipalkat	948 736	956 512	761 950	600 026	542 946	619 290	506 941
Erilliskorvaukset	2 437 566	2 514 350	2 070 035	2 261 817	1 750 997	1 523 800	1 590 014
Sairaus- ja äit.loman sijaiset	372 386	271 725	243 595	258 639	269 447	119 000	235 858
Vuosiloma- ym. sijaiset	1 312 817	1 112 773	1 115 034	1 251 502	970 305	415 000	1 038 885
Tilapäinen työvoima	773 113	561 232	345 614	327 273	421 595	216 500	280 147
Jaksotetut ja aktivoit.palkat	559 477	162 297	266 092	66 768	-128 764	0	151 071
Palkat yhteensä	28 600 763	24 519 528	22 701 882	24 574 678	21 682 339	21 177 310	21 152 807

3.2.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin.

Kemijärvellä strategiset riskit liittyvät kaupungin päätöksentekokykyyn ja elinkeinoelämän ja globaalien päätösten paikallisvaikutuksiin johtuen strategisista valinnoista. Strateginen toimintakulttuuri ei ole kehittynyttä ja ennakoitukyvykyys puuttuu.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit koskevat päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

Kemijärvellä toiminnallisia riskejä ovat mm.

- toimintaohjeiden ajantasaisuus
- toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen
- organisaatorakenteen jäykkyys
- kaupungin omistamien kiinteistöjen sisäilmaongelmat
- henkilöstön ikärakenne
- eräiden ammattialojen rekrytointivaikeudet
- uusien työntekijöiden perehdyttäminen
- sopimukset ja sopimusohjaus
- valvonnan vastuutus ja laiminlyönti
- yhteistyö tytäryhteisöjen kanssa
- konserniohjeen noudattamatta jättäminen
- toiminnan lyhytjänteinen suunnittelu

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnon ohje on hyväksytty joulukuussa 2019 ja tämän mukainen toimenpideohjelma tehdään vuoden 2020 aikana riskien toteutumisen ennaltaehkäisemiseksi.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät talouden tasapainoon, tulo-rahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen.

Kemijärven taloudellinen riski on toteutunut jo usean vuoden ajan velkaantumisen ja

alijäämäisten tilikausien vuoksi.

Toimintamenot ovat ylittäneet useiden vuosien ajan toimintatuotot ja taloutta ei ole saatu tasapainoon yrityksistä huolimatta.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskit liittyvät korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskeihin.

Kaupungin velkaantuneisuus lisää korko-, luotto- ja likviditeettiriskiä. Korkosuojaus on yksi keino suojata riskien toteutumiselta, mutta alhaisten korkojen aikana sen hinta on ollut suhteellisen korkea. Kaupunki on minimoinut riskiä kiinteäkorkoisilla lainoilla, erillistä korkosuojaussopimuksia ei ole tehty alhaisen korkotason vuoksi.

Erillistä korkosuojausta on tarpeen miettiä, mikäli korkotaso alkaa nousta.

Investoinnit lisäävät tarvetta ulkopuoliselle rahoitukselle. Konsernin velkautuneisuuden taso on korkea ja lisää konserniriskejä merkittävästi.

Rahoitusriskejä on aktiivisesti vähennetty hoitamalla lainasalkkua taloudellisesti ja mahdollisimman vähin riskein. Uutena rahoitusriskinä vuonna 2017 aktivoitui Jokirannan ryhmäkotiin liittyvä lainoitus. Jokirannan ryhmäkodin toiminta siirrettiin sisäilmaongelmien vuoksi lokakuussa Heikinkatu 8:n tiloihin. Ryhmäkotiin (ent. Tohmon ryhmäkoti) on saatu valtion asuntorahaston ARAn avustus ja korkotuettu laina vuonna 2006. Lainan takaisinmaksu jatkuu 3/2038 saakka.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä pyritään vähentämään ennakoimalla etukäteen riskikohtia toiminnassa sekä palvelujen turvallisuudessa. Vakuutusten taso ja ajantasaisuus vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta on arvioitava ja tarvittaessa uudistettava vuosittain. Organisaatiomuutoksessa vastuiden määrittely ja työturvallisuudesta vastaavien henkilöiden nimeäminen pitää vastata uutta rakennetta ja vastuita.

3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista annetaan kaupunginvaltuustolle raportti 30.6. tilanteesta osavuosikatsauksena. Lautakuntia ja kaupunginhallitusta raportoidaan käyttösuunnitelmien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kuukausittain tiivistetyin raportein ja puolivuositain laajoin raportein. Kaupunginhallitusta informoidaan lisäksi erikseen taloustilanteesta, käyttötalousmäärärahojen käytöstä ja kaupungin toimintaan liittyvistä riskeistä.

Kaupunginhallitus on antanut talousarvion toimeenpano-ohjeen, jossa määrätään hallintosäännön ohella menettelytavoista talouden raportointiin, henkilöstöasioihin ja muuhun toimintaan liittyen.

Vakinaisen henkilön palkkaamiseen tarvitaan lautakunnan, johtokunnan tai

kaupunginhallituksen lupa. Aiemmin kaupunginhallitukselle keskitetty ratkaisovaltaa henkilöstöasioissa on v. 2019 hallintosäännön muutetuilla määräyksillä hajautettu eri toimielimille, mikä voi johtaa kokonaiskuvan hämärtymiseen, valvonnan vaikeutumiseen ja riskien kasvamiseen.

Kaupungin alitilittäjäkassat tarkastetaan kerran vuodessa ja useamminkin, jos tarvetta jonkin alitilittäjän kohdalla on tarpeen. Riskienhallinnan seuranta toteutetaan vakuutusyhtiökumppanin kanssa vuosittain.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 9.12.2019 § 418. Vuonna 2020 tullaan tekemään koko konsernia käsittävä riskienhallintasuunnitelma ja päivittämään talouden hoitoa täydentävät määräykset ja ohjeet.

3.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoinen)

Ulkoinen	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	9 219	9 482
Toimintakulut	-64 578	-64 612
Toimintakate	-55 359	-55 130
Verotulot	28 497	29 446
Valtionosuudet	25 199	25 357
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	411	423
Muut rahoitustuotot	3 994	1 718
Korkokulut	-244	-234
Muut rahoituskulut	-405	-400
Vuosikate	2 093	1 181
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 449	-2 419
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät (tuotto)	0	0
Tilikauden tulos	-356	-1 238
Tilinpäätössiirrot	14	11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-342	-1 227

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut,%	14,28	14,68
Vuosikate/Poistot, %	85,46	48,81
Vuosikate €/asukas	287,54	160,08
Asukasmäärä	7 280	7 375

3.4.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 093	1 181
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-210	-535
Toiminnan rahavirta	1 883	645
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 858	-1 723
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	101
Investointien oikaisu (xxx)	9	147
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	267	2 302
Investointien rahavirta	-2 582	826
Toiminnan ja investointien rahavirta	-699	1 471
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-209	-50
Antolainasaamisten vähennykset	71	142
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	7 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 284	-4 961
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-4 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 109	593
Rahoituksen rahavirta	-532	-1 139
Rahavarojen muutos	-1 231	332
Rahavarat 31.12.	986	2 217
Rahavarat 1.1.	2 217	1 884

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus,%	73,3	72,8
Pääomamenojen tulorahoitus,%	18,7	11,1
Lainanhoitokate	0,27	0,15
Kassan riittävyys (pv)	3,6	11,2
Asukasmäärä	7 280	7 375
Current ratio, tp hetken rahoituspuskuri *)	0,4	0,3
Quick ratio(=happotesti),	0,4	0,3

Toiminnan ja investointien rahavirta vuosina 2015-2019	2015	2016	2017	2018	2019
	-3 996	11 134	-1 237	1 471	-699

*) mittaa maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä

Current ratio = (Vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit) / Lyhytaikainen vieras pääoma

Viitearvot:

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2-2,5
Tyydyttävä	1,5-2
Välttävä	1-1,5
Heikko	alle 1

**) mittaa kykyä selviytyä lyhytaikaista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään

Quick ratio = (Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut)

Viitearvot:

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1-1,5
Tyydyttävä	0,5-1
Välttävä	0,3-0,5
Heikko	alle 0,3

Investointien tulorahoitus

= $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien omahankintameno tarkoittaa rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulorahoitus

= $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan rahoituslaskelmassa olevia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

3.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVA			VASTATTAVA		
	2019	2018		2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet	474	500	I Peruspääoma	35 068	35 424
1. Aineettomat oikeudet	304	323	II Muut omat rahastot	54	69
2. Muut pitkävaikutteiset menot	170	177	III Edellisten tilikausien yli/alijäämä *)	-4 105	-2 878
II Aineelliset hyödykkeet	42 773	42 538	IV Tilikauden yli/alijäämä	-342	-1 227
1. Maa- ja vesialueet	7 723	7 629			
2. Rakennukset	24 157	24 819	B PAKOLLISET VARAUKSET		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 751	8 442	1. Muut pakolliset varaukset	0	0
4. Koneet ja kalusto	534	638			
5. Muut aineelliset hyödykkeet	31	31	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	297	383
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 576	980	1. Valtion toimeksiannot	58	142
III Sijoitukset	28 797	28 525	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	200	199
1. Osakkeet ja osuudet	15 865	15 731	3. Muut toimeksiantojen pääomat	39	40
2. Muut lainasaamiset	11 707	11 529			
3. Muut saamiset	1 226	1 265	D VIERAS PÄÄOMA	42 017	41 237
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	10	I Pitkäaikainen	28 880	24 665
1. Valtion toimeksiannot	0	0	1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 880	24 665
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	10	2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			3. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
I Vaihto-omaisuus	183	182	4. Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	0	0
1. Aineet ja tarvikkeet	175	171	II Lyhytaikainen	13 136	16 573
2. Ennakkomaksut	8	11	1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 832	5 034
II Saamiset	4 156	3 070	2. Lainat julkisyhteisöiltä, Kuntarahoitus	3 702	0
Pitkäaikaiset saamiset			3. Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	3 000
Muut saamiset	0	58	4. Saadut ennakot	77	143
Lyhytaikaiset saamiset			5. Ostovelat	3 573	3 853
1. Myyntisaamiset	1 647	1 177	6. Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	668	699
2. Lainasaamiset	3	204	7. Siirtovelat	3 285	3 844
3. Muut saamiset	2 007	914			
4. Siirtosaamiset	499	717	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	77 381	77 044
III Rahoitusarvopaperit					
1. Osakkeet ja osuudet	28	28	TASEEN TUNNUSLUVUT		
IV Rahat ja pankkisaamiset			Omavaraisuusaste,%	45,4	46,1
1. Rahat ja pankkisaamiset	957	2 188	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	66,7	63,9
			Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	-4 447	-4 105
VASTAAVAA YHTEENSÄ	77 381	77 044	Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	-611	-557
			Lainakanta 31.12.,1000 €	34 414	32 699
			Lainat €/asukas	4 727	4 434
			Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	35 445	33 535
			Lainat ja vastuut €/asukas	4 869	4 547
			Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	11 707	11 529
			Asukasmäärä	7 280	7 375

3.6. Kokonaistulot – ja menot

TULOT

	2019	
	1000 €	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	9 219	11,9
Verotulot	28 497	36,7
Valtionosuudet	25 199	32,5
Korkotuotot	411	0,5
Muut rahoitustuotot	3 994	5,1
Satunnaiset tuotot	0	0
Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vastaavien myyntiv.	0	0
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investoint.	0	0
Pysyvien vastaavien myyntiv.	267	0,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaam. vähennykset	52	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	12,9
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0
Kokonaistulot yhteensä	77 639	100

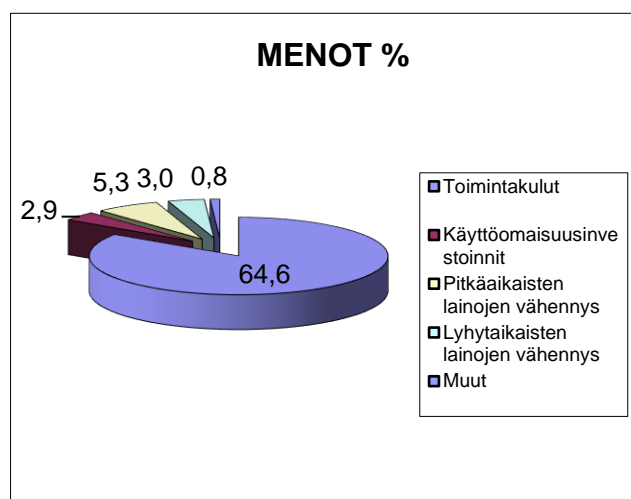
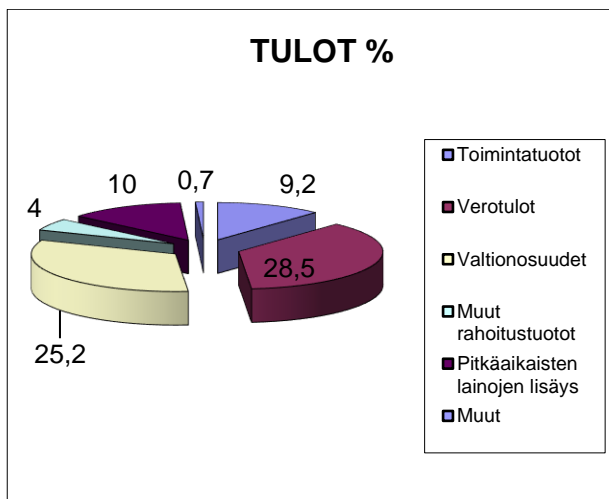
MENOT

	2019	
	1000 €	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	64 578	84,3
Korkokulut	244	0,3
Muut rahoituskulut	405	0,5
Satunnaiset kulut	0	0
Tulorah. korjaukset	210	0,3
Pakoll.varausten muutos	0	0
Pysyvien vast. myyntitappiot	0	0
Investoinnit		
Pysyvät vast. investointimenot	2 858	3,7
Rahoitustoiminta		
Antolainasaam. lis.	9	0,1
Pitkäaikaisten lainojen väh.	5 284	6,9
Lyhytaikaisten lainojen väh.	3 000	3,9
Oman pääoman väh.	0	0
Kokonaismenot yhteensä	76 579	100

Täsmäytys:

Kokonaistulot – kokonaismenot 77 639 – 76 579 = 1 060

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset -1 231 + 2 291 = 1 060

3.7. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

3.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei-yhdistelty (kpl)
Kiinteistö- ja asuntoyhtiö	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	5	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät	6	
Säätiö	1	
Osakkuusyhteisöt		3
YHTEENSÄ	19	3

3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toimintaa ohjataan kaupunginvaltuuston 5.3.2015 hyväksymällä konserniohjeella. Konserniohje päivitetään v. 2020 vastaamaan kaupunginvaltuustossa 6.5.2019 § 23 hyväksytyjä omistajapoliittisia linjauksia.

Konsernin tytäryhteisöt toimittavat konserniohjeen mukaisesti kaupunginvaltuustolle määrääjain talouden ja toiminnan raportit tilanteesta 30.6 ja 31.12.

Kaupunginjohtaja vastaa konsernivalvonnasta ja sitä suorittaakseen saa tytäryhteisöiltä kokouskutsut hallitusten kokouksiin energiayhtiöitä (Koillis-Lapin

Sähkö Oy, Keski-Lapin Voima Oy ja Itä-Lapin Energia Oy) lukuun ottamatta.

Toimitusjohtajien kanssa käydään vuosittain toimintaan ja talouteen liittyvät keskustelut.

Omistajana Kemijärven kaupunki ei ole asettanut tytäryhteisöilleen vuodelle 2019 talousarviossa erillisiä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita lukuun ottamatta Kemijärven lämpö ja vesi Oy:ä, jolta edellytettiin jo talousarviossa osingonjakoa v. 2019. Vuonna 2019 sovittiin erikseen Koillis-Lapin Sähkö Oy:n, Elwira Oy:n ja Kemijärven lämpö ja vesi Oy:n osingonjaoista kaupungin taloustilanteen vuoksi.

3.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

TYTÄRYHTIÖ: Koillis-Lapin Sähkö Oy

Hallitus	<p>Antti Kerkelä, puheenjohtaja Tero Luoma-aho, varapuheenjohtaja Lea Koskela, jäsen Kyösti Sipovaara, jäsen Kirsti Ojala, jäsen Harri Ruopasa, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Jouko Savukoski, jäsen</p> <p>Yhtiössä ei ole hallituksen varajäseniä.</p>
----------	---

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Verkko-omaisuuden hallinta

- Kemijärvellä Särkikankaan eteläosan maakaapelointi
- Kemijärvellä Luuksinsalmen vesistöalitus
- Pelkosenniemi-Savukoski välin 20 ja 45 kV:n johdon saneerauksen jatkaminen
- Sallan kirkonkylän maakaapelointia jatketaan
- Pelkosenniemen sähköaseman 20 kV:n kojeiston ja maakaapelilähtöjen uusinta sekä maasulkuvirran kompensointilaitteiston asennus
- häiriöviestinnän kehittäminen

Yrityshallinto

- Koillis-Lapin Sähkö Oy 70 vuotta, asiakastilaisuudet, uusien nettisivujen julkaisu
- yksikköhintojen käyttöönotto verkonrakennuksessa ja kunnossapidossa
- kantaverkon liittymisjohdon suunnittelu ja rakentamisen käynnistys

Talous

- uuden asiakastietojärjestelmän hankintaprojektin käynnistäminen
- valmistautuminen datahubin käyttöönottoon

2. Toteuma tilikaudella 2019

Verkko-omaisuuden hallinta

- Kemijärvellä Särkikankaan eteläosan maakaapelointia jatkettiin
- Kemijärvellä Luuksinsalmen vesistöalitus siirtyi lupa-asioiden vuoksi vuodelle 2020
- Pelkosenniemi-Savukoski välin 20 ja 45 kV:n johtojen saneerausta on jatkettu
- Sallan kirkonkylän maakaapelointia on jatkettu Kuusamontien itäpuolella
- Pelkosenniemen sähköaseman 20 kV:n kojeiston ja maakaapelilähtöjen uusinta sekä maasulkuvirran kompensointilaitteiston asennus on valmis ja käytössä
- suunniteltujen keskeytysten tekstiviesti-ilmoitukset ovat koekäytössä ja vikakeskeytysten ilmoitusten toteutus on meneillään

Yrityshallinto

- Koillis-Lapin Sähkö Oy 70 vuotta asiakastilaisuudet on pidetty ja uudet nettisivut on julkaistu

- verkonrakennuksessa ja kunnossapidossa on otettu yksikköhintoja käyttöön
- kantaverkon liittymisjohdon suunnittelu ja rakentamisen käynnistys odottaa Kemijärven biojalostamon investointipäätöstä

Talous

- uuden asiakastietojärjestelmän hankintaprojekti on käynnistetty yhdessä Pohjois-Suomen Energiatieto Oy:n organisaation kanssa
- datahubin käyttöönottoon on valmistauduttu korjaamalla ja täydentämällä asiakastietoja

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Energiapolar Oy:n sähkönmyyntiliiketoiminta siirrettiin 1.3.2019 alkaen Loiste Sähkönmyynti Oy:öön. Yhteisyrityksellä varmistetaan sähkönmyyntiliiketoiminnan kilpailukyky ja elinkelpoisuus muuttuvassa markkinatilanteessa.

Omistajille maksettiin 500 000,00 € osinkoja joulukuussa ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yleistä

- Sähkömarkkinalain toimitusvarmuusvaatimukset ja Energiaviraston valvontamalli pakottavat korkeaan investointitahtiin, rahoituksen varmistaminen investointeihin on yhtiön johdon tärkeimpiä tehtäviä lähitulevaisuudessa

Häviösähkön hankinta ja lainojen korot

- häviösähkön hinta on kiinnitetty vuoteen 2022 saakka
- lainan korko on kiinnitetty vuoteen 2027 saakka

Työturvallisuus

- työsuojelupäällikkö organisoii ja johtaa työsuojelutoimintaa työnantajan edustajana
- työsuojelutoimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ja käsittelee työturvallisuuteen liittyvät asiat
- työturvallisuusriskit on kartoitettu ja niiden pohjalta on laadittu toimenpideohjelma
- käytössä on ennakoiva työhyvinvointimalli KesTo

Sähkön siirto ja jakeluverkko

- jakeluverkko on vakuutettu suurtuhojen varalta
- varallaolojärjestelmä toimii ympäri vuorokauden
- toimialueen metsäammattilaisia on koulutettu myrskytuhojen raivauksiin
- jakeluverkkoa saneerataan säänkestäväksi
- käytönvalvontajärjestelmä on kahdennettu

Ostolaskujen hyväksymiskäytäntö

- ostolaskujen hyväksymisessä käytetään aina kaksiportaista hyväksyntää
- ostolaskun hyväksyjä ei koskaan toimi laskun maksajana

Tietohallinto

- yhteistyökumppaneina käytetään ainoastaan vakiintuneita ja luotettavia toimijoita
- keskeiset sopimukset on skannattu ja varmistettu

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön investointiohjelmaa jatketaan sähköverkon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Historian suurimmista korvausinvestoinneista johtuen yhtiö ei pysty jakamaan osinkoja omistajille lähivuosien aikana. Yhtiön tuloksentelekyky säilyy ennallaan ja sähkönsiirtohinnot pyritään säilyttämään nykytasolla. Kantaverkkoliitynnän toteutus on erittäin tärkeä yhtiön talouden tasapainon kannalta.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	7963	7901	8287	104	324
Liikevoitto	1368	741	1143	84	-225
Tilikauden tulos	10	604	176	1760	166
Tase	35840	36618	36188	101	348
Investoinnit	2254	2915	2316	103	62
Omavaraisuusaste	73	73	75		
Lainakanta	6000	6500	5500	92	-500
Henkilöstömäärä	15	16	16	107	1

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä on suunnitelman mukainen.

TYTÄRYHTIÖ: Itä-Lapin Energia Oy

Hallitus	<p>Antti Kerkelä, puheenjohtaja Tero Luoma-aho, varapuheenjohtaja Lea Koskela, jäsen Kyösti Sipovaara, jäsen Kirsti Ojala, jäsen Harri Ruopsa, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Jouko Savukoski, jäsen</p> <p>Yhtiöllä ei ole hallituksen varajäseniä.</p>
----------	--

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Hankkia yhtiön hallinnoimilla tuotanto-osuuksilla omistajille paras mahdollinen tuotto.
Osakkuus Kemijärven Biojalostamon voimalaitoshankkeessa.
Edullisen rahoituksen hankinta investoinnille.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Tuotto oli keskimääräinen, vaikka sähkön markkinahinta oli vieläkin alhainen. Rahoitusjäämä omistajille kulujen jälkeen 1,66 M€ alv 0 %.

Kemijärven Biojalostamon investointipäätöstä ei tullut kuluneella tilikaudella

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Lainan korko on suojattu 2027 saakka.

Toiminta on ollut riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan mukaista.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Pohjoismaiden poikkeuksellisen hyvän vesitilanteen vuoksi sähkön markkinahinta on laskussa Q1/2020. Se voi pienentää tuotanto-osuuksista saatavaa tuottoa ainakin alkuvuodesta.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	630	759	664	105	34
Liikevoitto	53	107	54	102	1
Tilikauden tulos	0	0	0	100	0
Tase	10416	13228	10459	100	43
Investoinnit	12	3012	12	100	0
Omavaraisuusaste	59	48	61		
Lainakanta	3793	6588	3588	95	-205
Henkilöstömäärä	1	1	1	100	0

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiössä on vain toimitusjohtaja.

TYTÄRYHTIÖ: Keski-Lapin Voima Oy

Hallitus	<p>Antti Kerkelä, puheenjohtaja Tero Luoma-aho, varapuheenjohtaja Lea Koskela, jäsen Kyösti Sipovaara, jäsen Kirsti Ojala, jäsen Harri Ruopsa, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Jouko Savukoski, jäsen</p> <p>Yhtiöllä ei ole hallituksen varajäseniä.</p>
----------	--

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Hankkia Juotaksen voimalaitoksella tuotetulla sähköllä omistajakunnille paras mahdollinen tuotto. Yhtiön omistusjärjestelyjen toteutus ja rahoituksen järjestäminen.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Liikevaihto oli budjetoidun suuruinen. Yhtiön omistusjärjestelyjä ei saatu toteutettua kiinnostuneiden ostajien puuttuessa.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Pienvesivoimalaitoksia on julkisuudessa moitittu kalatalousvelvoitteiden puutteesta ja myös pienvesivoimaloiden sulkemista vaelluskalan palauttamiseksi vesistöihin on esitetty.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön rahoitustilanne on erittäin heikko ja edellyttää toimenpiteitä.

Voimalaitoksen juoksupyörä on käyttöikänsä päässä, tästä johtuen käyttökeskeytyksen riski on suuri.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	309	306	304	98	-5
Liikevoitto	31	44	11	35	-20
Tilikauden tulos	1	35	1	100	0
Tase	1680	1533	1629	97	-51
Investoinnit	0	0	3		3
Omavaraisuusaste	29	31	30		
Lainakanta	880	834	835	95	-45
Henkilöstömäärä	1	1	1	100	0

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiössä on vain toimitusjohtaja.

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot

Hallitus	Jäsen	Varajäsen
	Raili Kerkelä, puheenjohtaja Johan Huczowski, Raimo Huczowski Pentti Kilpi Tiina Puotiniemi Kari Räisänen Riitta Savukoski	Harri Ruopsa Esa Kangas Pirjo Ilmonen Riitta Vanhala Juhana Kelloniemi Heidi Vihriälä Jukka Kortelainen

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Valtiokonttorin ja kaupungin toimenpiteillä varmistetaan yhtiön selviytyminen vuosina 2017–19. Valtiokonttorin lainanlyhennyksiä on siirretty ja kaupunki ja Valtiokonttori ovat myöntäneet yhtiölle avustuksia. Vuoden 2019 aikana päätetään kahden talon purkamisesta ja aloitetaan purkujen järjestäminen. Uuden tehtaan rakentaminen huomioidaan suunnitelmissa.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Yhtiön saneerausohjelma tehty, ja se on Valtionkonttorin käsittelyssä. Käyttöaste on pudonnut noin 65 %:iin. Saneerausohjelmassa on esitetty kolmen talon purkuohjelma.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Neljään taloon vaihdettiin lämmönvaihdin. Ilmastointiremontti tehtiin Pekankatu 2:een.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen huono ja tervehdyttämistoimet tulevat rasittamaan omaa pääomaa tulevina vuosina.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Mahdolliset suurhankkeet voivat nostaa käyttöastetta väliaikaisesti ja parantaa yhtiön tilannetta

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	1998	2030	1966	98	-32
Liikevoitto	260	51	-40	-115	-300
Tilikauden tulos	66	0	-112	-270	-178
Tase	12151	11900	11927	98	-224
Investoinnit	13		18	138	5
Omavaraisuusaste	11,15		10,42	93	-0,73
Lainakanta	10551		10477	99	-74
Henkilöstömäärä	0		0		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli

Hallitus	Jäsen	Varajäsen
	Raili Kerkelä, puheenjohtaja Johan Huczowski, Raimo Huczowski Pentti Kilpi Tiina Puotiniemi Kari Räisänen Riitta Savukoski	Harri Ruopsa Esa Kangas Pirjo Ilmonen Riitta Vanhala Juhana Kelloniemi Heidi Vihriälä Jukka Kortelainen

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Asuntoja lokakuussa 2018 yhteensä 186 kpl ja käyttöaste 85,5 %. Valmistaudutaan purkamaan taloja käyttöasteen laskiessa.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Käyttöaste ei ole laskenut radikaalisti.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Päätettiin tyhjentää ja purkaa yksi kerrostalo (Seminaarinkatu 3)

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ei merkittäviä riskejä toimintavuonna.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen on tilanne tyydyttävä. Korjausvelka kasvaa jonkin verran.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	901		886	98	-15
Liikevoitto	111		66	59	-45
Tilikauden tulos	83	0	29	35	-54
Tase	3528		3437	97	-91
Investoinnit	6		9	150	3
Omavaraisuusaste	9,96		11,07	111	1,11
Lainakanta	2780		2663	96	-117
Henkilöstömäärä	-		-		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Roikka Oy

Hallitus	Jäsen	Varajäsen
	Raili Kerkelä, puheenjohtaja Johan Huczowski, Raimo Huczowski Pentti Kilpi Tiina Puotiniemi Kari Räisänen Riitta Savukoski	Harri Ruopsa Esa Kangas Pirjo Ilmonen Riitta Vanhala Juhana Kelloniemi Heidi Vihriälä Jukka Kortelainen

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Suoritetaan tytäryhtiöiden talouden tervehdyttämistä varautumalla luopumiseen tyhjiä asunnoista purkamiseen 2-3 vuoden sisällä.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Kaupungin tilaliikelaitos otti hoitaakseen yhtiön johdon ja isännöinnin.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Valmisteltiin liikelaitoksen kiinteistötönnhoito- ja kunnossapitohenkilökunnan siirtoa yhtiöön.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ei merkittäviä riskejä toimintavuonna.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen tilanne hyvä.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	691		743	108	52
Liikevoitto	-6		63	1050	69
Tilikauden tulos	-12	0	51		63
Tase	295		326	111	31
Investoinnit	-		-		
Omavaraisuusaste	32		45	140	13
Lainakanta					
Henkilöstömäärä	9		9		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 9 vuoden lopussa.

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus

Hallitus	jäsen Raili Kerkelä hallituksen pj. Markku Taavo, hallituksen vpj. Marita Kumpula varajäsen Atte Rantanen Arto Junttila
----------	---

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Pitää suojeltu rakennus kunnossa.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Rakennuksen hyvällä hoidolla ja ylläpidolla ollaan voitu pitää suojellun rakennuksen statuksen omaava rakennus hyvässä kunnossa.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Vuokraustoiminta vakaata

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ei riskejä tilinpäätöskaudella.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kehitys vakaa.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	95	95	98	103	3
Liikevoitto	9	0	4,8	53	4,8
Tilikauden tulos	9	0	4,8	53	4,8
Tase	1501	1492	1504	100,2	3
Investoinnit			-		
Omavaraisuusaste					
Lainakanta					
Henkilöstömäärä			-		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiöllä ei ole henkilöstöä.

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Lämpö ja Vesi Oy

Hallitus	Jäsen: Aarno Alaluusua pj Rainer Wahlsten vpj Raili Kerkelä Kyösti Sipovaara Anneli Meriläinen	Varajäsen: Eino Meriläinen Kristiina Lautamo Timo Kyyhkynen
----------	---	--

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Lämpöosasto:

Käytetään voimalaitosta ja muita lämpökeskuksia mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti, näin varmistetaan asiakkaille edullinen kaukolämmön hinta.

Pyhällä ja Suomulla laajennetaan kaukolämpöverkosta kysynnän mukaan.

Vaihdetaan vanhoja kaukolämpömittareita uusiin kaukoluettaviin mittareihin.

Vesiosasto:

Palvelun hinta on vesi- ja viemärlaitosten taksavertailussa maan keskimääräistä tasoa.

Vesijohto- ja viemäriverkoston saneerausta jatketaan saneerausohjelman mukaisesti.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Tavoitteissa onnistuttiin hyvin ja tilikauden tulos ylitti budjetoidun kaksinkertaisesti.

Lämpöosastolla uusi vastaanottoaseman valmistui lopullisesti toukokuussa.

Vesiosastolla perusparannettiin vesi- ja viemärijohtoa Suomulla Piettiönpistossa ja runkovesihodon muutostyötä tehtiin Patokankaalla.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Vuoden 2016 alussa tapahtunut Kemijärven kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen liittäminen yhtiöön on onnistunut hyvin ja kaikki olennaiset tavoitteet saavutettiin niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Sisäinen valvonta muodostuu sisäisestä seurannasta, jota suorittaa hallitus seurantaraporttien ja toimitusjohtajan suullisten raporttien avulla. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen. Se on yleistä rationaalista toimintaa suunnittelun, päätöksenteon, toimeenpanon ja valvonnan muodostamassa toimintaketjussa. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Siihen kuuluu riskien tunnistaminen. Suureen riskiluokkaan yhtiön toiminnassa kuluu lämmön ja veden tuottamisen ja toimittamisen varmuus, nämä otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa. Riskienhallinnan avulla kyetään myös löytämään uusia toimintamahdollisuuksia.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhdistymisen jälkeinen toiminta on saatu vakiinnutettua ja tarvetta suuriin muutoksiin niin toiminnallisesti, kuin taloudellisestikaan ei ole. Suurimman riskin yhtiön toiminnalle aiheuttaa omistajan taloudellinen tilanne.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	7837	7191	8072	103	235
Liikevoitto	2081	1333	1886	91	-195
Tilikauden tulos	2100	517	1038	49	1 062
Tase	30396	33000	29852	98	-544
Investoinnit	1323	999	555	42	-1 268
Omavaraisuusaste	9	6	11	122	2
Lainakanta	18855	18005	18005	95	-850
Henkilöstömäärä	13	11	12	92	-1

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Lämpöosaston henkilökunta on nyt vaihtunut lähes kokonaisuudessaan. Rekrytoinnissa on onnistuttu, mutta valmiita osajia ei ole saatu, vaan uudet henkilöt on yhtiön itse koulutettava tehtäviinsä. Tässä on haastetta, koska henkilöstö vaihtui lähes yhtä aikaa. Vesiosastolla ei muutoksia henkilöstössä.

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Kehitys Oy

Hallitus	Varsinainen: Pentti Koskenranta PJ Jukka Kortelainen VPJ Mari Tervola Tiina Niemimuukko, 21.10.2019 saakka Marjatta Pekkarinen, 05.11.2019 alkaen Tauno Mulari	Vara: Teemu Kostamovaara Riitta Savukoski Mia Lappalainen Juhana Kelloniemi Juhana Kelloniemi Kari Korpela
----------	---	---

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Tavoitteena oli vakauttaa toiminta vuoden aikana. Kaupungin elinkeinopalveluiden siirto osaksi Kehitysyhtiötä mahdollistaa yhtiön kehittymisen ja kasvun. Kaupungin ohjeen mukaan uuden toimitusjohtajan paikka oli laitettu avoimeen hakuun syksyllä 2018, tavoitteena täyttää paikka 1.4.2019. Kemijärven Kehitys Oy tavoitteena on toteuttaa kaupungin kanssa tehtävän palvelusopimuksen painopistealueita.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Yhtiöön on siirretty vuoden 2019 alussa Kemijärven yritys-, elinkeino- ja matkailupalvelu Valtuuston päätöksen mukaisesti. Samalla elinkeinopalveluiden henkilöstö (4) siirtyi Kehitysyhtiön palvelukseen 1.1.2019 liikkeenluovutus sopimuksella. Yhtiölle on valittu uusi toimitusjohtaja. Yhtiön toiminta on vakautettu vuoden 2019 aikana. Palvelusopimuksen tehtävät on toteutettu sopimuksen mukaisesti. Yhtiön hallitus on pitänyt tilikauden aikana yhteensä 9 kokousta. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Yhtiö on osakkaana Boreal Bioref Oy:ssä 11,76%:n osakkuudella. Yhtiö jatkaa edelleen aktiivisesti hankkeen edistämistä käytännön yhteistyöllä sekä hallitustyöskentelyn kautta. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi Boreal Bioref Oy:lle ympäristö-, vesi- ja aloittamisluvan 14.6.2019.

Riekkoniemen kalahalli sai laitostunnuksen 17.7.2019. Kemijärven Kehitys Oy toteutti vuoden 2019 aikana Kemijärven kaupallisten kalastajien Kalakisälli –hankkeen, jolla koulutettiin kaupallisia kalastajia Riekkoniemen kalahallin ja sen laitteiden käyttöön sekä oikeaoppisesta ja elintarvikelain mukaisesta kalan käsittelyä järvestä ostajalle. Kemijärven Kehitys Oy:n hallitus päätti 10.12.2019 kokouksessa käynnistää Kemijärven matkailun kehittämissuunnitelman ensimmäisen vaiheen toteuttamisen. Hanke toteutetaan yhdessä alueen matkailuyrittäjien kanssa.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiössä toteutetaan sisäistä valvontaa seurannan avulla. Tehtävää suorittaa hallitus Toimitusjohtajan antamien tilannekatsausten kautta. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan koko toiminnan ja henkilöstön osalta asianmukainen toiminta. Yhtiöllä on hallitus, joka seuraa yhtiön toimintaa.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön toiminta etenee tavoitteiden ja kaupungin kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti annetuissa taloudellisissa raameissa.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	35	731	701	2003	666
Liikevoitto	-89	-19	82		171
Tilikauden tulos	-89	-19	81		172
Tase	521		683	131	162
Investoinnit	9		25	278	16
Omavaraisuusaste			80		
Lainakanta					
Henkilöstömäärä	1		6		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Jari Polvi oman työn (yritysasiamies) ohella 31.03.2019 saakka, ja hallitus valitsi uudeksi toimitusjohtajaksi Jari Paloniemen 1.4.2019 alkaen.

Rekrytoinnissa käytettiin apuna Personnel Oy:tä. Yhtiön palkkalistoilla oli 2019 vuoden lopussa viisi vakituista ja yksi määräaikainen työntekijä. Syksyn alussa 2019 päätettiin uuden yritysneuvojan työpaikan avaamisesta ja rekrytoinnin käynnistämisestä edellisen yritysneuvojan siirtyessä toisen työnantajan palvelukseen. Hallitus valitsi uudeksi yritysneuvoksi Meiju Honkavuoren kokouksessaan 10.12.2019. Jatkossa mahdollisesti liikkeelle lähtevät suuret biojalostamoinvestoinnit voivat lisätä tarvetta uusille yritysneuvontaresursseille.

TYTÄRYHTIÖ: Elwira Oy

Hallitus	Teemu Kostamovaara Matti Jokiniemi Sami Niemistö Sirkka Toukomies Riitta Vanhala
----------	--

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Murskaimen terien vaihto. Mahdolliset korjausinvestoinnit, Bat-selvityksestä.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Terät vaihdettiin 21-23.5 2019. Bat selvitys lähetetty Ely:lle kesäkuussa. Viimeisen tiedon Helmikuu 2020 mukaan, Ely ei ole vielä tarkistanut selvitystä.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Vanhojen terien rikkoutuminen, aiheutti seisokia. Metallien epäsuotuisa hintakehitys pienensi tulosta.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ympäristösertifikaatti ja pelastussuunnitelmat

- Säännölliset hallituksen kokoukset ja hyvä kanssakäyminen hallituksen puheenjohtajan kanssa.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kylmälaitteiden määrä lisääntyy. Tehtiin juuri nyt (Helmikuussa) uusi sopimus asiakkaan kanssa

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	821	830	815	99	-6
Liikevoitto	79	40	-6		-85
Tilikauden tulos	63	30	-6		-69
Tase	1119	1050	837	75	-282
Investoinnit	0	0	0		
Omavaraisuusaste	86,6	88	91	105	-4,4
Lainakanta	0	0	0		
Henkilöstömäärä	10	10	10		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Työ on kausiluonteista, työntekijöistä puolet on määräaikaaisia. Henkilö määrä on mennyt suunnitelman mukaisesti.

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven jäähalli Oy

Hallitus	Kyösti Sipovaara, puheenjohtaja Anu Kiviniemi, jäsen Kristiina Lautamo, jäsen Kauko Kuittinen, jäsen Jukka Kortelainen, jäsen Jali Taipale, jäsen Erkki Hietanen, jäsen
----------	---

1. Tavoitteet tilikaudelle 2019

Kohtuuhintaisen jääajan tarjoaminen kemijärveläisten jääurheiluseurojen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2. Toteuma tilikaudella 2019

Kemijärveläiset jääurheiluseurat Kemijärven Kiekko ry, Kemijärven Harrastekiekko ry ja Curling Club Northern Lights ry toteuttivat harjoitus- ja kilpailutoimintansa suunnitelmiensa mukaisesti.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2019

Kentänhoitoon tarvittava reunahiomakone hankittiin keväällä.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kemijärven Jäähalli Oy:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 24.6.2015 Jäähalli Oy:n sisäisen valvonnan/riskienhallinta asiakirjan, missä määritellään mm. vuosittaisia toimenpiteitä rakennukseen, irtaimistoon ja talouteen liittyen.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön käyttötalouden rahoitus toteutetaan nykymuotoisena eikä yhtiö käytä toimintaansa velkarahoitusta. Huollot, uusimiset ja korjaukset tulevat lisääntymään laitteiston vanhenemisen vuoksi.

Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018 1000 €	TA 2019 1000 €	TP 2019 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Liikevaihto	30	20	30	100	0
Liikevoitto	3	0	-1	-33	-4
Tilikauden tulos	2	0	-1	-50	-3
Tase					
Investoinnit	18	0	5	28	-13

Omavaraisuusaste					
Lainakanta	0	0	0		
Henkilöstömäärä	1	1	1		

6. Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Edellisen kentänhoitajan jäädessä pois tilalle palkattiin laajemman koulutuksen omaava kiinteistönhoitaja keväällä 2019. Palkatun kiinteistönhoitajan tehtävänä on huolehtia kentänhoidon lisäksi myös kiinteistönhuollosta. Uusi kiinteistönhoitaja oli kentänhoitajan perehdytyksessä helmi- ja maaliskuun.

3.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kemijärvi -konsernin tuleva kehitys talouden näkökulmasta on haasteellinen. Vuoden 2019 tulos on ennen tilinpäätössiirtoja, veroja ja muita vähennyksiä 36 112 euroa ja em. erien jälkeen -803 883 euroa, mikä osoittaa toiminnan olevan toimintaympäristöön ja markkinatilanteeseen nähden edelleen epätasapainossa. Tulosta painaa erityisesti kaupungin käyttötalousmenojen epäsuhtainen kehitys. Tuloksessa näkyy myös osingonjako ja niiden eliminointi.

Merkittävimpanä haasteena koko konsernia ajatellen on päällä oleva Korona-pandemia, jolla on vaikutuksia myös tytäryhteisöjen ja kaupungin toimintaan.

Muina haasteita tulevina vuosina ovat konsernissa mm. energiayhtiöille toimitusvarmuuden kautta tulevat mahdolliset investointitarpeet sekä vuokratalojen talouden tasapainottaminen ja tyhjen asuinkerrostalojen purku. Vuokratalot on hakenut saneerausohjelmalleen jatkoa, mutta päätöstä ei vielä ole valtionkonttorilta saatu.

Toimintaympäristöön nähden vahvimmalla pohjalla ovat Koillis-Lapin Sähkö Oy, Elwira Oy ja Kemijärven lämpö ja vesi Oy, joiden toimintavarmuus ja tuotto-odotukset vahvistavat konsernin taloutta. Nämä yhtiöt

maksoivat kaupungille vuonna 2019 yhteensä 2,3 miljoonaan euron osingot.

Konsernin lainoitukseen ja kassavirtaan tulee jatkossa kiinnittää huomiota. Konsernitasolla lainojen korkokulut ovat laskeneet, mutta ovat edelleen korkeat ollen v. 2019 yhteensä 799 810 euroa, kun taas kaupungin korkokulut olivat 244 117 euroa, vaikka kaupungin lainapääoma on konsernilainoista 51,3 % (korkokulut 30,5 %).

Omistajaohjaukseen ja tavoitteiden asettamiseen tytäryhteisöille tulee jatkossa paneutua aiempaa vahvemmin. Tähän liittyen omistajaohjauslinjausten hyväksyminen kaupunginhallituksessa ja –valtuustossa on tehty vuoden 2019 aikana. Konserniohje päivitetään tämän pohjalta vuoden 2020 aikana.

Konsernin tulevaan kehitykseen vaikuttaa toteutuessaan Boreal Biorefin valmisteleva biojalostamoinvestointi ja -toiminta. Toteutuksen vaikutukset ovat Kemijärven ja Itä-Lapin talousalueen osalta erittäin merkittävät.

Maakunta- ja sote-uudistuksen uudelleen käynnistyessä loppuvuonna 2019, on odotettavissa muutokset sote-palveluihin aikaisintaan vuoden 2023 alusta.

3.7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1000 €	1000 €
TOIMINTATUOTOT	53 104	51 891
TOIMINTAKULUT	-103 613	-101 202
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50 509	-49 311
Verotulot	28 497	29 446
Valtionosuudet	28 503	28 548
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	170	100
Muut rahoitustuotot	1 751	1 775
Korkokulut	-800	-1 084
Muut rahoituskulut	-379	-708
Rahoitustuotot ja -kulut	741	83
VUOSIKATE	7 232	8 766
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 196	-7 171
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-7 196	-7 171
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	36	1 595
Tilinpäätössiirrot	24	57
Vähemmistöosuudet	-373	-316
Laskennalliset verot	-491	-485
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-804	850
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,3	51,3
Vuosikate/Poistot, %	100,5	122,2
Vuosikate, euroa / asukas	993	1 189
Asukasmäärä	7 280	7 375

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

100*Toimintatuotot/Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

100*Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019 1000 €	2018 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 385	1 366
Muut pitkävaikutteiset menot	440	505
Ennakkomaksut	0	29
Aineettomat hyödykkeet	1 825	1 900
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 071	8 830
Rakennukset	55 082	55 887
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 179	47 416
Koneet ja kalusto	12 062	12 815
Muut aineelliset hyödykkeet	390	407
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 475	1 570
Aineelliset hyödykkeet	128 259	126 925
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	15 580	15 447
Muut osakkeet ja osuudet	-3 858	-3 607
Muut lainasaamiset	429	737
Muut saamiset	-189	-229
Sijoitukset	11 962	12 347
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 179	1 010
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	736	817
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	435	162
Lyhytaikaiset saamiset	8 965	8 925
Saamiset	9 400	9 087
Rahoitusarvopaperit	1 532	1 360
Rahat ja pankkisaamiset	8 800	10 116
VASTAAVAA	163 693	163 563

	2019	2018
VASTATTAVAA	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460	39 460
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	34	34
Muut omat rahastot	2 301	2 547
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	7 640	6 664
Tilikauden yli-/alijäämä	-804	850
OMA PÄÄOMA	48 631	49 555
VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 052	7 770
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	4	23
Muut pakolliset varaukset	1 028	1 023
PAKOLLISET VARAUKSET	1 032	1 047
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 528	1 392
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	59 602	56 122
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 812	18 485
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 525	10 116
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	18 510	19 076
VIERAS PÄÄOMA	104 450	103 800
VASTATTAVAA	163 693	163 563
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste	29	30
Suhteellinen velkaantuneisuus %	94,9	94,5
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	6 836	7 514
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	939	1 019
Konsernin lainat, €/asukas	9 221	8 982
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	67 127	66 239
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	429	737
Kunnan asukasmäärä	7 280	7 375

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 232	8 766
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-491	-485
Tulorahoituksen korjauserät	-210	-300
Toiminnan rahavirta	6 531	7 981
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 869	-7 226
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 673	164
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	366	2 763
Investointien rahavirta	-6 830	-4 297
Toiminnan ja investointien rahavirta	-299	3 682
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-562	-193
Antolainasaamisten vähennykset	485	253
Antolainauksen muutokset	-78	60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 539	15 771
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 525	-16 785
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 045	-3 957
Lainakannan muutokset	969	-4 970
Oman pääoman muutokset	-228	72
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	-33	55
Vaihto-omaisuuden muutos	92	38
Saamisten muutos	-135	1 498
Korottomien velkojen muutos	-313	-132
Muut maksuvalmiuden muutokset	-401	1 459
Rahoituksen rahavirta	262	-3 380
Rahavarojen muutos	-36	301
Rahavarat 31.12.	11 440	11 476
Rahavarat 1.1.	11 476	11 175
Rahavarojen muutos	-36	301

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta vuosina 2015-2019	2015	2016	2017	2018	2019
	-1 175	13 628	-4 099	3 682	-299

	2019	2018
Investointien tulo-rahoitus, %	100,5	124,1
Lainanhoitokate	0,71	0,47
Kassan riittävyys	34,2	32,7
Asukasmäärä	7 280	7 375

Investointien tulo-rahoitus, %

100*Vuositote/Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

(Vuositote+korkokulut)/(korkokulut+Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

365 * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

3.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1. Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

3.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on -356 128 euroa. Rahastojen lisäys on 14 259 euroa. Alijäämäksi muodostuu näiden siirtojen jälkeen yhteensä -341 869 euroa, jonka kaupunginhallitus esittää siirrettäväksi omaan pääomaan yli- tai alijäämän tilille.

3.8.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Edellisvuoden taseessa oli alijäämäsiirron jälkeen alijäämää -4 105 284,15 euroa ja tällä tilikaudella tullut lisäalijäämä -341 869,44 euroa kasvattaa kumulatiivisen alijäämän -4 447 153,59 euroon

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien tai mikäli alijäämä on ollut ensimmäisenä vuonna yli 500 euroa/asukas, alijäämien kattamisvelvollisuus on kuusi vuotta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, koilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupungin alijäämäkehitys on jatkunut kuusi vuotta peräkkäin, joten talouden tasapainottamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden toteutus ei ole ollut riittävää. Kaupunginhallitus on edellyttänyt johtavilta viranhaltijoilta useaan otteeseen toimia talousarviossa pysymiseksi ja talouden tasapainottamiseksi. Koska näin ei ole

tapahtunut on kaupunginhallitus esittänyt valtuustolle talouden sopeuttamisohjelman laadintaa v. 2020-2022 ulkopuolisen toimijan toimesta (Perlacon Oy).

Kaupunginhallituksen toimenpiteet kertyneiden alijäämien kattamiseksi

Kaupunginhallitus on käsitellyt talouden kehitystä kuukausittain käyttötalouden toteutumaraporttien kautta ja pitämässään erillisissä iltakouluissa. Palvelualueiden toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat olleet riittämättömät. Kaupunginhallitus on edellyttänyt palvelualueilta talousarviossa pysymistä ja tarpeen mukaan sen alittamista kaupungin talouden tasapainoon saamiseksi.

Kaupunginhallitus on käynnistänyt talouden tasapainottamiseksi 16.10.2017 § 366 selvitykset ja niiden osalta valtuusto on tehnyt päätökset vuonna 2018:

1. Selvitys kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja laskelmat konsernin kiinteistöjen vuokraustoiminnan ja tiloihin liittyen tukipalvelujen yhtiöittämisestä. -> *Liikelaitoksen toiminnan käynnistyminen 1.1.2020.*
2. Selvitys ja laskelmat varhaiskasvatuksen, perusopetus- ja lukiokoulutuksen sekä vapaa-ajan palvelujen palveluverkosta laskelmineen eri toteutusvaihtoehdoista. -> *Jyväskylän puiston päiväkodin laajennus v. 2019-2020, Isokylän ja Särkelän koulujen yhdistäminen v. 2021 Hillatien kouluun.*
3. Selvitys ja laskelmat perusterveydenhuollon yhtiöittämisestä tai muista mahdollisista ratkaisuista osana valmistautumista sote- ja maakunta-uudistukseen. Selvityksessä laskelmat ulkoistamisen vaikutuksista kaupungin taseeseen ja tulokseen, Tässä yhteydessä myös valtuustoaloitteena tullut esitys selvitetään osana kokonaisuutta. -> *Itä-Lapin selvitys vapaaehtoisesta sote-palvelujen siirtämisestä shp:n toteutettavaksi. Ei ole selvitetty muita ulkoistamisen vaikutuksia kaupungin osalta eli ei ole toteutunut.*
4. Selvitys ja ratkaisuvaihtoehdot työllisyydenhoidon ja elinkeinopalvelujen toteuttamiseksi vuoden 2019 alusta. ->

Elinkeinopalvelut siirretty vuoden 2019 alusta Kemijärven kehitys Oy:n alaisuuteen. Työllisyydenhoidon osalta ei rakenteellisia muutoksia v. 2019.

5. Selvitys sote- ja maakuntauudistuksen jälkeisestä kaupungin ja konsernin velanhoitokyvystä. -> *Laskelma velanhoitokyvystä on tehty valtuuston TA-seminaariin, velanhoitokyky on 0,5-0,7 riippuen liikelaitoksen investointitasosta. Investointisuunnitelmaa v. 2022-2026 ei ole tehty.*

6. Valtuusto on vuoden 2019 talousarviokäsittelyn yhteydessä hyväksynyt talouden tasapainottamistoimet vuosille 2019-2021. Tavoitteena oli saada alijäämät katettua mm. tulouttamalla tytäryhtiöiden liikevoitoista omistajalle 4,2 milj. euroa. *Tuloutus toteutui v. 2019 yhteensä 2,3 milj. euron suuruisena. Palvelualueiden käyttötaloussuunnitelmissa edellytettiin lisäsäästöjä henkilöstömenoissa ja palvelutuotannon menoissa eli talouden tasapainottaminen ei onnistunut toivotulla tavalla.*

7. Valtuuston ja kaupunginhallituksen TA2020

4. Toteutumisvertailu

4.1. Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkitasoisina tavoitteina olivat kaupungin talouden tasapainottaminen ja varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen.

Palvelualueitasoiset tavoitteet johdettiin

4.2. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteutumisessa esitellään valtuuston hyväksymän talousarviorakenteen mukaisesti palvelualueiden, vastuualueiden ja

valmistelun yhteydessä talousarvioseminaarin jälkeen kaupunginhallitus käynnisti kesäkuussa 2019 kaupunginvaltuuston yksimielisesti hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2020-2022. Konsultointiin valittiin Perlacon Oy. *Tällä sopeuttamisohjelmalla on tavoitteena saada aikaan vuoden 2018 tilinpäätöslukuihin verrattuna reilun 5 miljoonan euron ja 50 htv:n vähennys toimintamenoihin ja kertyneet alijäämät katettua v. 2022 loppuun mennessä. Sopeuttamisohjelma sisältää 70 toimintaan ja kustannuksiin kohdentuvaa toimenpidettä ja niiden toteuttaminen on käynnistynyt alkuvuonna 2020. Sopeuttamisohjelma hyväksyttiin valtuustossa 3.2.2020 ja sen mukaiset talousarviomuutokset tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi huhtikuussa 2020.*

Tulostavoitteet tytäryhtiöille

Kaupungin omistajapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa ja siinä määritellään tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet, joita tarkennetaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Tulostavoitteet ovat sekä laadullisia että määrällisiä tavoitteita.

kaupunkitasoisista tavoitteista ja vastasivat käytännön tasolla kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumiseen mm. toimintojen uudelleen järjestelyt palvelutoiminnassa.

Talouden tasapainottamiseen tähtävien toimenpiteiden toteutus on välttämätöntä ja edellyttää vastuu- ja palvelualueilta sekä liikelaitokselta toiminnan uudistamista ja tehostamista.

palveluyksiköiden käyttötalouden toteutuma ja toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2019 vertailutietoineen.

PALVELUALUE: HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa koko kaupungin hallinto- ja tukipalvelut, johtaa ja valvoa kaupungin hallintoa, huolehtia kaupungin kehittämisedellytyksiin liittyvistä asioista, edunvalvonnasta, Itä-Lapin maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta ja elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluja ja edunvalvontaa johtaa kaupunginjohtaja. Palvelualueen toimintaa ja toiminnan kehittämistä johtaa hallintosäännön mukaisesti palvelualuejohtaja. Palvelualueen tehtävänä on lisäksi vastata koko kaupunkiorganisaation ja konsernin talouden ja toimintojen yhteensovittamisesta, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätöksenteon tuesta, päätösten toimeenpanosta ja viestinnästä.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Maakunta- ja sote-uudistuksen lait ovat tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävinä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Valmistautuminen uudistukseen tulee näkymään toimintaympäristössä yhä voimakkaammin ja valmistelutyö sitoo myös Kemijärven kaupungin resursseja. Uuden kaupungin roolin tulee täsmentymään maakunta- ja sote-uudistuksen lakien vahvistumisen jälkeen. Hallinto- ja tukipalvelujen roolina on mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen kaupungin palvelujen uudistamiseen, sillä kuntalaisille on jo kuntalain mukaankin taattava mahdollisuus mielipiteidensä ja kannanottojensa ilmaisemiseen ennen päätöksentekoa. Kemijärven aktiiviset kylät ja kyläläiset ovat kaupungin voimavara, josta pidetään huolta. Leader-toiminta tukee kylien kehittämistä ja kylissä järjestettäviä palveluja. Elinkeinoelämän positiivinen kehitys näkyy monella tapaa yksityisellä palvelusektorilla ja sitä kautta myös kaupungin verotulokertymässä. Kaupungin roolina on tukea aktiivisilla maankäytön ratkaisuilla ja yritysneuvontapalveluilla yritysten sijoittumista Kemijärvelle ja liiketoiminnan edellytyksiä yritysten eri elinkaartilanteissa. Elinkeinopalvelut kaupungille tuottaa Kemijärven Kehitys Oy 1.2.2019 alkaen ja kaupungin palveluksessa oleva elinkeinopalveluiden henkilöstö siirtyy kehitysyrityksen palvelukseen. Positiivista kehitystä tukee brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistuminen. Toimintaprosessien ja palvelujen kehittämisessä voimakkaan muutosajurina toimii digitalisaation

hyödyntäminen, sähköisiä prosesseja kehitetään niin sisäisten, kuin ulkoistenkin asiakkaiden käyttöön. Hallinto- ja tukipalvelut tuottaa palveluita koko kaupunkikonsernille ja tukee tytäryhtiötä niiden tarpeiden mukaisesti. Vuoden 2019 oleellisena toiminnallisena muutoksena on Tilapalvelut liikelaitoksen perustaminen.

Toteutuma 31.12

Maakunta- ja sote-uudistus ei edennyt suunnitelmien mukaan ja uudistuksen valmisteluorganisaatio ajettiin alas kevään 2019 aikana. Kylätoiminta on edelleen aktiivista ja Leader-toiminta on ollut merkittävänä tukena mm. kylätalo-hankkeissa. Elinkeinopalveluiden siirtyminen Kemijärven Kehitys Oy:lle toteutui suunnitelmien mukaisesti. Digitalisaation hyödyntämiseen tähtääviä erilaisia hankkeita ja selvityksiä toteutettiin yhteistyössä mm. LapIT:n kanssa. Tilapalvelut liikelaitoksen toiminnan käynnistymisen liittyviä valmistelutoimenpiteitä toteutettiin koko vuoden ajan, painottuen loppuvuoteen 2019.

3. TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Kemijärvi – konsernin toiminnan ja asennekulttuurin vahvistaminen yhteistyön tavoitteita ja asiakasnäkökulmaa palvelevaksi. Hallinto- ja tukipalvelujen palveluprosessien kehittäminen ja toimintojen digitalisoiminen. Konsernijohtamisen järkevöittäminen ja palvelutoiminnan läpinäkyvyys. Brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistaminen sekä erilaisten viestintäkanavien ja keinojen hyödyntäminen. Työnantajakuva vahvistetaan mm. ottamalla käyttöön henkilökunnan hyvinvointietu.

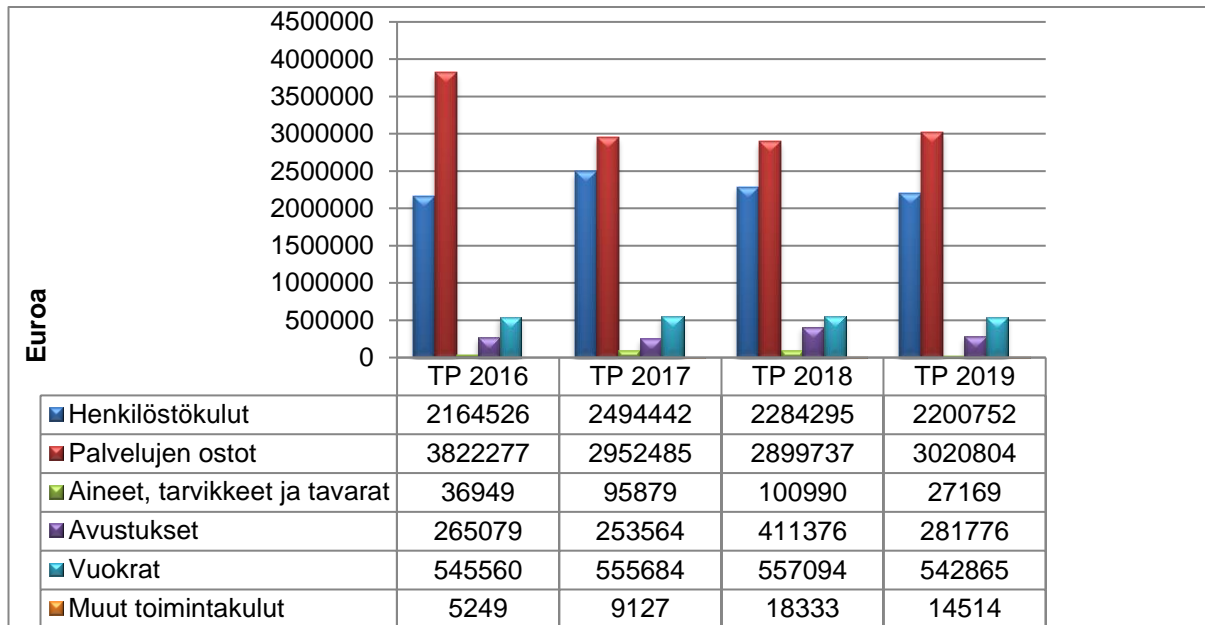
Toteutuma 31.12

Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnan kehittäminen on jatkuvaa prosessien tarkastelua ja asiakasymmärryksen lisäämistä avoimella vuoropuhelulla. Digitalisoitumista on edistetty uudistamalla ohjelmistoja ja osallistamalla erilaisiin kehittämishankkeisiin, vuoden 2019 aikana hankittiin mm. Eepos-oppilashallintaohjelma musiikkiopistolle. Kaupunginvaltuuston toukokuussa hyväksymä omistajapoliittinen ohjelman tuli voimaan 1.7.2019. Henkilökunnan hyvinvointietu (ePassi) otettiin käyttöön 1.5.2019 ja etua on käytetty pääosin erilaisiin liikunta- ja hierontapalveluihin Kemijärven kaupungin alueella.

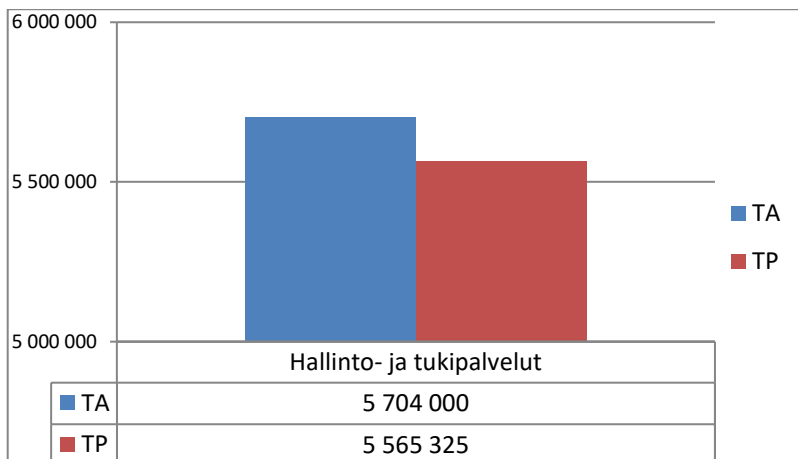
4. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-6 361 180	-6 271 827	-6 214 240	-6 087 588	-6 120 240	-6 120 240
Toimintatulot	658 754	628 929	510 240	522 263	510 240	510 240
Toimintakate	-5 702 427	-5 642 898	-5 704 000	-5 565 325	-5 610 000	-5 610 000

5.Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	46	46	40	42	38	38
Henkilöstömenot €	-2 494 442	-2 284 295	-2 240 910	-2 200 752	-2 128 900	-2 128 900
Muutos %	15,2	-8,4	-1,9	-1,8	-5,0	0
Palvelujen ostot €	-2 952 485	-2 899 737	-2 900 460	-3 020 804	-2 920 000	-2 920 000
Muutos %	-22,7	-1,8	0,02	4,1	4,0	0
Toimintakate €/asukas	-750	-765	-773	-765	-763	-774

Hallinto- ja tukipalvelut palvelualueen talousarvio ja toteutuma menolajeittain 2019

Hallinto- ja tukipalvelut palvelualueen talousarvio ja toteutuma 2019

6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Hallinto- ja tukipalvelujen tehtävänä on valvoa palvelualueiden hallinnon toimivuutta ja hallintosäännön sekä muiden ohjeiden noudattamista. Päätösten laillisuuden ja päätösten toimeenpanon sujuvuuden valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa. Sisäisessä valvonnassa

kiinnitetään vuoden 2019 aikana erityistä huomiota tietosuojaan ja tietoturvaan.

Toteutuma 31.12

Sisäistä valvontaa on toteutettu päivittäisenä jatkuvana tarkkailuna. Havaittuihin epäkohtiin on pyritty tarttumaan välittömästi. Tietosujoaosaamista on kartutettu kouluttamalla ja mm. päivittämällä ohjeistus henkilötietojen käsittelystä.

PALVELUALUE: HYVINVOINTIPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on vastata ja huolehtia siitä, että Kemijärven kaupungissa on laadukkaat ja riittävät sosiaali-, terveys-, opetus-, sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, jotka tukevat kuntalaisten fyysisistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön terveyttä.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kemijärven kaupungin ja seutukunnan väestörakenne on painottunut ikäihmisiin ja ikääntyvän väestön osuus kasvaa edelleen. Syntyvyys on alhaista kuolleisuuteen verrattuna. Työttömyys on vähentynyt ja biosellutehtaan investointipäätöstä odotetaan. Kaupungin taloustilanne asettaa haasteita palvelutuotannolle.

Valtakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden uudistumisen aikataulu on epävarma. Valmistelutyö jatkuu mm. maakunnan yhteisten toimintatapojen suunnittelulla ja käyttöönotolla, palveluiden painopisteiden muutoksilla sekä varmistamalla paikkakunnan hyvät palvelut jatkossakin. Hyvinvointikeskus Lapponian toimintoja kehitetään edelleen tavoitteena monialainen hyvinvointikeskus, joka palvelee laaja-alaisesti kaupunkilaisia ja muita palveluiden tarvisijoita. Toimintojen kehittämisessä painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät, kuntouttavat, kotiin annettavat ja sähköiset palvelut.

SOTE- uudistuksen lykkääntymisestä huolimatta organisaation rakenne olisi perusteltua muuttaa hyvissä ajoin vastaamaan sote- palveluita ja kaupungin omaa toimintaa. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen jää kaupungin vastuulle, joka tulee valmistella ja konkretisoida laajasti.

Toteutuma 31.12.

Kaupungin asukasmäärä väheni n. 90 hengellä vuoden aikana. Edellisenä vuonna vähennys oli 164. Syntyneiden lasten määrä nousi 42 lapseen. Tulomuutto oli jokseenkin samalla

tasolla vuoteen 2018 nähden ja lähtömuutto pieni jonkin verran. Ikäihmisten suhteellinen osuus väestöstä kasvaa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 14,0. Edellisen vuoden joulukuussa se oli 14,8 %. Valtakunnallisen sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuminen lykkääntyi.

Lapponian palveluja kehitettiin mm. asiakkaiden palautteiden säännöllisellä keräämisellä ja analysoinnilla eri yksiköissä. Sisäistä tiedottamista toteutettiin kuukausikirjeellä henkilökunnalle. Myös paikallisessa lehdessä tiedotettiin toiminnasta ja muutoksista. Palvelusetelin käyttöä laajennettiin vuoden aikana. Toimintoja kehitettiin painopisteiden mukaisesti. Organisaatorakennetta ei muutettu. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen on edelleen hyvinvointipalvelujen vastuulla. Talouden tervehdyttämishankkeen laatiminen aloitettiin kesän aikana yhteistyössä konsulttiyhtiö Perlaconin kanssa.

3. TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Hyvinvointipalvelut vastaa omalta osaltaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Terveiden, hyvinvoinnin ja myös turvallisuuden edistämisen koordinoimista päätetään ja työ aloitetaan suunnitellusti. Palvelualueen toimintaa kehitetään laajan hyvinvointikertomuksen perusteella. Ennaltaehkäisevässä työssä korostuvat sivistyspalvelut, jotka jäävät kaupungin omaksi toiminnaksi jatkossa.

Palvelutarpeen muutoksiin reagoidaan ennakoivasti. Tavoitteena on edelleen pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien aktivointi ja työmarkkina-aseman parantaminen sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen. Laitoshoitopaikkoja vähennetään ja resursseja kohdennetaan kotiin annettaviin palveluihin. Ulkopuolisten toimijoiden palveluita hyödynnetään mm. palvelusetelijärjestelmän avulla.

Palveluiden laatua arvioidaan säännöllisesti ja keskeiset tulokset julkistetaan. Palvelualueen sisäistä ja ulkoista viestintää tehostetaan.

NHG:n avulla selvitetään talven aikana kehittämistoimenpiteitä, joilla on toiminnan laatua parantavia ja säästövaikutuksia. Tavoitteena on analysoida ali- ja yliresursointia, ennaltaehkäisevän työn vaikutuksia, palvelujen tasoa ja riittävyttä sekä muiden kuntien hyviä käytäntöjä. Työskentelyssä käytetään myös eri kuntien vertailutietoa. Loppuvuoden kehittämiskeskustelujen kohteena ovat vammaispalvelut, päihde- ja mielenterveyspalvelut, työllistämispalvelut, kotihoito ja kotisairaanhoidot sekä lasten ja perheiden moniammatilliset palvelut. Kehittämiskeskusteluja jatketaan kevään aikana ja

niiden päivien teemat päätetään myöhemmin. NHGn laatimien raporttien perusteella tehdään tarvittavat päätökset toiminnan kehittämiseksi.

Toteutuma 31.12.

Terveiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen yhteyshenkilö on sovittu. Perusteltua on vielä valmistella kaupunkitasoinen tulevaisuuden vastuurakenne. Aikaisemman sote-uudistuksen toteutumisen seurauksena se olisi jäänyt jäljelle jäävälle kuntaorganisaatiolle.

Työmarkkinatuen kuntaosuus ei pienentynyt henkilöstövajauksesta johtuen. Laitoshoitopaikkoja

pyrittiin vähentämään, mutta asiakkaiden siirtäminen jatkopalveluihin ei onnistunut mm. syystä, että tehostetun asumispalvelun ja palveluasumisen paikkoja ei ollut tarpeeksi. Palvelusetelin käyttöä laajennettiin. Palveluiden laatua arvioitiin ja mm. perusopetuksen osalta tulokset käsiteltiin lautakunnassa. Viestintää toteutettiin henkilöstökirjeen ja paikallisen median avulla. Toimintoja kehitettiin konsulttien avustuksella ja muualta saatujen hyvien käytäntöjen avulla. Kesän aikana aloitettiin talouden ja toiminnan kehittäminen Perlaconin kanssa.

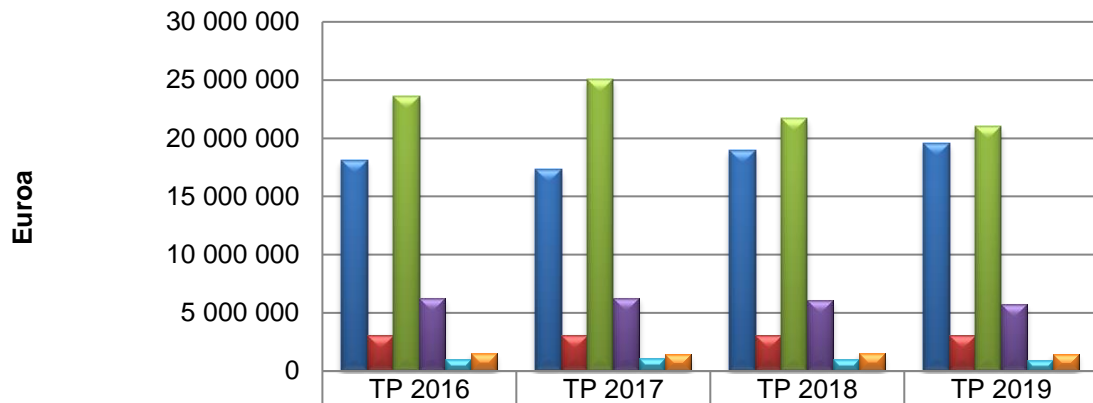
4. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-56 250 711	-55 888 467	-55 337 360	-56 210 312	-53 100 000	-52 580 000
Toimintatulot	5 827 240	5 645 932	5 022 110	5 315 186	4 950 000	4 950 000
Toimintakate	-50 423 471	-50 242 535	-50 315 250	-50 895 126	-48 150 000	-47 630 000

5. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	445	376	380	357	388	387
Henkilöstömenot €	-25 081 241	-21 672 605	-21 033 080	-21 036 338	21 400 000	21 350 000
Muutos %		-13,6	-2,9	0,02	1,8	-0,2
Palvelujen ostot €	-20 425 086	-22 035 954	-21 991 290	-22 807 706	-20 400 000	-20 300 000
Muutos %		7,8	-0,2	3,7	-0,4	-0,5
Toimintakate €/asukas	-6 637	-6 817	-6 753	-6 991	-6 641	-6 662

Väestö 31.12.2019, 7280, Tilastokeskus.

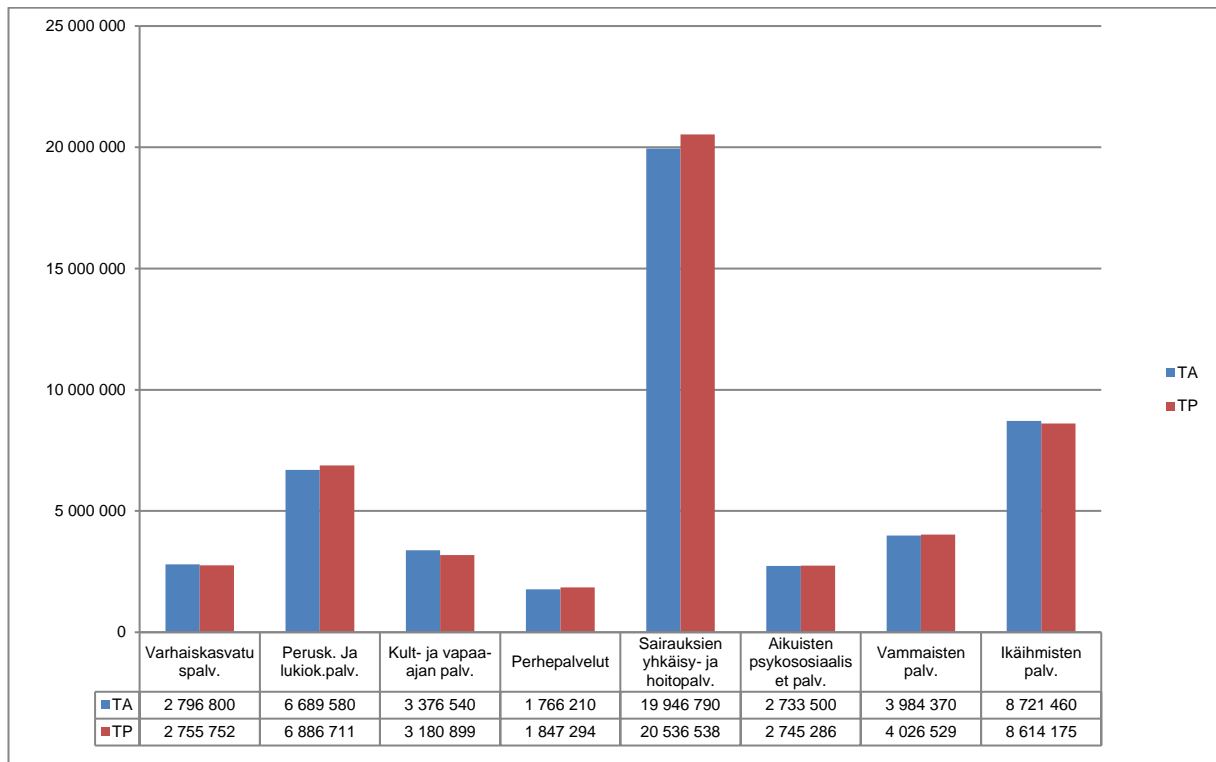

Hyvinvointipalvelualueen toimintakuluja

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Asiakaspalvelujen ostot	18 080 872	17 307 415	18 970 756	19 575 919
Muiden palvelujen ostot	3 109 226	3 117 671	3 065 198	3 049 786
Henkilöstökulut	23 636 463	25 081 241	21 672 605	21 036 338
Vuokrat	6 262 341	6 263 248	6 056 307	5 753 386
Muut toimintakulut	1 007 429	1 089 981	1 008 145	932 880
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 485 686	1 478 164	1 530 101	1 473 029

Hyvinvointipalvelualueen talousarvio ja toteutuma vastualueittain 2019

6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Valvonta jakaantuu sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan. Ulkoista valvontaa harjoittaa tarkastuslautakunta, kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, hyvinvointilautakunta, ministeriöt, opetushallitus sekä esim. Lapin ELY ja AVI. Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa. Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa toteutetaan myös kehityskeskusteluissa ja henkilöstökokouksissa.

Erityisenä sisäisen valvonnan kohteena on tulevana vuonna ulkoistetut palvelut.

Toteutuma 31.12.

Valvontaa toteutettiin omana työnä ja myös ulkopuolisten toimijoiden, kuten Karvi (Koulutuksen arviointikeskus) ja AVI (aluehallintovirasto), avulla. Toiminnan valvonnassa erityisenä kohteena oli ulkoistetut palvelut, joita käytännössä oli ikäihmisten ja vammaisten tehostetun asumisen palvelut. Tarkastuksista ja valvonnasta raportoitiin lautakunnalle. Kesällä 2019 päivitettiin sosiaalipalvelujen ja terveystalvelujen valmiussuunnitelmat, jotka osaltaan vastaavat myös riskienhallinnasta.

VASTUUALUE: VARHAISKASVATUSPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteisiä varhaiskasvatuspalveluja päiväkodeissa. Esiopetusta toteutetaan Kallaan päiväkodissa, Särkelän koulun tiloissa sekä väliaikaisesti Elinkaaritalon tiloissa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutetaan Hillatien, Särkelän ja Isokylän kouluilla sekä päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

1.8.2017 voimaan tullut

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuksen järjestäjiä oikeudellisesti velvoittava määräys. Määräyksen mukaan kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisen ohjauksen tarkoituksena on luoda yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle.

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain- ja asetuksen mukaan varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päättäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Laissa korostuu lapsen ja vanhemman tai huoltajan osallisuus toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön nimikkeet on muutettu varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajaksi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Varhaiskasvatuksen palvelutarve on jatkanut kysyntää etenkin vuorohoidon osalta. Työelämän muutokset sekä lapsiperheiden paikkakunnalle muutto ovat lisänneet varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää.

Vuorohoidon tarpeeseen vastaamiseksi selvitetään lisäresurssin tarve henkilöstön ja tilojen osalta. Jyväskylän puiston päiväkodin laajennusosan valmistuminen helpottaa vuorohoidon tarpeeseen vastaamista.

Palvelujen mitoituksen ennakointi on haasteellista, jonka vuoksi ruuhkatilanteissa voidaan joutua tekemään myös väliaikaisia ja räätälöityjä ratkaisuja. Vapaita varhaiskasvatuspaikkoja tulisi olla tarjolla läpi toimintakauden. Päiväkotien lapsimäärää tarkastellaan ja arvioidaan toimintakauden aikana. Mikäli lapsimäärissä tapahtuu vähenemistä, tilanteeseen reagoidaan suunnitelmallisesti.

Toteutuma 31.12.

Jyväskylän puiston päiväkodin laajennusosaan on suunniteltu tilat kahdelle vuorohoidon lapsiryhmälle. Nykyinen ryhmä jaetaan kahteen ryhmään suuren lapsimääränsä vuoksi.

Lapsimäärää tarkastellaan ja arvioidaan säännöllisesti ja päiväkodeissa on tehty järjestelyjä tarpeeseen vastaamisessa. Särkelän päiväkodin toinen 3-5 -vuotiaiden lasten ryhmä muutettiin 1.8.2019 alkaen 1-5 -vuotiaiden lasten sisarusryhmäksi, jotta saatiin lisää alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkoja.

Kallaan päiväkodin 1-3 -vuotiaiden lapsiryhmä muutettiin ajalle 1.8.2019 -31.7.2020 1-5 -vuotiaiden lasten sisarusryhmäksi, jotta saatiin lisättyä 1-5 -vuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkoja tarvetta vastaavaksi. Ryhmärakenteiden uudelleen tarkasteluun vaikutti se, että päiväkotiin tarvittiin kaksi esiopetusryhmää aiemman yhden sijaan. Tämä onnistui muuttamalla toinen 3-5 -vuotiaiden lapsiryhmä tilapäisesti esiopetusryhmäksi ajalle 1.8.2019- 31.7.2020.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12
1. Jyväskylänpuiston päiväkodin laajentaminen vastaamaan varhaiskasvatuksen toiminnalle asetettavia tavoitteita.	Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun erilaisten toiminnallisten keinojen kautta. Vanhempien ehdotuksia ja toiveita kartoitetaan vanhempainilloissa sekä kyselyllä. Henkilökunta osallistuu toiminnan suunnitteluun ideoimalla toimintaympäristön rakentumista. Monialainen yhteistyö.	Lasten haastattelut. Lasten tuottama materiaali. Järjestetyt vanhempainillat ja kyselyt. Henkilöstön suunnittelupalaverit. Monialaisen yhteistyön toteutuminen.	Lasten haastatteluja on tehty ja lapset ovat muun muassa piirtäneet unelmien päiväkotia. Paikallisessa Perheiden päivä -tapahtumassa muutkin kuin Jyväskylänpuiston päiväkodin lapset saivat piirtää unelmien päiväkodin. Vanhempainillat pidettiin ja kysely toteutettiin. Henkilöstön suunnittelupalaverit on pidetty sovitusti. Monialaista yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa.
2. Riittävä määrä kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä.	Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön rekrytointi varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien tehtäviin. Palkkausjärjestelmä tukee henkilöstön rekrytointia. Henkilöstön täydennyskoulutus.	Haettavana olleissa tehtävissä on kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö. Toimiva palkkausjärjestelmä. Koulutusten määrä.	Varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin ei ole saatu kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Lastenhoitajan tehtäviin on saatu palkattua kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen opettajan tehtävien rekrytoinnin helpottamiseksi otettiin käyttöön rekrytointilisä. Koulutukset toteutuivat pääosin koulutussuunnitelman mukaisesti.
3. Varhaiskasvatuslain - ja perusteiden mukainen laadukas kasvatus ja opetus.	Vuorohoidon laadun varmistaminen ja tarpeeseen vastaaminen.	Vuorohoidon tarpeeseen on vastattu riittävästi tilaratkaisuilla ja varhaiskasvatuslain- ja asetuksen mukaisella henkilöstömäärällä.	Vuorohoitoryhmässä on varhaiskasvatuslain- ja asetuksen mukainen henkilöstörakenne.

		Monialaisen yhteistyön kehittäminen.	Neuvolatyöryhmän toiminta on käynnistynyt.	Neuvolatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti.
		Lapsen tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen järjestäminen.	Oppilashuoltotyöryhmän kokoukset.	Oppilashuoltotyö-ryhmä on kokoontunut sovitusti.
			Havainnointi – ja arviointimenetelmät ovat käytössä.	Menetelmät ovat käytössä.

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Jyvälänpuiston, Kallaan, Särkelän ja Metsämiehentien päiväkotien vastaavien lastentarhanopettajien tehtävät muutetaan varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi vuoden 2019 aikana. Jyvälänpuiston päiväkodissa aloittaa työnsä päiväkodin johtaja alkuvuodesta 2019. Kallaan, Särkelän ja Metsämiehentien päiväkoteihin perustetaan yksi yhteinen päiväkodin johtajan virka loppuvuodesta 2019 tai alkuvuodesta 2020. Päiväkodin johtajan pääasiallisiin tehtäväalueisiin kuuluvat päiväkotien pedagogisesta ja työnjohtolisesta toiminnasta vastaaminen. Lisäksi tehtävään sisältyy yksikön toimintaa ja henkilöstöä koskeva esimiestyö yhteistyössä varhaiskasvatuspäällikön kanssa.

Vuorohoitoryhmään tarvitaan varhaiskasvatuksen opettajan tehtävä toistaiseksi voimassa olevana. Ryhmään tarvitaan lisäksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, jotta toiminta pystytään järjestämään tarpeen mukaisesti. Mikäli nykyinen 1-6. vuotiaiden lasten vuorohoitoryhmä joudutaan suuren lapsimäärän vuoksi jakamaan alle kolmevuotiaiden ja yli kolmevuotiaiden lasten ryhmiksi, tarvitaan molempiin ryhmiin varhaiskasvatuksen opettaja sekä riittävä määrä varhaiskasvatuksen lastenhoitajia.

Varhaiskasvatuspalveluissa on tällä hetkellä yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, joka toimii varahenkilönä sijaistaen kaikkien päiväkotien henkilöstön poissaoloja ja on todettu, että tarpeeseen ei pystytä vastaamaan riittävästi yhdellä varahenkilöllä. Tämän vuoksi v. 2019 alkaen tarvitaan lisäksi vielä yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, joka toimii toisena varahenkilönä.

Eläköitymisen myötä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi.

Varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle tarvitaan henkilökohtainen erityisavustaja, tehtävään

tarvitaan varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Useita varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviä on hoidettu määräaikaisesti henkilöillä, joilla ei ole kelpoisuutta tehtävän hoitamiseen. Tehtävät tulevat uudelleen haettavaksi v. 2019 aikana.

Toteutuma 31.12.

Jyvälänpuiston, Kallaan ja Metsämiehentien päiväkotien vastaavien lastentarhanopettajien tehtävät on muutettu varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi.

Jyvälänpuiston päiväkodin johtaja aloitti virassa 1.5.2019 alkaen. Hän vastaa myös Kallaan päiväkodin lähiesimiestyöstä 31.7.2020 saakka. Särkelän päiväkodin johtajan valintaprosessi alkaa v.2020 alkuvuodesta, tehtävään sisältyy myös Metsämiehentien päiväkodin esimiestyö 31.7.2020 saakka ja Kallaan päiväkodin esimiestyö 1.8.2020 alkaen.

Vuorohoitoryhmän varhaiskasvatuksen opettajan tehtävä oli haettavana keväällä 2019. Tehtävä jäi täyttämättä toistaiseksi voimassa olevana, koska siihen ei ollut kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita. Tehtävää hoidetaan määräaikaisesti ei-kelpoisuusehdot täyttävällä henkilöllä. Vuorohoitoryhmään valittiin lastenhoitaja.

Varahenkilönä toimiva varhaiskasvatuksen lastenhoitaja aloitti tehtävässä 1.4.2019 alkaen.

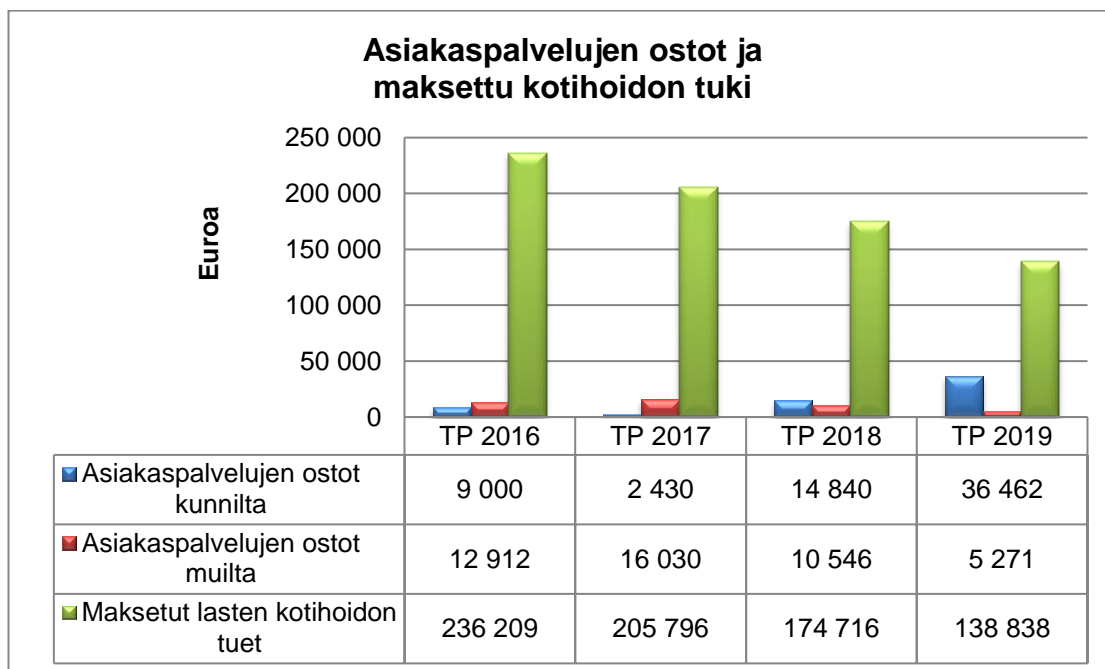
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävä muutettiin eläköitymisen myötä 1.8.2019 alkaen varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi.

Henkilökohtaisen erityisavustajan palkkaamisen tarve siirtyi alkuvuodelle 2020.

Varhaiskasvatuksen opettajien tehtävät olivat haettavana v. 2019 aikana, mutta niihin ei ollut kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-2 800 687	-3 047 793	-3 046 400	-3 054 557	-3 050 000	-3 000 000
Toimintatulot	323 895	275 923	249 600	298 805	250 000	250 000
Toimintakate	-2 476 792	-2 771 870	-2 796 800	-2 755 752	-2 800 000	-2 750 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	53	49	59	42	67	67
Henkilöstömenot €	-1 972 252	-2 145 237	-2 131 090	-2 152 672	-2 420 000	-2 370 000
Muutos %	1,0	8,7	-0,6	1,0	13,6	-2,1
Palvelujen ostot €	-191 911	-218 995	-240 140	-241 126	-250 000	-250 000
Muutos %	12,7	14,1	9,6	0,4	4,1	0
Toimintakate €/asukas	-326	-376	-383	-379	-386	-385

VASTUUALUE: PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Vastuualue vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta Kemijärven kaupungin alueella. Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Lisäksi yksikkö vastaa Kemijärven lukio-opetuksen toteuttamisesta. Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Tässä eriteltyinä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa käynnissä olevat hankkeet.

Sulussa hankkeen loppusumma, joka sisältää sekä avustuksen että omavastuuosuuden. Lopussa hankkeen voimassaolo- tai päättymisaika.

1. Kieltenopetuksen varhentaminen (12 632 €), 1.8.2018 – 31.7.2019
2. Kerhotoiminnan kehittäminen (15 715 €), päättyi 31.12.2019.
3. Liikkuva koulu (15 000 €) Päättyi 1.6.2019.
4. Perusopetuksen tasa-arvo ja laatu (65 000 €), päättyi 31.12.2019.
5. Rajana 50 h –koulupoissaoloihin puuttuminen, 1.8.2018 - 1.6.2019.
6. Lukiokoulutuksen kansainvälistyminen (6250 €), päättyi 1.6.2019.

Toteutuma 31.12.

Edellä luetellut hankkeet ovat päättyneet ja osasta on jo kirjoitettu loppuraportti. Osasta hankkeista on käynnissä jo jatkohanke.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12
1. Hyvinvoiva koulu (Kouluarjen järjestäminen siten, että se tukee oppilaiden hyvinvointia oppijina, heidän kasvuun ja kehitystään moniammatillisesti).	<p>Opetukseen resursoiminen</p> <p>Toimiva koulunkäynnin ja oppimisen tuki.</p> <p>Kodin ja koulun aktiivinen yhteistyö.</p>	<p>Pedagogisesti järkevät ryhmäkoot.</p> <p>Oppimisen tuen kartoitus.</p> <p>Pedagogisten asiakirjojen ajantasaisuus.</p> <p>Lapsi puheeksi – keskustelut.</p> <p>Toimiva tukijärjestelmä.</p> <p>Moniammatillisen yhteistyön toimivuus.</p> <p>Toimiva vanhempainneuvosto.</p>	<p>Kyllä.</p> <p>Kyllä. Kartoitusjärjestelmää päivitetään parhaillaan.</p> <p>Kaikki pedagogiset asiakirjat ovat ajantasalla.</p> <p>Kyllä.</p> <p>Kyllä.</p> <p>Kyllä. Osittain yhteistyö toimii, mutta yhteistyössä on kehitettävää.</p>

		Toimiva oppilas- ja opiskeluhoito.	Järjestetyt vanhempainillat ja vartit. Koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät toimivat. Toimivat oppilas- ja opiskelijakunta- sekä tukioppilastoiminta. Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet koulussa.	Vanhempainneuvostot toimivat kaikilla kouluilla. Vanhempainiltoja on järjestetty sekä – vartteja on tarjottu. Koulujen hyvinvointiryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Oppilas-/opiskelijakunta toimii kaikissa kouluissa. Tukioppilastoimintaa on kaikissa kouluissa. Oppilailla on oppilas- ja opiskelijakuntien kautta vaikutusmahdollisuuksia koulun arkeen.
2.	Opetussuunnitelman mukainen laadukas opetus	Opetussuunnitelmien päivittämisen jatkaminen. Opetushenkilöstön täydennyskoulutus. Hankehakujen hyödyntäminen.	Toteutunut päivitystyö. Koulutusten määrä. Haut ja päätökset.	Kyllä. Järjestettyjä koulutuksia vuonna 2019 5 kpl. Tehtyjä hankehakemuksia 7 ja saatuja avustuksia: 5.
3.	Toimiva oppimisen, koulunkäynnin ja kasvun tuki.	Riittävä laaja-alaisten erityisopettajien resurssi. Pienryhmäopetukseen resurssoinen. Riittävä koulunkäynninohjaajaresurssi.	Erityisopettajien määrä (100 oppilasta/1 erityisopettaja) Pienryhmäopetuksen joustava järjestäminen. Koulunkäynninohjaajien määrä.	Kyllä. Kyllä. Kyllä.

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Vuoden 2019 ajalle ei ole tiedossa varmoja muutoksia henkilöstössä. Mahdollista kuitenkin on, että muutaman (noin kolme) opettajan ja koulunkäynninohjaajan (noin kaksi) kohdalla muutoksia voi tapahtua. Mikäli muutoksia tapahtuu, tarkastelemme ensisijaisesti mahdollisuutta hoitaa tehtävä sisäisillä järjestelyillä. Mikäli tämä ei onnistu, tulee miettiä palkkaaminen vakinaiseksi vai määräajaisesti silmällä pitäen sitä, että syksyllä 2021 toimintansa aloittaa uusi

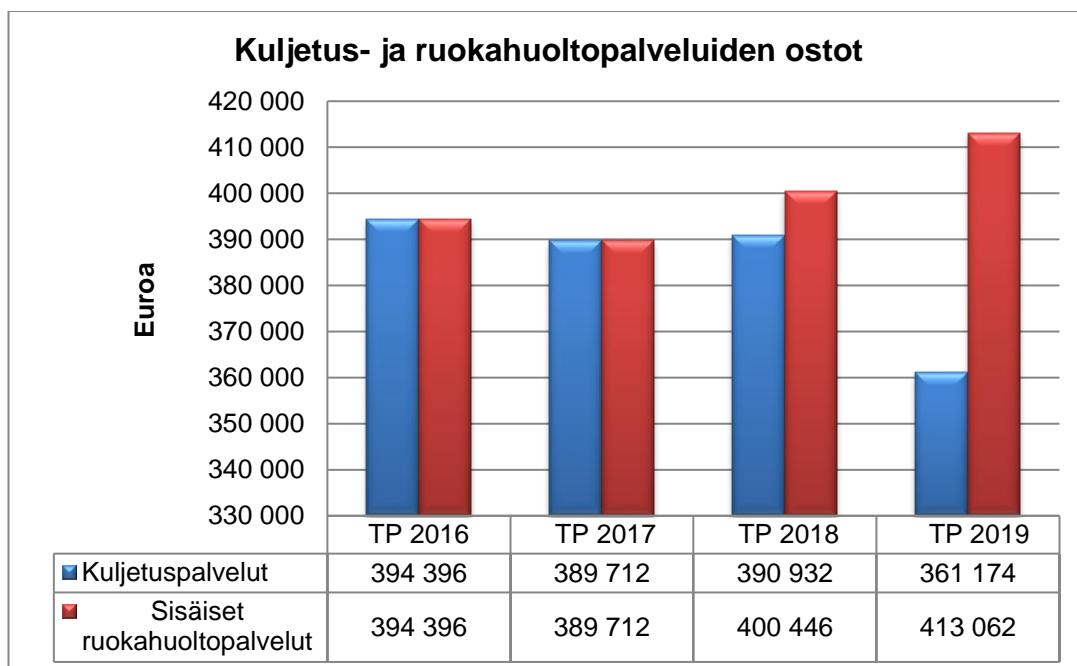
keskustan koulu ja sitä myötä henkilöstötarve hieman supistuu.

Toteutuma 31.12.

Henkilöstömuutoksissa on toimittu suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2019 aikana irtisanoutumisia on ollut 2,5 henkilötyövuoden verran. noista 1,5 on järjestetty sisäisin järjestelyin ja yhdessä tapauksessa on palkattu määräaikainen sijainen. Kaikissa henkilöstöön liittyvässä on huomioitu vuonna 2021 tapahtuva kouluverkon muutos.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-6 710 544	-6 793 314	-6 902 830	-7 078 405	-6 520 000	-6 470 000
Toimintatulot	90 819	245 875	213 250	191 694	210 000	210 000
Toimintakate	-6 619 725	-6 547 439	-6 689 580	-6 886 711	-6 310 000	-6 260 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	74	71	61	69	60	60
Henkilöstömenot €	-4 092 283	-4 096 927	-4 184 100	-4 327 234	-4 125 000	-4 075 000
Muutos %	-8,2	0,1	2,1	3,4	-1,2	-1,2
Palvelujen ostot €	-1 046 808	-1 094 021	-1 040 470	-1 073 417	-1 010 000	-1 010 000
Muutos %	11,0	4,5	-4,9	3,2	0,8	0
Toimintakate €/asukas	-871	-888	-897	-946	-870	-876

VASTUUALUE: KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille monipuoliset kirjasto- kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen. Painopisteinä ovat toimintakulttuurien ja oppimisympäristön kehittäminen sekä luovuuden ja hyvinvoinnin tukeminen.

Kemijärven kansalaisopisto järjestää monipuolista kurssitoimintaa Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueella sekä kuvataiteen perusopetusta Kemijärvellä. Kansalaisopisto järjestää Kemijärven kaupungin työntekijöille sisäistä koulutusta.

Koillis-Lapin musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa Kemijärvellä, Pelkosenniemellä, Sallassa ja Savukoskella. Musiikkiopisto tuottaa kelpoisuuden alan ammatti- ja korkeakouluopintoihin, ja opinnot voi lukea hyväksi seutukunnan toisen asteen oppilaitoksissa. Opistojen tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen harrastamiseen ja kouluttautumiseen.

Liikuntapalvelujen tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Toimipisteitä ovat uimahalli, liikuntahalli ja jäähalli.

Kulttuuripalvelut hallinnoi kulttuurikeskuksen tiloja tarjoten laajan kirjon tapahtumia kansalaisten käyttöön. Tapahtumia pyritään järjestämään myös kulttuurikeskuksen ulkopuolella yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut hallinnoi kaupungin omistamaa taideomaisuutta.

Kirjastopalveluja tarjoavat pääkirjasto ja kirjastoauto Kyläluuta sekä kirjaston tarjoamat verkkopalvelut. Kulttuuripalvelut tuottaa monipuolisia palveluja kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä tukee kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä.

Nuorisopalvelut vastaa Kemijärven nuorisolle suunnattujen nuorisotyöpalvelujen järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä. Ennaltaehkäisevä työote on mukana kaikessa nuorisopalvelun tuottamissa palveluissa.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Vastuualueen tavoitteena on toimitilojen kustannustehokas käyttö, etenkin päiväkäyttöä pyritään lisäämään. Yhteisellä markkinoinnilla tuodaan esille tarjolla olevien palvelujen ja tapahtumien monipuolisuus. Selvitetään yhteisen ”harrastekortin” käyttöönottoa. Hankerahoituksella kehitetään uusia toimintamuotoja.

Kansalaisopisto: Tikittääkö digi – hanketta on haettu yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa. Tiivistetään yhteistyötä vammaispalvelujen kanssa. Vapaudenkatu 8:n alakerran toimitilojen korvaaminen edullisimmilla ja ajanmukaisimmilla tiloilla. Hallinto-ohjelma päivitetään uuteen versioon.

Kirjasto: Lapin kirjastot ottanevat käyttöön yhteisen Varaamo-palvelun, jonka kautta kirjaston palveluja ja tiloja voi varata sähköisestä kalenterista. Verkkomaksaminen mahdollistuu kevään aikana. Aineiston laskutus otetaan käyttöön. Sopimukset (esim. hankinta) sopimukset kilpailutetaan koko Lapin kirjaston alueella.

Kulttuuripalvelut: Kulttuurineuvoston perustaminen. Kulttuuritilojen sähköisen varauskalenterin kehittäminen. Kulttuurikeskuksen vuokrien päivitys.

Liikuntapalvelut: Uimahallia käyttävien tahojen laskutusjärjestelmä uudistetaan ja liikuntapalvelujen käyttömaksuja tarkistetaan v. 2019 aikana.

Musiikkiopisto: Valtion opetustuntikohtaisen (VOS) tuen määrä pyritään säilyttämään. Ulkopuolisella hankerahalla kehitetään oppilaitoksen toimintaa, oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria. OPH:n hankerahalla käynnistettiin Improvisaatio instrumenttipedagogiikassa syksyllä 2018. Hanke kestää vuoden 2019 loppuun. Opistotasosta musiikin perusteiden opetusta opetetaan Rovaniemeltä Kemijärvelle ja Savukoskelle etäyhteydellä. Siirtyminen uuteen Eepos-oppilaitoshallinta-ohjelmaan vuoden 2019 aikana.

Nuorisopalvelut: Kallaanvaaran nuorisotilan ja bänditilan käytöstä luovutaan vuoden 2019 alusta. Lappi nyt –nuorisotyön ytimessä, hankkeella kehitetään perusnuorisotyön

menetelmiä yhdessä Lapin muiden kuntien nuorisotyön kanssa. Hanketta hallinnoi Tornion kaupunki. Etsivä nuorisotyö sai erityisavustusta vuodelle 2019 Lapin AVI:lta 55 000 euroa kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen, josta 0,5 htv:lla kehitetään lasten ja nuorten parissa tehtävää ennaltaehkäisevää nuorisotyötä. Lapin AVI myönsi erityisavustusta lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan järjestämiseen 6 600 euroa. Hanketoiminnalla voidaan tukea lasten ja nuorten tasapuolisia osallistumismahdollisuuksia nuorisopalvelujen järjestämiin toimintoihin.

Toteutuma 31.12.

Vastuualueen tavoitteena oli toimitilojen kustannustehokas käyttö. Syksyllä luovuttiin Sepänmäen koulun tiloista. Teknisen työn opetus siirrettiin koulujen tiloihin ja kudonta liikuntahallin koulutustilaan. Yhteisillä tapahtumilla ja markkinoinnilla tuotiin esille tarjolla olevien palvelujen ja tapahtumien monipuolisuus. Hankerahoituksella kehitettiin uusia toimintamuotoja mm. yksilöohjausta.

Kansalaisopisto: Lapin opistopiirin kanssa on toteutettu neljää eri hanketta. Hankkeet. Tiivistetään yhteistyötä vammaispalvelujen kanssa. Vapaudenkatu 8:n alakerran toimitiloille ei löydetty korvaavia tiloja. Hallinto-ohjelma päivitettiin uuteen versioon.

Kirjasto: Varaamo-palvelu otettu käyttöön. Verkkomaksaminen otettu käyttöön, tulot ohjautuvat asukasluvun suhteessa ryhmän kuntiin. Yhteistyö esim. yhteisostoilla ja -sopimuksilla jatkuu saumattomasti.

Kulttuuripalvelut: Kulttuurikeskuksen vuokria on nostettu.

Liikuntapalvelut: Uimahallia käyttävien tahojen laskutusjärjestelmää on uudistettu ja liikuntapalvelujen käyttömaksuja korotettiin v. 2019 aikana.

Musiikkiopisto: Valtion opetustuntikohtaisen (VOS) tuen määrä pyrittiin säilyttämään. Ulkopuolisella hankerahalla kehitetään oppilaitoksen toimintaa, oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria. OPH:n hankerahalla toteutettiin Improvisaatio instrumenttipedagogiikassa -hanke. Opistotasosta musiikin perusteiden opetusta opetetaan Rovaniemeltä Kemijärvelle ja Savukoskelle etäyhteydellä. Siirryttiin uuteen Eepos-oppilaitoshallintaohjelmaan vuoden 2019 aikana. Saatiin kahteen uuteen hankkeeseen rahaa: Musiikin teknologian opetuksen kehittämiseen sekä soitinhankintaan ja –huoltoon.

Nuorisopalvelut: Kallanvaaran nuorisotilan ja bänditilan käytöstä luovuttiin. Lappi nyt – nuorisotyön ytimessä -hankkeella kehitettiin perusnuorisotyön menetelmiä yhdessä Lapin muiden kuntien nuorisotyön kanssa. Puolet etsivä nuorisotyö -avustuksesta siirrettiin vuodelle 2020. Lapin AVI myönsi erityisavustusta lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan järjestämiseen 6 600 euroa sekä 8 000 euroa koulunuorisotyöhön ja ennaltaehkäisevään työhön. Hanketoiminnalla tuettiin lasten ja nuorten tasapuolisia osallistumismahdollisuuksia nuorisopalvelujen järjestämiin leiritoimintoihin loma-ajalla.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12.
1. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy.	<p>Tarjotaan monipuoliset palvelut vuoden jokaisena päivänä, myös iltaisin ja viikonloppuisin yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntien kanssa. Toiminnoissa huomioidaan väestön ikärakenne.</p> <p>Palvelujen esilletuominen, markkinointi: blogi, sosiaalinen media, lehtiartikkelit.</p> <p>Hankerahoituksella kehitetään toimintamuotoja.</p>	<p>Tapahtumien, kurssien ja osallistujien määrät sekä osallistujien ikärakenne. Opistot: mahdollisuus alennettuihin lukukausi- ja kurssimaksuihin sekä stipendeihin.</p> <p>Seuraajat: blogi, sosiaalinen media, lehtiartikkelit.</p> <p>Saadut hankerahotukset.</p>	<p>Osallistujia 0-96 vuotiaista. Tapahtumia toteutunut runsaasti. Opistot: Myönnetty alennuksia lukukausi- ja kurssimaksuihin sekä stipendeihin.</p> <p>Seurataan kävijämääriä ja saatua palautetta.</p> <p>Kansalaisopisto saanut neljä ja musiikkiopisto kaksi eri hanketta. Nuorisopalveluihin saatiin kolme</p>
2. Ajanmukaisten hallinto-ohjelmistojen ja -työvälineiden käyttöönotto.	<p>Oppilaitoshallinta-ohjelma Eepos Hellewin päivitys</p> <p>Kulttuuritilojen sähköinen varauskalenteri</p> <p>Laskutusjärjestelmän uudistaminen Varaamo ja verkkolaskutus.</p> <p>Erillisrahoituksella toteutettavat hankkeet</p>	<p>Käyttöönotto-koulutukset ja perehdyttäminen.</p> <p>Toteutunut/ei toteutunut</p> <p>Myönnetyt hankerahotukset.</p>	<p>Eepos ja uusi Hellewi otettu käyttöön.</p> <p>Toteutunut</p> <p>Toteutunut</p> <p>Ei toteutunut</p>
3. Tilojen kustannustehokas käyttö	<p>Tilojen käyttöasteiden nostaminen.</p> <p>Siirtyminen kustannustehokkaisiin ja ajanmukaisiin tiloihin (kansalaisopisto).</p>	<p>Uudet käyttäjät ja -ryhmät.</p> <p>Tilavuokrien laskeminen.</p>	<p>Kansalaisopisto luopui Sepänmäen koulun tiloista syyskuussa 2019.</p> <p>Asiakasmaksuja nostettu. Kirjastossa tilojen käyttö lisääntynyt (ulkopuolinen käyttö) vähentyneestä aukioloajasta huolimatta.</p>

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Musiikkiopisto: Henkilökuntamäärässä ei muutoksia.

Kulttuuripalvelut: Kulttuuripalveluista 1.10.2018 pois jääneen työntekijän työt hoidetaan sisäisin järjestelyin.

Nuorisopalvelut: Henkilökuntamäärässä ei muutoksia.

Kansalaisopisto: Henkilökuntamäärässä ei muutoksia. Rehtorin virka on hoidettu sisäisin järjestelyin (12.10.2018 tilanne).

Kirjasto: Henkilökuntamäärässä ei muutoksia.

Toteutuma 31.12.

Kirjaston henkilökunnasta menehtyi yksi henkilö ja yksi on ollut lakisääteisellä vapaalla 9 kk/2019. Yksi kokoaikainen palkattiin äkilliseen tarpeeseen, vajausta 1,5 htv.

Musiikkiopiston virkarehtori irtisanoutui 1.8.2019 alkaen ja virka on hoidettu sisäisin järjestelyin.

Kulttuuripalvelut: Ei muutoksia

Nuorisopalvelut: Nuorisopalveluissa kaksi työntekijää. Nuorisosihteerin tilalle ei palkattu henkilökuntaa

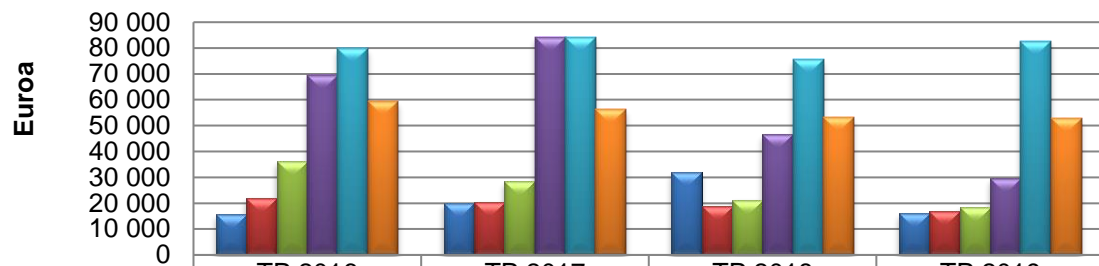
Kansalaisopisto: Suunnittelijaopettaja irtisanoutui 1.11.2019. Hänen suunnittelutehtävät jaettiin vakinaiselle henkilökunnalle.

Liikuntapalveluissa: Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-3 931 582	-3 848 840	-4 074 230	-3 875 832	-4 100 000	-4 050 000
Toimintatulot	607 161	672 979	697 690	694 933	700 000	700 000
Toimintakate	-3 324 421	-3 175 862	-3 376 540	-3 180 899	-3 400 000	-3 350 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	33	35	33	32	33	33
Henkilöstömenot €	-1 810 146	-1 754 227	-1 850 600	-1 690 279	-1 650 000	-1 650 000
Muutos %	1,8	-3,1	6,4	-8,7	-11	0
Palvelujen ostot €	-302 494	-249 698	-253 600	-238 106	-245 000	-245 000
Muutos %	12,5	-17,5	-12,7	-6,1	-3,4	0
Toimintakate €/asukas	-437	-430	-463	-437	-469	-469

Muiden palvelujen ostot

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
■ Kulttuurityö	15 521	20 124	31 900	16 163
■ Kirjasto	22 017	20 458	18 959	16 943
■ Nuorisotoimi	36 216	28 268	21 262	18 556
■ Liikuntatoimi	69 269	84 069	46 577	29 490
■ Kansalaisopisto	79 769	83 976	75 569	82 827
■ Musiikkiopisto	59 199	56 351	53 322	52 923

VASTUUALUE: PERHEPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet perheille; perhetyö, tukiperhe ja –henkilö sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Taloudellisissa vaikeuksissa voidaan tukea talous- ja velkaneuvonnalla, sosiaalisella luotolla sekä täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella. Palveluihin kuuluvat myös välitystililtä, välivuokraus, kotouttava sosiaalityö ja sosiaalipäivystys.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Perhepalveluissa on otettu käyttöön palveluohjaus syksyllä 2018. Vuoden 2019 aikana palveluohjauksen toiminta vakiinnutetaan ja tavoitteena on varhentaa yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden yhteydenottoa perhepalveluihin.

Osallistavan sosiaaliturvan kokeilu jatkuu vielä vuoden 2019. Terveiden ja hyvinvoinnin laitosten rahoittaa kokeilun kustannukset. Kemijärvellä kokeilun tavoitteena on kunnan työllisyysyksiköiden asiakkaiden ja Kelasta kuntaan ohjattujen sosiaalityön asiakkaiden toimintakyvyn ja osallisuuden paraneminen sekä viimesijaisten etuuksien tarpeen väheneminen.

Toteutuma 31.12.

Palveluohjaus jatkanut toimintaansa mutta yhteydenotot olleet toistaiseksi vähäisiä. Osallistavan sosiaaliturvan kokeilu päättyi 31.12.2019. Kokeilun aikana avatut matalan kynnykset asukastuvat keskustassa ja Joutsijärvellä jatkavat toimintaansa.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite		Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12
1.	Palveluohjauksen vakiinnuttaminen	Tiedottaminen yhteistyökumppaneille ja asiakkaille Lapset puheeksi -neuvonpidot	Yhteydenotot palveluohjaukseen (lkm) Neuvonpitojen lukumäärä	24 Yhteydenotot eivät ole johtaneet neuvonpitoihin
2.	Osallisuuden lisääminen sosiaalityön palveluissa	Osallistava sosiaaliturva -mallin toteuttaminen kokeilussa Kehittäjäasiakastoiminnan aloittaminen	Malli on/ei Käynnit asukastuvalla Toiminta on/ei ole alkanut	Malli on luotu 6878 Toiminta on alkanut ja jatkuu edelleen.
3.	Lapsiperheiden palveluiden painopisteen muutos	Perheen varhainen tukeminen peruspalveluissa ja tukeminen avoimuudessa oikea-aikaisesti	Lastensuojelun avoimuuden asiakasmäärän muutos	Lastensuojelun avoimuuden asiakasmäärä pysynyt ennallaan

		Perhehoidon vahvistaminen	Perhesosiaalityön asiakasmäärän kasvu	Perhesosiaalityön asiakasmäärä kasvanut (53->88)
		Verkostotyön vahvistaminen	Perhehoitovuorokausien määrän kasvu	Perhehoito lisääntynyt vuoden aikana 346 vuorokaudella
			Toimintamallit verkostotyön tekemiseksi	Neuvolatiimi on toiminnassa

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Perhepalveluissa on johtavan sosiaalityöntekijän virka ja kuusi sosiaalityöntekijän virkaa. Sosiaalityöntekijät työskentelevät tehtävänkuviensa mukaisesti eri vastuualueilla. Lisäksi perhepalveluissa työskentelee kaksi perheohjaajaa ja sosiaaliohjaaja-koulukuraattori. Lisäksi perhepalveluissa työskentelee Osallistavan sosiaaliturvan kokeilussa määräaikainen koordinoiva sosiaalityöntekijä vuoden 2019 loppuun.

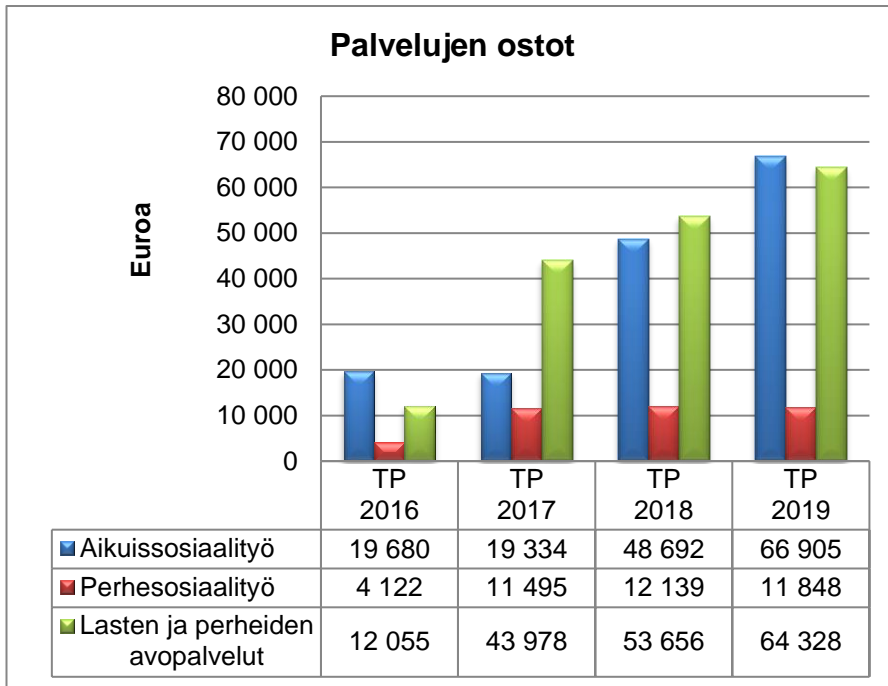
Toteutuma 31.12.

Kaikissa vakituisissa viroissa on viranhaltija mutta virkavapauksien vuoksi yhden sosiaalityöntekijän kokoaikainen virkavapaan sijaisuus oli täyttämättä huhtikuusta joulukuuhun 2019. Lisäksi täyttämättä oli toisen sosiaalityöntekijän osa-aikainen (40%) virkavapaus elokuusta joulukuuhun 2019. Virkavapauksiin ei ollut sijaisia saatavilla yrityksistä huolimatta. Osallistavan sosiaaliturvan kokeilun lisärahoituksen myötä kokeilussa työskenteli koordinoivan sosiaalityöntekijän lisäksi sosiaaliohjaaja ajalle 11.2.-31.12.2019. Lapsiperheiden kotipalveluun palkattiin määräaikainen työntekijä ajalle 12.8.-31.12.2019.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-1 740 676	-2 611 770	-1 908 210	-2 130 231	-1 790 000	-1 790 000
Toimintatulot	253 879	300 034	142 000	282 937	140 000	140 000
Toimintakate	-1 486 797	-2 311 736	-1 766 210	-1 847 294	-1 650 000	-1 650 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	7	10	9	10	9	9
Henkilöstömenot €	-440 021	-529 209	-425 830	-522 834	-430 000	-430 000
Muutos %	-10,6	20,3	3,9	22,8	1,0	0
Palvelujen ostot €	-1 025 351	-1 799 153	-1 232 270	-1 387 354	-1 100 000	-1 100 000
Muutos %	4,5	75,5	-31,5	12,6	1,6	0
Toimintakate €/asukas	-196	-313	-237	-254	-228	-231

VASTUUALUE: SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Toiminta-ajatuksena on perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kuntalaisille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti siten, että saavutetaan optimaalinen terveyshyöty. Tavoitteena ovat joustavat ja saumattomat palveluketjut hyvässä yhteistyössä Kemijärven kaupungin muiden vastuualueiden ja erikoissairaanhoidon sekä yksityisten sosiaalihuollon palveluntuottajien kanssa. Terveystuotteen palvelut tuotetaan tasapuolisesti, kustannustehokkaasti ja palveluprosessin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

Palveluihin kuuluvat akuutti- ja kiireetön vastaanotto, vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinnällinen kuntoutus, lääkehoito, ensihoito, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto, neuvolapalvelut, erikoissairaanhoidon sekä terveystuotteen ja eläinlääkintähuolto.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Pitkäaikaislaitoshoidossa ja akuutissa sairaanhoidossa optimoidaan palvelutarve ja oikea aikaisuus. Arvion mukaan vuodeosastomme sairaansijamääräksi riittää 30 sairaansijaa. Palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen tarve määritetään hyväksytyjen kriteerien mukaan joustavasti ilman jonotusta. Ennakoiva kotiuttamismalli on normaalia toimintaa lyhentäen hoitoaika, lisäten kotiin annettavia palveluja ja siten edistään kuntoutumista ja kotona pärjäämistä.

Avoterveydenhuollossa aloitettiin syksyllä 2018 Entraus-hanke (tk valmennus), joka on valtakunnallinen Sitran ja maakunnan rahoittama terveydenhuollon avoterveydenhuollon toiminnan kehittämishanke, jossa Lapin maakunta on toisena maakuntana mukana ja Kemijärvi mukana ensimmäisessä aallossa. Projekti jatkuu vuoden 2019 puolelle. Projektiin tarkoituksena on auttaa valmennuksen kautta terveyskeskusta edistämään kilpailukykyisiä ja asiakaslähtöisiä palveluja. Projektissa asiakasnäkökulma on keskeinen, meillä mukana on kolme kokemusasiakasta. Projekti tukee toiminnallisia tavoitteitamme.

Toteutuma 31.12.

Vuodeosaston paikkaluku oli 30 sairaansijaa, mutta potilasmäärä oli pääsääntöisesti n. 35 (kuormitus

103 %), usein jopa lähes 40 potilasta. Potilaista keskimäärin 13-15 oli ei-akuutteja potilaita, joista osa odotti pitkäänkin jatkohoitopaikkaa. Jatkohoitopaikkoja oli tehostetussa palveluasumisessa, mutta olisi tarvittu kevyempiä hoitopaikkoja ja tehostetun palveluasumisen kriteereistä ei haluttu luopua, jotta palveluiden käytön vääristymä saataisiin pidemmällä aikavälillä korjattua. Tämä aiheutti arvioitua enemmän kuluja vuodeosastolle. Myös akuutteja potilaita oli paljon, potilaiden siirtyminen keskussairaalaan Lapponiaan oli nopeaa. Vuodeosastolla hoidettiin myös ei-päivystysaikaan Ivalon puhelinpäivystystuen (11 h) tuella osastolle tarkkailuun otettuja potilaita. Kotiuttamisessa ja yhteistyössä kotihoidon kanssa on edelleen kehitettävää.

Avoterveydenhuollossa Entraus-projektin jatkeena jatkettiin yhteistyötä ns. VEKE-verkostossa, missä suunnitellaan hyviä toimintatapoja ja mm. pyritään yhtenäiseen kirjaamiseen, jotta tulevaisuudessa saataisiin vertailukelpoista tietoa.

Vastaanotoilla harvennettiin rutiinimaisia kontrollikäyntejä potilaskohtaisesti ja tällä saatiin lääkärinvastaanottojonoja lyhenemään. Osalle hoitajien vastaanottoja oli enemmän tarjontaa kuin kysyntää ja resursseja sekä jaettiin että vähennettiin. Hoidontarpeen arviointi koulutusta jatkettiin ja päivystystoiminnan kehittämiseen perustettiin työryhmä, jonka työn tarkoituksena on edelleen kehittää toimintatapojen lisäksi työnjakoa ja lyhentää potilaiden odotusaikoja, joihin kohdistuu suurin kritiikki. Asiakaspalautteissa asiakastytyväisyys on koko ajan vähitellen noussut.

Kotisairaanhoidossa ja tehostetun palveluasumisen terveydenhuollon osalta kehitettiin hoitajien ja lääkäreiden välistä työnjakoa, tarkoituksena oli mm vähentää päivystyksen käyttöä. Lääkärin työaika ja saatavuutta lisättiin. Pegasoksen käyttö tehostetun palveluasumisen yksiköissä ei toteutunut suunnitellusti tietosuojakoulutusympäristön selvittelyn (LKS) takia. Yhteydet tulevat säästämään merkittävästi työaika ja sujuvoittamaan toimintaa. Tehdyillä toimilla saatiin kuitenkin merkittävää parannusta toimintaan.

Kesällä 2019 tehtiin oma erillinen suunnitelma talouden tervehdyttämiseksi normaalin kehittämistoiminnan rinnalle. Laboratorio toiminnan siirtämisestä NordLabille tehtiin periaatepäätös,

siirron arvioitiin tapahtuvan v 2020, aukioloaikaahan oli supistettu jo edellisenä vuonna. Kustannustehokkuutta seurattiin mm radiologian toiminnassa ja seurannan ja arvion perusteella päätettiin supistaa aukioloaikaa pelkkään virka-aikaan vuoden 2020 alusta. Erikoislääkäritoiminnan hyötyä ja kustannuksia arvioitiin; ortopedian käyttöä oli jo vähennetty edellisen vuoden aikana, koska läheteet/käynnit olivat vähentyneet, sama tilanne oli myös gynekologiassa ja korva-, nenä- ja

kurkkutautien osalta. Vähentynyt toiminta tarkoitti harvempia erikoislääkäripäiviä, mikä taas huononsi hyötyä perusterveydenhuollon näkökulmasta. Toiminta analysoidaan ja tehdään päätökset alkuvuodesta 2020.

Lapin keskussairaalan toiminnalta edellytettiin kustannustehokkuutta lausunnossa toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12.
1. Turvataan potilaan hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsy lain edellyttämässä ajassa	Päivystyksen sujumuuden varmistaminen Kiireellisten aikojen varaaminen: lääkäri, hoitaja Yksilöllisten kontrollien määrittäminen, kontrolliaikavälien pidentäminen Klinikin hyödyntäminen	Jonojen pituus Käyntien määrät Klinikin käyttömäärät	Kontrollijonot keskimäärin ajallaan Lääkäriin vastaanotokäynnit 11 668 N 50-60 / kk
2. Vuodeosastotarpeen määrittely, tavoite 30 sairaansijaa	Jatkohoitopaikkojen määrä ja laatu Palvelukriteerien mukainen jatkohoito Ennakoiva kotiuttaminen Kotihoidon joustava käyttö Kotiutustiimin hyödyntäminen	Sairaansijamäärä Kuormitus Palveluasumisen saatavuus	30 ss 103% Tehostetun palveluasumisen saatavuus parani, mutta tarve oli kevyemmille palveluille
3. Kotisairaanhoidon tehostaminen	Lääkäripalvelun joustava käyttö Ennakoiva kotiuttaminen Kotikuntoutus Yhteistyö ryhmäkotien kanssa Kotihoidon ja kotiuttamistiimin yhteistyö	Suoritemäärät/ajankäyttö yksikoittain, resursseittain	Järjestelmästä ei saada luotettavia tilastoja Kotisairaanhoidon lääkärin saatavuus 4 pv/vk Lääkäriin työaikaa lisättiin kotisairaanhoidon/tehostettuun palveluasumiseen, missä työaikaa myös tasattiin asukasmäärän mukaan
4. Lapin terveyskeskusvalmennukseen (Entraus) osallistuminen	Projektiin osallistuvan tiimin määrittäminen Kehittäjäasiakkaiden rekrytointi	Roidun raportit	NPS:ssä vaihtelua kuukausittain mutta pääsääntöisesti vähitellen nousua

		Visioiden luonti Asiakaspolut segmenteittäin Asiakastyytyväisyyden mittaus	Asiakaspolkujen määrittäminen	Ei toteutunut
--	--	--	----------------------------------	---------------

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Talousarviotavoitteiden mukaan avoterveydenhuollon henkilöstöresurssia kohdennetaan toimintojen mukaan, mm diabeetikoiden määrä lisääntyy koko ajan, joten tähän toimintaan on kohdennettu enemmän resurssia ja päivystyksen hoitotyöstä vähennetään yhteistyössä vuodeosaston ja kotiuttamistiimin kanssa.

Vuodeosaston sairaansijamäärän vähentyessä henkilöstöä sijoitetaan muihin tehtäviin.

Toteutuma 31.12.

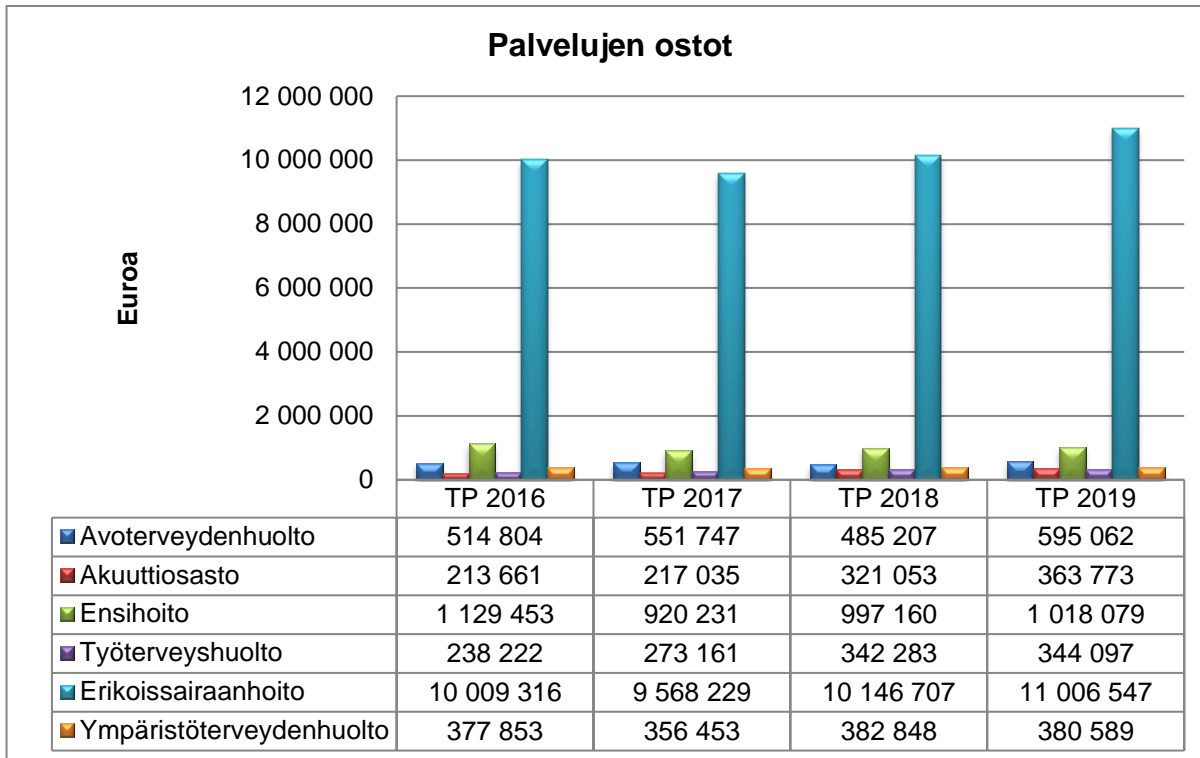
Vuodeosastolla ei päästy vähentämään sairaansijoja eikä henkilöstöä suuren kuormituksen takia.

Vuodeosaston ja päivystyksen yhteistyö ei toteutunut.

Avoterveydenhuollosta jätettiin 3 hoitajan tointa täyttämättä. Muu resurssoinnin tasaaminen ei toteutunut suunnitelman mukaisesti mm keskitetyn palveluneuvonnan suunnittelun takia.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-20 082 215	-21 443 024	-21 825 490	-22 583 248	-20 310 000	-20 010 000
Toimintatulot	1 681 797	2 062 199	1 878 700	2 046 710	1 900 000	1 920 000
Toimintakate	-18 400 417	-19 380 825	-19 946 790	-20 536 538	-18 410 000	-18 090 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	81	94	94	91	93	92
Henkilöstömenot €	-5 710 882	-5 914 229	-5 920 370	-5 909 318	-5 850 000	-5 800 000
Muutos %	7,5	3,6	-3,2	-0,2	-1,2	-0,9
Palvelujen ostot €	-12 207 528	-13 001 434	-13 531 190	-14 076 592	-12 100 000	-12 000 000
Muutos %	-4,5	6,5	4,0	4,0	-1,9	-0,8
Toimintakate €/asukas	-2 242	-2 629	-2 677	-2 820	-2 539	-2 530

VASTUUALUE: AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Aikuisten psykososiaalisten palveluiden asiakkaille pyritään luomaan aukoton, osaava ja yksilöllinen sekä osallisuutta lisäävä palvelu.

Palvelut: Kasvatus ja perheneuvolanpalvelut, päihde- mielenterveyspalvelut, asumis- ja kuntoutuspalvelut, päivä- ja työtoimintapalvelut sekä työllisyyden hoito.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Nuorten ja nuorten aikuisten moniammatillista ja sektorirajat ylittävää toimintaa konkreettista matalan kynnyksen toimintaa (Valpas-hanke v. 1.8.2016-31.7.2019).

Lapin yritys- ja työvoimapolkujen alueellinen työllisyyskokeiluhanke v. 2018 aluekokeilu-hanke. Tavoitteena on kehittää pitkäaikaistyöttömille suunnattuja palveluja ja luoda toimintamalli, jota voidaan hyödyntää tulevassa maakunnassa osana kasvupalveluja. Kokeilulla tuetaan maakuntamallin käynnistymistä. Toimintamallin vaikutuksesta syntyy uusia työpaikkoja, yrittäjyyttä ja yritysten kasvua. Työttömyydestä aiheutuvat menot vähenevät julkiselle taloudelle. (1.8.2017-31.12.2018)

OSMA-hankeen tavoitteena on nopeuttaa maahanmuuttajien kotouttamista ja vahvistaa työelämään kiinnittymistä, taitojen, työelämätaitojen ja suomenkielen oppimisen samanaikaismallilla. Hankeen mahdollistaa maahanmuuttajien työllistyä ja intergroitua yhteiskuntaan. (1.8.2016-31.7.2019)

Haettu RohKa –hanketta 1.1.2019-31.12.2020. RohKa –hanke on suunnattu sosiaalisen osallisuuden ja köyhyyden torjuntaan syrjäytymisvaarassa oleville tai syrjityille 18-60 –vuotiaille henkilöille. Rohka-Hankkeen tavoite on kehittää uudenlaisen päivä- ja iltapäivätoiminnan sekä ennaltaehkäisevän työn kehittäminen yli sektorirajojen Kemijärven kaupungissa.

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelmassa v. 2018-2022 nostettiin esille elämäntapaohjelma, joka on pohja tulevaisuudelle.

Elämäntapaohjelma rakentuu elämän varhaisina vuosina, siten painopisteen tulee olla lasten ja perheiden palveluissa. Koettiin tärkeänä köyhyyden lievittäminen, toimeentulotukea saavien tilanteen kokonaisvaltainen arviointi ja tukitoimien tehostaminen. Erilaisten toimintamallien käyttöä tehostetaan, kuten LAPSET PUHEEKSI -toimintamalli aikuisten palveluissa (terveydenhuolto, toimeentulotuki, mielenterveys- ja päihdepalvelut).

Toteutuma 31.12.

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelmassa (Miepä-suunnitelma) nostettiin esille elämäntapaohjelma, jota ollaan työstetty toiminnan lähtökohtana. Neuvolatiimi aloitti toimintansa v. 2018 lopussa ja sen toiminta on vakiintunut vuoden 2019 aikana. Tämä on tiivistänyt perhe- ja mielenterveysklinikkan puheterapeutin ja sosiaalityöntekijän, neuvolan, varhaiskasvatuksen, sosiaalityöntekijöiden, perhetyöntekijöiden ja esikoulun tiivistä yhteistyötä.

Miepä-suunnitelman tavoitteena oli kehittää erilaisia toimintamalleja. Tämä on pitkäjänteistä työtä ja tätä osa-aluetta on kehitettävä vielä aktiivisesti. Päihdekuntoutuksen ja terveyskeskuksen kanssa on kehitetty yhteinen katkaisuhoidon, joka kestää 2 kk. Se sisältää katkaisuhoidon, Perhe- ja mielenterveysklinikkan päihdesairaanhoidajan käynnit sekä jalkautuvan päihdekuntoutuksen kotikäynnit.

Rohka–hanke toimii Aikuisten psykososiaalisten palveluiden Toimintatorpan tiloissa. Tavoitteena on asiakaskohderyhmille kehittää päivä- ja iltatoimintoja yhdessä kaupungin toimijoiden kanssa. Asiakastyössä on kokeiltu erilaisia toimintamalleja; yksilövalmennusta, ryhmätoimintaa, retkiä, ilta - ja viikonloppu aukioloja. Rohka-hankkeen yhtenä tavoitteena on lahjoitustavarapisteiden avaaminen, joka toimisi vapaaehtoisvoimin. Hankesuunnitelman kolmantena tavoitteena on vapaaehtoistyöntekijöiden ja kokemusasiantuntijoiden mukaan saaminen ja heidän kouluttaminen. Hanke toteutti kokemusasiantuntijavalmennuksen syys-joulukuussa. Vuonna 2019 tavoitettiin yhteensä 74 kohderyhmään kuuluvaa henkilöä.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT.31.12
1. Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevän työn kehittäminen	Lasten sosiaalityön ja Pemi:n yhteistyön kehittäminen Toimintamallin luominen alaikäisten päihteiden käytön puuttumiseen/ arviointiin	Toimintamalli on/ei ja toteutuneet arvioinnit (lkm)	Ei vielä kehitetty
2. Lasten oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen eri verkostojen kesken	Neuvolatiimin perustaminen Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen	On/ ei perustettu Määrä	Neuvolatiimi on perustettu ja kokoontuu säännöllisesti Kartoitus kesken
3. Tilapäisasuntojen käytön tehostaminen Tukisopimusasiakkaiden asioiden järjeistäminen yhdessä aikuissosiaalityön kanssa.	Tilapäisasuntojen käyttöasteen lisääminen Tukiasuntojen kriteerit ja ohjeistuksien tiukentaminen	Tilastot: Käyttöasteen seuranta eri pisteissä Vuokrien sakkomaksujen ja vuokrarästien vähentäminen aikuissosiaalityön kanssa. Tukiasuntosopimusten vähentäminen asteittain ja kriteerin tiukentaminen tukiasumissopimusten saamiseksi (lkm)	Karpalon tilapäisasunnon käyttö lisääntynyt 38 % (v. 2018 133 vrk ja v. 2019 => 215 vrk.) Varsitien vuokrasakkomaksut nousseet: v. 2018/ 6213 € ja v. 2019/17147€ Vuokrarästejä varsitiellä ei ole. Osittain toteutunut. V. 2019 kerran saatu väh. 18 hlö Kehitettävää edelleen
4. Päihde- ja mielenterveyskuntoutuksen kehittäminen Päivä- ja ilta- sekä työtoiminnan kehittäminen	Ennaltaehkäisevä työ eri verkostojen kesken. Kentälle jalkautuminen Päivä- ja iltatoiminnan uusien ryhmien luominen vastaamaan uutta asiakaskuntaa	Verkostotyön toimivuus Tilastoinnit Yhtenäiset käytännöt ja toimintamallit	Katkaisuhoitosopimus kehitetty yhteistyössä terveyskeskuksen kanssa. Yhteistyö: Eri yksiköiden kanssa lisääntynyt Kokeiltu. Kehitettävää vielä on.

		(nuoret syrjäytymisvaarassa olevat aikuiset). Uudet toimitilat Uusien käytäntöjen luominen	Uudet toimitilat käytössä Uudet käytännöt on/ ei ole.	Uudet toimitilat käytössä Uusien käytäntöjen luominen osittain vielä kehityksen alla.
5.	Neuropsykiatrisen palvelukokonaisuuden kehittäminen koskien kaikkia ikäluokkia	Neuropsykiatrisen aikuisen asiakkaan hoitopolun kehittäminen ja käyttöönotto yhteistyössä LSHP:n kanssa. Paikallisen Nepsy-tiimin luominen. Lasten ja nuorten hoitopolun luominen yhdessä verkoston kanssa Yhteisen palvelumallin rakentaminen kaikille ikäluokille ja hoitopolkujen yhdistäminen.	Neuropsykiatristen asiakkaiden määrä Tiimi on/ei Hoitopolku on/ ei ole. Palvelumalli on/ ei ole.	Neuropsykiatristen asiakkaiden määrä on kartoitus kesken sekä asiakkaiden hoitopolkujen kehittäminen. Nepsytiimi ei ole Omien nepsyvalmentajien hyödyntäminen Kesken Aikuisten palveluissa toimii Ikäihmisten kohdalla ei toimi
6.	Päällekkäisten toimintojen vähentäminen	KunnonSyyni – tietojärjestelmän käyttöönotto kaikissa aikuisten psykososiaalisten palveluiden yksiköissä Toimintamallien hiominen eri yksiköiden välillä Yhteisten toimitilojen uudelleen organisointi	On käytössä Tehokkaampi palvelukokonaisuus on/ ei ole. Tilat on/ ei ole.	Ei ole käytössä kaikissa yksiköissä Osittain toimii, kehittämistä vielä on. Tilat on. Toiminnassa vielä kehitettävää. Työntekijöiden työkuviin päivittäminen kesken.

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Aikaisemmin psykologin virka oli omana toimintana ja osa psykologin palveluista ostopalveluina (nuoret). Psykologin virkaan ei ollut hakijoita ja nyt psykologin palvelut ovat ostopalveluna (lapset, nuoret ja aikuiset). Sosionomi on aloittanut uutena määräaikaisena työntekijänä. Hänen tavoitteena on nostaa Valpas-hankkeen asiakkaat palveluverkostoon sekä ennaltaehkäisevän työn kehittäminen yhdessä eri verkostojen kanssa. Ensi vuoden tavoitteena on käydä vastuualueen työntekijöiden työnkuvat läpi ja päällekkäisten töiden tunnistaminen sekä tehtävien uudelleen järjestäminen yhdessä henkilöstön kanssa.

Toteutuma 31.12.

Psykologin palvelut on ollut ostopalveluna. Oman psykologin täyttölupa haettiin loppuvuodesta ja tarkoituksena on saada psykologi vuonna 2020. Sosionomin määräaikaista paikkaa ei jatkettu. Työnkuva ei kehittynyt suunnitelman mukaan, johtuen avopuolen muutoksista. Jalkautuvan avomielen terveys- ja päihdekuntoutuksen työtehtäviin tuli muutoksia vuoden 2019 aikana ja toimitilat vaihtuivat. Ennen toimittiin 3 eri paikassa

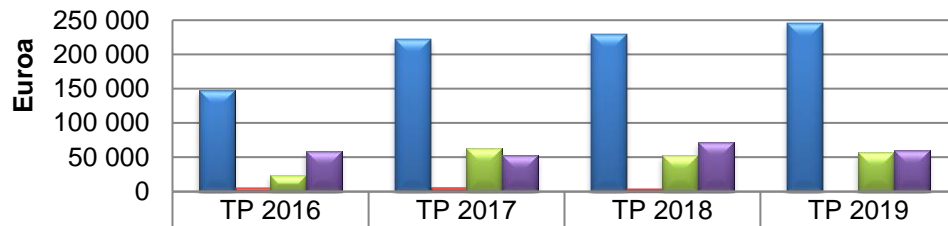
ja uusien tilojen myötä toiminnat ovat siirtyneet kahteen paikkaan. Tämän avulla pystyttiin purkamaan päällekkäisiä toimintoja ja tehostamaan toimintaa.

Toimintatorpan toimintaa on vuoden aikana kehitetty uusissa tiloissa ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa lisätty koko ajan. Vuoden 2019 lopussa Toimintatorpalla työskenteli 6 työntekijää, mutta toimintamuutosten ja uusien tilojen myötä työntekijöiden määrää vähennetään vuoden 2020 alussa kahdella työntekijällä. Toimintatorpan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu kuntouttavien ja tukevien kotikäyntien lisääminen sekä rakentaa erilaisia kuntouttavia ryhmätoimintoja. Tavoitteena olisi, että ihmiset voisivat asua kodeissaan tuettuina mahdollisimman pitkään. Päihde – ja mielen terveyskuntoutujien ryhmiä on yhdistetty ja ne toimivat Toimintatorpan vetovastuulla. Asiakkaiden osallisuutta pyrittiin tukemaan suunnittelemalla ryhmätoiminnat yhdessä kuntoutujien kanssa sekä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, jolloin toinen vetäjä tulee Toimintatorpalta ja toinen vetäjä toisesta yksiköstä esim. Saura –säätöiltä tai muusta kaupungin eri yksiköstä.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-3 270 315	-3 241 033	-2 992 200	-2 997 698	-2 820 000	-2 820 000
Toimintatulot	269 660	361 707	258 700	252 413	220 000	220 000
Toimintakate	-3 000 656	-2 879 326	-2 733 500	-2 745 286	-2 600 000	-2 600 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	24	28	32	26	32	32
Henkilöstömenot €	-1 790 700	-1 870 671	-1 726 950	-1 623 709	-1 690 000	-1 650 000
Muutos %	9,9	4,5	-7,7	-6,0	-1,6	-2,4
Palvelujen ostot €	-379 692	-378 334	-392 540	-384 191	-240 000	-240 000
Muutos %	31,4	-0,4	3,7	-2,1	-13,4	0
Toimintakate €/asukas	-401	-390	-367	-377	-359	-364

Asiakas- ja muiden palvelujen ostot

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Asiakaspalvelujen ostot Perhe- ja mielenterveysklinikka	147 409	222 343	228 712	245 731
Asiakaspalvelujen ostot Työllisyydenhoito	6 156	6 405	4 610	0
Muiden palvelujen ostot Perhe- ja mielenterveysklinikka	24 200	63 230	52 804	56 818
Muiden palvelujen ostot Työllisyydenhoito	59 469	53 049	72 607	60 133

VASTUUALUE: VAMMAISTEN PALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Kehitysvammaisten erityispalvelujen ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tuottaminen palvelutarpeen mukaisesti. Vammaiset henkilöt tarvitsevat yleensä vaihtelevia, pitkäkestoisia ja monimuotoisia tuki- ja palvelumuotoja elämän eri vaiheissa ja solmukohdissa.

Toiminta-ajatus tukee Kemijärven kaupunkistrategian arvoja kuntalaisten välisestä tasa-arvoisuudesta ja kuntastrategian strategista tavoitetta toimivat ja laadukkaat palvelut.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Palveluseteli palveluasuminen ja henkilökohtainen apu.

Päivätoiminnan uudelleenjärjestelyt (palvelumuodot ja toimitilat).

Maakuntauudistuksen esivalmistelun esittämien painopisteiden toteuttaminen vuosina 2019-2020.

Toteutuma 31.12.

Palvelusetelin käyttöönotto siirtyi myöhempään vaiheeseen koska palvelutuottajaksi ei ole hakeutunut yhtään toimijaa.

Päivätoiminnan järjestelyt ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti paitsi miesten toimintaryhmän toiminnan ja tilojen valmistelua jatketaan.

Maakunnallisten sosiaali- ja terveystalujen kehittäminen keskeytyi huhtikuussa 2019. Tämän johdosta vastuualueelle kohdistettujen maakunnallisten painopisteiden valmistelua ja kokeilua ei voitu jatkaa.

Palvelujen piiriin on tullut ennakoitua enemmän uusia asiakkaita. Heitä oli noin 20.

Vastuualueen toimintaa on sopeutettu asiakastarpeen mukaiseksi ja muuttuneeseen toimintaympäristöön erityisesti palvelutarpeen kartoituksen, henkilökohtaisen avun palvelujen ja kuljetuspalvelujen osalta. Lähitulevaisuuden haaste on järjestää asuminen ja soveltuva päivätoiminta 3-4 nuorelle aikuiselle.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 31.12
1. Palveluseteli vammaisten palveluasuminen ja henkilökohtainen apu	Palvelusetelin sääntökirja, muut asiakirjat Palvelun tuottajaksi hakeutuminen ja tuottajien valinta Perehdytys setelin käyttöön	Palveluseteli palveluasuminen kun uusi kehitysvammaisten ryhmäkotia käynnistyy Palveluseteli henkilökohtaisen avun palveluihin 1.3.2019 alkaen	Palvelusetelin käyttöönotto siirtyi myöhemmin käyttöön otettavaksi, koska palvelutuottajaksi ei hakeutunut yhtään toimijaa
2. Palvelujen joustaminen ja asiakkaiden hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan	Yksilölliset tarpeet palveluja suunniteltaessa ja toteuttaessa Hoidon ja huolenpidon porrastus asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti	Palvelutarpeen arviointien määrä	KVL 38 ja VPL 64

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Sosiaalityöntekijän työaika muuttuu 50 % työajasta kokoaikaiseksi.

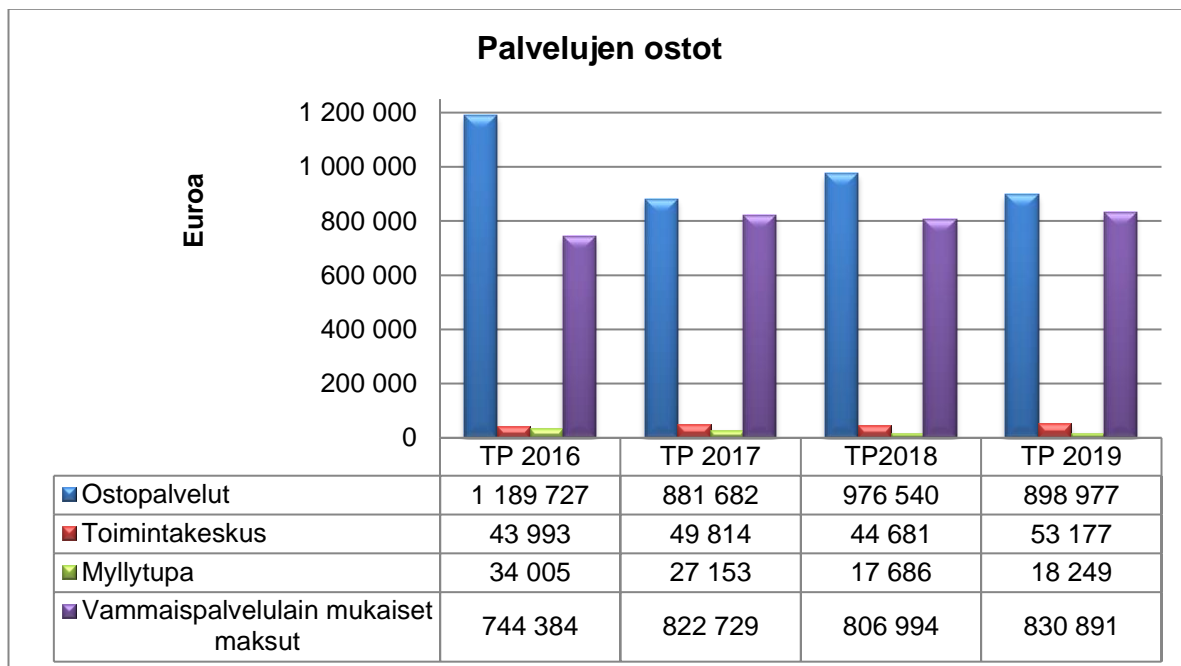
Toteutuma 31.12.

Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Vammaisten palvelujen tarvitseman erityisosaamisen hyödyntäminen kaupungin omasta organisaatiosta ja/tai ostopalveluna on vaikeutunut. Tervehdyttämishjelmassa olisi turvattava erityisosaamisen (terveyskeskuslääkäri, psykologi, psykiatri, puheterapeutti, fysioterapeutti, sosiaalityöntekijä jne.) joustava käyttö vammaisten asiakkaiden tarpeisiin.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-4 726 185	-4 630 451	-4 378 870	-4 387 949	-4 400 000	-4 400 000
Toimintatulot	492 350	480 139	394 500	361 420	390 000	390 000
Toimintakate	-4 233 835	-4 150 312	-3 984 370	-4 026 529	-4 010 000	-4 010 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	43	31	33	32	33	33
Henkilöstömenot €	-2 261 143	-1 802 066	-1 654 280	-1 641 571	-1 650 000	-1 650 000
Muutos %	1,2	-20,3	6,5	-0,8	-0,3	0
Palvelujen ostot €	-1 859 684	-2 185 984	-2 212 570	-2 223 751	-2 230 000	-2 230 000
Muutos %	20,8	17,5	0,8	0,5	0,8	0
Toimintakate €/asukas	-557	-563	-546	-553	-553	-561

VASTUUALUE: IKÄIHMISTEN PALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Ikäihmisten palveluiden tehtävänä on tarjota ikääntyneille mahdollisuus terveeseen ja täysipainoiseen elämään tukemalla heidän hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta.

Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen ja veteraanien kotona asumista tukevat palvelut.

lääkään asiakkaan tarvitsemat palvelut perustuvat palvelutarpeen arviointiin. Hoidon porrastuksen myötä tavoitteena on oikea ja asianmukainen palvelu ja hoito ikäihmisten hoitoketjussa.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Palvelurakenteen keventämistä ja kotona selviytymisen tukemista mm. Toimiva kotihoito Lappiin –hankkeen toimintamallien juurruttamisen avulla sekä palveluiden kehittämistä osallistavan Lapin terveystieteiden tutkimuskeskuksen avulla.

Toteutuma 31.12.

Kotona selviytymisen tueksi ikäihmisten palveluissa on pyritty kehittämään ennaltaehkäisevää toimintaa, ottamalla käyttöön kotihoidon arviointijaksot, toteuttamalla kotikuntoutusta ja iäkkäiden palveluohjausta. Asiakasta ei oteta suoraan kotihoidon asiakkaaksi, vaan uudelle asiakkaalle toteutetaan enintään 4 viikon arviointijakso. Jakson aikana asiakkaan toimintakyky tuetaan tehostetusti ja arvioidaan palvelujen tarvetta ja sisältöä. Tavoitteena on turvallisen, mahdollisimman itsenäisen kotona asumisen mahdollistaminen ja hyvä sairauksien hoito. Näitä jaksoja on toteutettu yht. 11 kpl vuonna 2019. Kotikuntoutuksen tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn parantaminen ja säilyminen sekä

elämänlaadun ja turvallisuudentunteen parantaminen niin, että kotona voi asua mahdollisimman pitkään. Samalla vähennetään koti- ja laitoshoidon tarvetta ja viivästytetään ympärivuorokautisen hoivan tarvetta.

Ikäihmisten palveluohjausta osataan jo hyödyntää hyvin, sen käyttö on lisääntynyt vuosittain. Yhteydenottojen määrä on kasvanut reilut 30 % edelliseen vuoteen nähden.

Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto valmisteltiin vuoden 2019 aikana ja kuntaan saatiin ensimmäinen yksityinen kotihoidon palveluntuottaja loppuvuodesta. Kotihoidon asiakkuudet on tarkistettu ja asiakkaat, joiden kotihoidon palvelujen kriteerit eivät täyty, on ohjattu yksityiselle palveluntuottajalle.

Perhehoitoa pyrittiin saamaan uutena palvelumuotona kuntaan. Kunta lähti mukaan syyskuun alussa käynnistyneeseen ”Ikäihmisten perhehoitoa Pohjoiseen”- hankkeeseen. Tavoitteena on perhehoidon jalkauttaminen ja vakiinnuttaminen alueella. Huolimatta siitä, että perhehoitajan valmennuksen suorittaneita on liiki kaksikymmentä, ei innostusta toiminnan aloittamiseen ole toistaiseksi toteutunut. Kaksi osa-aikaista perhehoitajaa on toteuttanut kotikäyntejä kahdelle asiakkaalle vuoden aikana.

Asumispalveluissa on uutena palveluna tarjottu yhteisöasumista Pienkoti Oilissa, mutta siihen ei ole ollut kiinnostusta. Palveluasumisen palvelusetelin käyttöönotto valmisteltiin vuoden 2019 aikana ja ensimmäiset asiakkaat ovat siirtyneet palveluasumiseen palvelusetelillä Esperin Hoivakoti Kiekeröön vuoden 2020 alussa.

Pyrkimys tehostetun ympärivuorokautisen asumispalveluiden paikkojen vähentämiseksi on haasteellista. Ennalta ehkäisevää toimintaa ja avopalveluita sekä teknologiaa tulee kehittää edelleen, jotta kotona asuminen mahdollistuu ja se on turvallista. Työ on käynnissä, mutta ennen kuin jo aloitetuilla toimenpiteillä on riittävä vaikuttavuutta, se vie aikaa.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT.31.12
1. Ikäihmisten palvelurakenteen kehittäminen tehostetusta palveluasumisesta kevyempään palvelumuotoon	<p>Ikäihmisten sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden ja laitoshoidon myöntämisperusteiden käyttöönotto maakuntamallin mukaisesti.</p> <p>Asiakkaan toimintakykyä mittaavan Rai-arviointiohjelman tehokas, moniammatillinen hyödyntäminen asiakastarpeiden määrittelyssä sekä kotihoidon ja palveluasumisen laadun seurannassa.</p> <p>Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden päivitys.</p>	<p>Lautakunnan päätös asumispalveluiden ja laitoshoidon myöntämisperusteiden käyttöönotosta. Laitoshoitopotilaiden määrä.</p> <p>Asumispalveluasiakkaiden määrä.</p> <p>Asumispalveluihin hakeneiden määrä.</p> <p>Perhe- ja omaishoidon toteutuminen / intervallijaksohoidon toteutuminen. Rai-arviointiohjelman tulosten hyödyntäminen. Hoito- ja kuntoutussuunnitelmien päivitys (väh. 2 x vuodessa).</p> <p>Omaishoitajien ja perhehoitajien lkm. Päivitettyjen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden käyttäminen.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Laitoshoitopotilaita 7 (yli 75-v. 6 potilasta eli n.0,45%)</p> <p>Tehostetun palveluasumisen asiakkaita yht. 168 koko vuonna</p> <p>Hakemuksia 103 kpl, 52%:lle myönteinen päätös</p> <p>2 osa-aikaista perhehoitajaa toteuttanut kotikäyntejä 2:lle asiakkaalle. Omaishoidon hakemuksia 33 kpl, joista kielteisiä päätöksiä 5kpl (kriteerit eivät täyty) Lakisääteiset omaishoidon vapaat voitu toteuttaa joko intervallijaksohoidossa tai päivätoimintana. läkkäiden palveluohjauksessa RAI-Ca toteutetaan kaikille uusille asiakkaille palvelutarpeen arvioinnissa. Hoito- ja kuntouttamissuunnitelmat päivitetty väh. 2 kertaa/v toteutunut osittain</p> <p>Omaishoidettavien määrä yht. 131 ja 2 osa-aikaista perhehoitajaa toteuttanut kotikäyntejä 2:lle asiakkaalle.</p> <p>Omaishoidon soveltamisohjeet päivitetty ainoastaan maksuluokkien indeksitarkastukset tekemällä</p>

			Lääkkeiden koneellinen annosjakelu / kotihoidon asiakkuusmäärät.	Koneellinen annosjakelua laajennettu kaikille kotihoidon annosjakeluun piiriin soveltuville asiakkaille/asiakkaita palvelun piirissä 100
2.	Ennaltaehkäisevi-en palveluiden ja toimintatapojen juurruttaminen sekä kehittäminen ikäihmisten palveluissa.	<p>Palveluohjauksen kehittäminen paikallisesti ja seutukunnallisesti yhteneväiseksi ja tehokkaaksi. Asiakkaan toimintakykyä mittaavan Rai-arviointijärjestelmän tehokas hyödyntäminen palveluohjauksessa (Rai-Ca).</p> <p>Ennakoiva kotiutus –ja kotikuntoutusmallin sekä kotihoidon kuntouttavan arviointijakson käyttöönoton juurruttaminen arkipäivän työskentelyyn moniammatillisesti.</p>	<p>Palveluohjauksen yhteydenotot ja virtu.fi kautta tapahtuvat yhteydenotot (lkm) sekä Rai-Ca:n kautta tehdyt arviot.</p> <p>Toteutuneet kotikuntoutuksset (lkm) ja ennakoivan kotiutumisen soveltamisohjeet mm. tsekkaukslistan muodossa.</p> <p>Yhteistyömallit kotihoidon/kotiutustiimin kesken. Kehittäjäasiakasmallinnuksen hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä.</p>	<p>Yhteydenottojen määrä 607 kpl (kasvua 32%). Yhteydenotot Virtun kautta 3 kpl.</p> <p>Toteutuneet kotikuntoutuksia ei voida hakea tilastosta, koska ne sisältyvät osana säännöllisen kotihoidon/kotihoidon arviointijakson palvelu- ja hoitosuunnitelmaan, ei tilastoida erikseen. Rai-Ca:n kautta tehdyt palvelutarpeen arvioinnit 68 kpl</p> <p>Kotiutustiimin toiminta siirretty fyysisesti ja hallinnollisesti kotihoidon yhteyteen, yhteistyötä tiivistetty. Kehittäjäasiakasmallinnus ei ole toteutunut. Kuntouttavia arviointijaksoja toteutunut 11 kpl</p>
3.	Palveluiden valinnanvapauden lisääminen palvelusetelin avulla.	Palvelusetelin käyttöönoton laajentaminen kotipalveluihin.	Lautakunnan päätös palvelusetelin käyttöönotosta kotipalveluihin. Palvelusetelin käyttöönoton toteutuminen ja myönnettyjen palvelusetelien lkm.	Ltk: n päätös 27.8.2019 § 100. Palvelusetelisääntökirjan käyttöönoton valmistelutyö käynnistyi loppuvuoden 2019 aikana. Myönnettyjä palvelusetelejä 0 kpl
4.	Ikäpoliittisen ohjelman luominen.	Monialaisen työryhmän valmisteluna suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi.	Ikäpoliittisen ohjelman hyväksyminen (valtuuston päätös).	Hvltk 3.12.2019 § 153 Kh 9.12.2019 § 429 Kv 16.12.2019 § 8

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Ikäihmisten palveluissa sosiaalityön merkitys ja rooli on lisääntynyt sekä moniammatillisen työskentelyn tarve on todettu välttämättömäksi sujuvan työskentelyn turvaamiseksi, jolloin sosiaalihoitajan työ on kokoaikaista ikäihmisten palveluissa. Kotiin tarjottavien palveluiden monipuolistaminen on edellyttänyt kotihoitoon hoitoapulaisen kokoaikaisen työpanoksen. Entisestä Puistolasta on palannut lähihoitaja kotihoitoon sekä kaupungin toisesta toimipisteestä työntekijä koulutuu kotihoitossa oppisopimuksella lähihoitajaksi.

Asiakkaan tukeminen kotona pärjäämiseen mahdollisimman pitkään ja kotipalvelun mahdollistaminen eri tilanteissa vaativat mm. henkilöstöresurssien uudelleen kohdentamista sekä hoitohenkilöstön joustavaa ja tarpeenmukaista työkiertoa.

Toteutuma 31.12.

Ikäihmisten palveluihin lisätty

sosiaalityöntekijän resurssi on ollut tarpeellinen ja sosiaalityöntekijän työpanos parantanut erityisesti moniongelmaisten iäkkäiden asioiden hoitumista ja ennalta ehkäissyt osaltaan ongelmien kasautumista yksittäisen asiakkaan näkökulmasta, kun ongelmiin on päästy pureutumaan ajoissa.

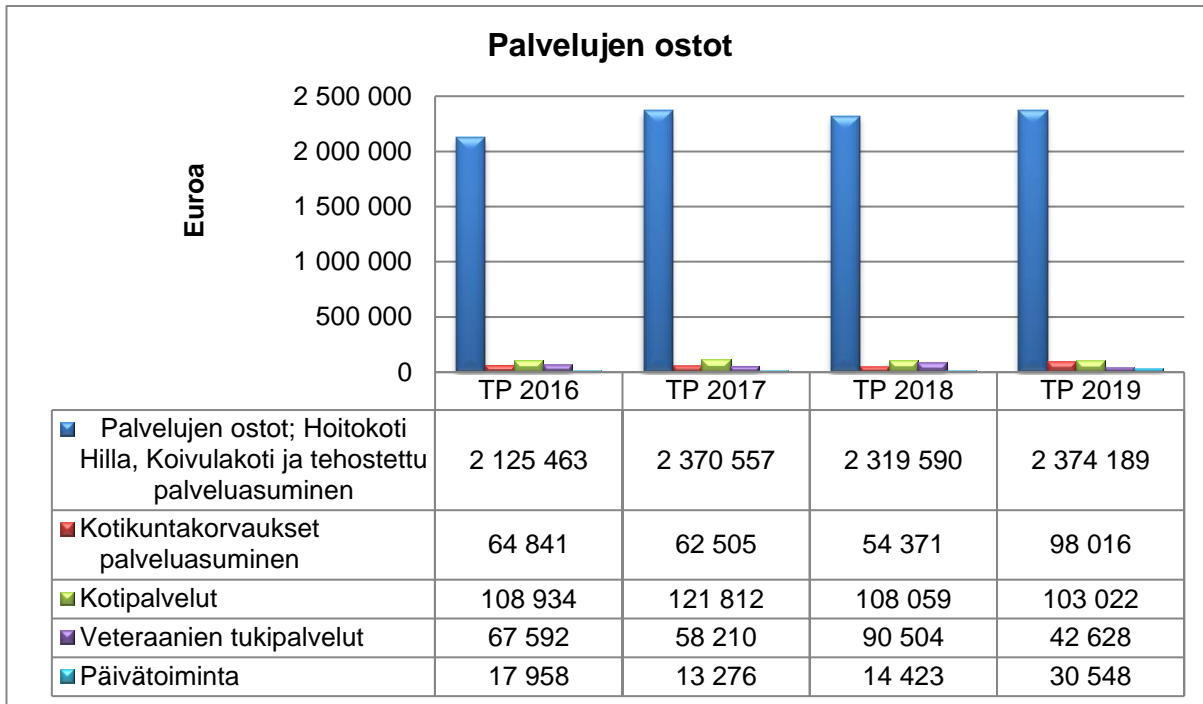
Kotihoidossa, jossa yhdellä osastonhoitajalla on ollut noin 50 työntekijää vastuullaan, on esimiestyötä organisoitu uudelleen vuoden 2019 aikana ja osastonhoitajan työparina työskentelee apulaisosastonhoitaja, joka osittain tekee hallinnollista työtä kliinisen työn ohella.

Vakituiset toimet on täytetty lukuun ottamatta vuoden lopussa 3 eläköitymistä ja 1 irtisanoutumisen, joista 2 täytetään vuoden 2020 alussa ja 2 jätetään täyttämättä. Sijaispula jatkuva läpi vuoden. Työkiertoa ja henkilöstön joustavaa käyttöä on toteutettu tarpeen mukaan. Työssä olevat ovat tehneet tarvittaessa tuplavuoroja/kutsuttu vapaalta, jotta suunnitellut palvelut on voitu toteuttaa.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-12 350 935	-9 758 678	-9 567 860	-9 687 068	-9 510 000	-9 460 000
Toimintatulot	1 909 668	1 048 300	846 400	1 072 893	840 000	840 000
Toimintakate	-10 441 257	-8 710 378	-8 721 460	-8 614 175	-8 670 000	-8 620 000

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT 31.12	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	113	57	58	54	58	57
Henkilöstömenot €	-6 512 235	-3 285 206	-2 792 230	-2 843 921	-2 740 000	-2 690 000
Muutos %	2,6	-49,6	12,0	1,9	-1,9	-1,8
Palvelujen ostot €	-3 353 739	-3 090 974	-3 074 420	-3 158 211	-3 080 000	-3 080 000
Muutos %	-1,2	-7,8	-1,3	2,7	0,2	0
Toimintakate €/asukas	-1 374	-1 181	-1 195	-1 183	-1 196	-1 206

PALVELUALUE: TEKNISET PALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Tekniset palvelut tuottavat kuntalaisille hyvät toimintaedellytykset palveluillaan.

Teknisen palvelualueen toiminta-ajatuksena ja tavoitteena on suunnitella, kehittää ja rakentaa kunnan infrastruktuuria, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja eri hallintokuntien käyttöön, tarjota ruoka-, siivous ja laitoshuoltopalveluja kunnan eri toiminnolle. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomioita suunnittelun ja toiminnan laatuun sekä asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Toimintaympäristössä haasteita on aiheuttanut heikko kuntatalous. Tämä on näkynyt palvelualueen toiminnassa lähinnä kaupungin toimitilojen huonona kuntona, eikä hallintokuntien palvelutarpeeseen ole pystytty vastaamaan ongelmitta.

Myönteiset merkit elinkeinotoiminnan vahvistumisesta ja työllisyyden parantuminen asettaa haasteita tekniselle palvelualueelle mm. terveellisten ja turvallisten toimitilojen järjestämisessä lisääntyville palveluille. Suurhankkeiden realisoituminen tuo työtehtäviä ja investointitarpeita yhdyskuntapalveluihin ja muihin palvelualueen toimintoihin.

Varautuminen sote-palveluihin

Ruokapalveluissa ja laitoshuoltopalveluissa noin puolet tehtävistä on tulevan Sote-alueen tehtäviä. Tilapalveluissa Sote- palvelujen käyttämät tilat vuokrataan valtakunnalliselle kiinteistöyhtiölle vähintään kolmeksi vuodeksi. Kaupungille on vaarassa jäädä huonokuntoiset Sote-tilat, jotka palvelujen ulkoistamisen myötä jäävät tyhjiksi ja kaupungin rasitteeksi.

Digitalisaation, ja sähköisten palveluiden yleistymisen mahdollistaa palvelujen tehostamisen, joskin haasteena on riittävä resursointi sähköisiin palveluihin.

3. TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Organisaatiouudistus

Sote-uudistuksen astuessa voimaan 2021 kaupungin organisaatorakenne tulee muuttaa vastaamaan kaupungin tulevaa toimintaa. Sote-

uudistuksella on vaikutus teknisellä palvelualueen jokaisella vastuualueella. Palvelualueen tavoitteena on myös teknisten sote-tukipalvelujen tuottaminen alueella.

Tilaliikelaitoksen muodostaminen vuoden 2019 aikana ja kaupungin vuokratulo- ja asuin-kiinteistöyhtiöiden siirtyessä tilaliikelaitoksen alle tuo muutoksia palvelualueeseen. Muutoksessa henkilökunnan vaikutusmahdollisuudet tulisi huomioida entistä paremmin. Liikelaitoksen taloushallintoa ei ole tässä talousarviossa eriytetty teknisestä palvelualueesta.

Toimivien ja laadukkaiden palvelujen saamiseksi toiminnassa pyritään suunnitelmalliseen ja ennakoivaan toimintaan. Eri vastuualueille tehtyjen ja tehtävillä toimenpideohjelmilla ja ohjelmien päivityksillä päästään suunnitelmalliseen toimintaan ja tätä myötä parempaan palvelutasoon. Palvelujen kehittämisessä jatketaan sähköisten palvelutarjonnan laajentamista sekä sähköisen asioinnin ja tiedonhallinnon kehittämistä.

Olenainen painopiste on kaupungin toimitilojen ja kaupunki-infran säilyttäminen kohtuullisessa kunnossa ja kertyneen korjausvelan vähentäminen pitkällä tähtäimellä sekä ennakoiva huoltotoiminta. Kunnallistekniikkaan ja toimitiloille on laadittu pitkän tähtäimen ohjelmat, joiden mukaan toimitaan resurssien puitteissa. Pitkän tähtäimen ohjelmille haetaan laajapohjainen sitoutuminen. Ohjelmia laajennetaan kattamaan koko kaupungin toimintaympäristöä, ja tällä tavoin vastataan kaupunkistrategian määrittelemiін tavoitteisiin.

Talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien investointitarve on pelkästään toimitilojen peruskorjausten osalta 5 miljoonaa euroa/vuosi ja kunnallistekniikan peruskorjausten osalta noin 1 miljoonaa euroa/vuosi. Aiempien vuosien investointien siirrot ovat aiheuttaneet investointien kumuloidumista seuraaville vuosille. Peruskorjausinvestointien siirtyessä korjausvelan määrä ja korjauskustannukset kasvavat nopeasti. Investointien arvioinnissa tarkasteluun otetaan myös vaihtoehtoisia rahoitus- ja omistajuuksille.

Suunnitteluvuosien suurimmat uudisrakentamisen investoinnit ovat varhaiskasvatuksen sekä koulukeskuksen tilojen rakentaminen kaupunginkeskustaan. Kunnallistekniikan investoinneissa edetään hankesuunnitelman mukaisesti.

Teknisellä palvelualueella työskentelevällä henkilöstöllä on riittävä osaaminen toiminnan painopisteiden toteuttamiseen. Tosin osaamisen säilyminen ja kehittäminen vaatii aktiivisuutta ja jatkuvaa kouluttautumista. Maankäytön suunnitelmassa painopisteenä on keskustan maankäytön suunnitelmallinen kehittäminen. Palvelualueen sisäistä ja ulkoista viestintää tehostetaan.

Toteutuma 31.12.

Sote-uudistus ei ole vielä täsmentynyt toimintavuonna. Tilaliikelaitos aloitti toimintansa 1.4. lähtien. Tilapalvelujen henkilöstö siirtyi pääosin

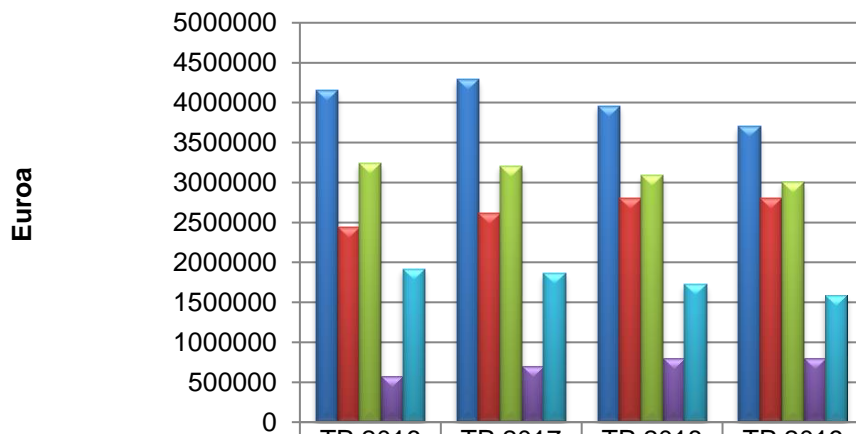
Kemijärven Roikka Oy:hyn 1.1.2020. Kaupungin tilapalvelujen hallinnoima kiinteä omaisuus eriytettiin tilapalvelut liikelaitokselle 1.1.2020.

Investointien osalta aloitettiin Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus, ja se valmistuu keväällä 2020. Suunnitteluprosessi siirtymisestä yhden koulun yksikköön aloitettiin ja rakennustyö voidaan käynnistää kesällä 2020. Edellä mainitut investoinnin pienentävät tilakustannuksia ja kaupungin toimitilojen korjausvelka pienenee huomattavasti ja käyttötalouteen saadaan toivottuja säästöjä.

4. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-12 955 489	-12 650 267	-12 470 970	-12 168 158	-12 159 000	-12 135 000
Toimintatulot	13 365 312	13 406 179	12 761 830	13 269 932	12 509 000	12 485 000
Toimintakate	409 823	755 913	290 860	1 101 774	350 000	350 000

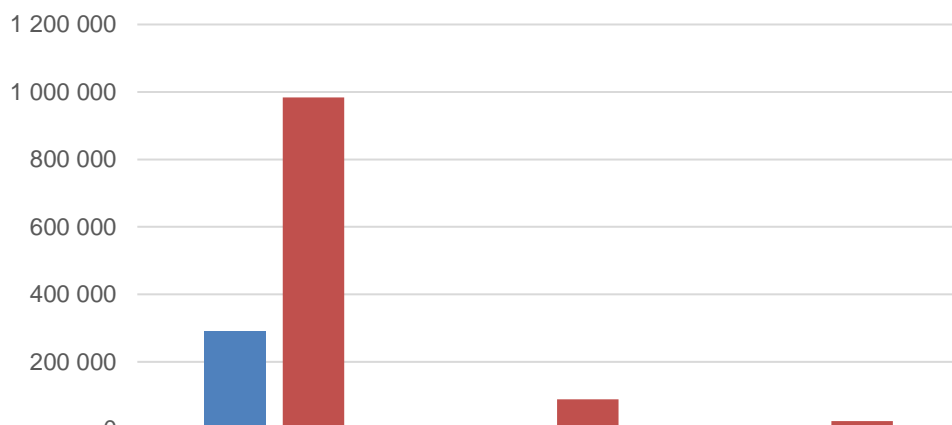
5.Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	94	89	88	78	84	84
Henkilöstömenot €	-4 294 144	-3 959 516	-4 097 400	-3 696 803	-3 980 000	-3 980 000
Muutos %	3,4	-7,8	-3,2	-9,8	-2,9	0
Palvelujen ostot €	-2 608 556	-2 805 887	-2 737 180	-2 806 194	-2 662 500	-2 662 500
Muutos %	6,6	7,6	5,1	2,5	-2,7	0
Toimintakate €/asukas	54	102	40	151	48	49

Tekniset palvelut, palvelualueen toimintakuluja

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Henkilöstökulut	4 152 464	4 294 144	3 959 516	3 696 803
Palvelujen ostot	2 437 666	2 608 556	2 805 151	2 806 194
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 241 492	3 206 856	3 091 041	3 005 246
Vuokrat	574 707	705 990	791 922	800 314
Muut toimintakulut	1 919 142	1 865 803	1 724 293	1 586 527

Teknisen palvelualueen talousarvio ja toteutuma 2019

	Tekniset palvelut	Laitoshuoltopalvelut	Ruokahuoltopalvelut
TA	290 860	0	0
TP	983 343	89 082	25 008

6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaiensa toimintaa.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan työpaikkakokouksissa. Lautakunnat valvovat, että palvelualue toimii vahvistetun talousarvion ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunta saa raportteja ja tiedonantoja osaston toiminnasta ja ajankohtaisista asioista.

Toiminnan riskit talousarviovuonna:

Tekniselle palvelualueelle erityisen haasteen antaa tilojen sopeuttaminen kaupungin palvelutarpeisiin ja kiinteistöjen kunnosta huolehtiminen, niin että korjausvelka ei enää nykyisestään kasva. Ison riskin tuovat toiminnassa olevat selvästi korjaustarpeessa olevat rakennukset. Kaupunginvaltuuston vuoden aikana tekemät linjaukset varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkosta ja palveluverkon edellyttämistä investoinneista tulee lähitulevaisuudessa pienentämään tuntuvasti kiinteistöriskiä.

Toteutuma 31.12.

Uimahallin osalta vuosittaiset korjauskustannukset kasvoivat.

VASTUUALUE: TEKNISET PALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on tuottaa kuntalaisille riittävän tasokkaat tekniset palvelut, joita ovat:

Viranomaistehtävät

- maankäytön suunnittelu ja kaavoitus
- rakennusvalvonta
- yksityisteiden viranomaisasiat
- kadunpito
- ostopalveluina tuotetaan ympäristönsuojelu- sekä palo- ja pelastustoimen tehtävät

Muut tekniset palvelut

- kaupungin toimitilojen sekä osin ulkopuolisille vuokrattavien tilojen ylläpito ja rakennuttaminen
- kunnallistekniikan ylläpito ja rakennuttaminen

Maankäytön palveluihin sisältyy kaupungin maaomaisuuden hallinta, maankäytön suunnittelu ja kaavoitus sekä rakennusvalvonta.

Kunnallistekniikka vastaa liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden yllä- ja kunnossapidosta sekä niiden rakennuttamisesta.

Tilapalvelut - palveluyksikkö vastaa kaupungin toimitilojen yllä- ja kunnossapidosta sekä tilojen rakennuttamisesta. Lisäksi tilapalvelut vuokraa toimi- ja teollisuustiloja yksityisille yrityksille ja julkisille yhteisöille.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Vastuualueen tuottavuuteen vaikutetaan kehittämällä työympäristöä ja organisaation toimintaa. Tuottavuuden parantaminen edellyttää työtapojen ja työvälineiden kehittämistä. Keskeisessä roolissa on tietotekniikka ja tietojärjestelmät ja tätä myötä osaamisen parantaminen.

Työtapojen arvioinnissa keskitytään tietotekniikan käytön tehostamisen lisäksi työprosessien avaamiseen, niin että oikeaa osaamista kohdistetaan oikeaan paikkaan. Kasvava palveluntarve edellyttää suorituskyvyn parantamista; jatkuvilla säästötoimenpiteillä palveluntarpeeseen ei voida vastata. Sähköinen asiointi, toimitilojen käytön tehostaminen ja omistajuudesta huolehtiminen ovat keskeisessä asemassa tuottavuuden nostamisessa.

Palveluverkkosuunnittelun, kiinteistöohjelman sekä kunnallistekniikan käyttö- ja hoitosuunnitelmien

pohjalta laaditaan kaupungin pitkän tähtäimen investointisuunnitelma.

Palvelujen ostosta syntyviä kustannuksia verrataan edelleen vastaaviin oman tuotannon kustannuksiin, laatuun ja toimitusvarmuuteen. Mikäli nähdään taloudellisesti ja toiminnallisesti järkeväksi, siirretään ostopalvelutyötä omaksi työksi tai päivästoin.

Kaupungin toimitilat

Kaupungin kiinteistöomaisuuden, kiinteistöjen vuokraustoiminnan ja tiloihin liittyvien tukipalvelujen siirtymisellä tilaliikelaitokseen tuo tuottavuutta kustannusten oikealla kohdentamisella ja kannattavuusperiaatteella.

Sisäisen vuokran ensisijainen tehtävä on, että kuntalaiset saavat palvelunsa asianmukaisilla tilaresursseilla tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuina eli sisäiset vuokrat käytetään tilojen ylläpitoon ja kehittämiseen.

Tilojen siirtyessä liikelaitokseen hallintokuntien maksamat sisäiset vuokrat kaupungin toimitilojen osalta tulevat kohdistumaan tiloihin myös pääomavuokran osalta, kun se kaupungin nykyisessä mallissa on mennyt kaupungin yleiseen kulutukseen. Pääomavuokra käsittää rakennuksille määrittelystä korkotuottovaatimuksesta sekä korjausvastikkeesta. Eli ajan myötä pääomavuokralla rahoitetaan peruskorjaus- ja uudisrakennusinvestoinnit.

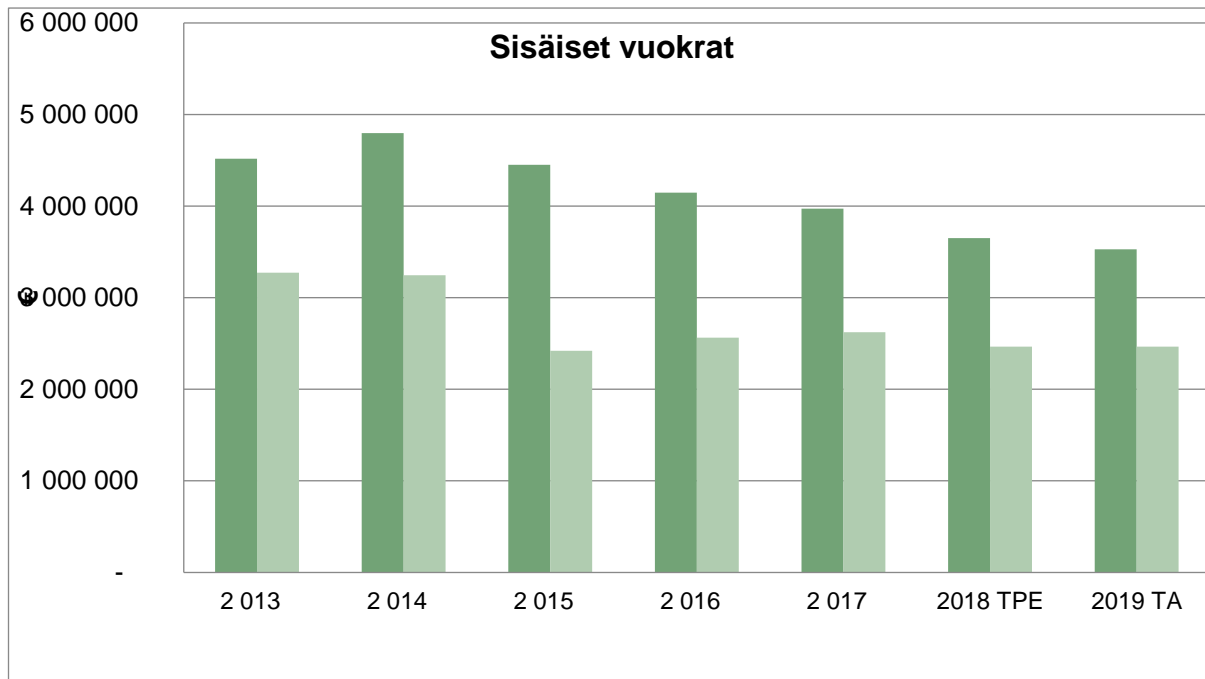
Talousarviovuoden pääomavuokra on 2,47 M€ joka on 4,65 €/h-m²/kk. Otanta 17 Suomen kaupungin pääomavuokrasta vuonna 2014 antaa keskimääräiseksi pääomavuokraksi rakennuskustannusindeksillä korjattuna 7,48 €/m²/kk (lähde Trellum Oy). Ero selittyy rakennusten paremmasta kunnosta sekä omistajan korkotuottovaatimuksesta.

Toimitilojen keskimääräinen sisäinen vuokra (rakennuksen ylläpito-+ pääomavuokra) talousarviovuonna on 10,34 €/m². (vastaava luku Rovaniemen kaupungissa 2017 14,20 €/m²).

Kokonaisuudessaan hallintokunnilta talousarviovuonna perittävä sisäinen vuokra on 5,99 M€. Vuokra on noin 240.000 € suurempi kuin vuonna 2018. Suurimmat muutokset uimahallin vuokran korotus 130.000 € (pääomavuokra arvioitiin vain 8 kk remontin vuoksi, ja kasvaneet hoitomenot) sekä uutena kohteena tullut Elinkaaritalon vuokra

(esiopetukseen) 57.000 €. Seuraavassa kuvassa sisäisten vuokrien kehitys 2013- 2019.

Kuva. Sisäisten vuokrien kehitys (tummempi hoitomenovuokra ja vaaleampi pääomavuokra)

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT 31.12.
1. Kiinteistöjen ja kaupunki-infran kunnan säilyttäminen niukassa resurssien puitteissa	Kiinteistöohjelman ja katujen ja puistojen hankesuunnitelmien toteuttaminen. Tyhjästä kiinteistöistä luopuminen	Ohjelmien toteutuminen % Korjausvelka M€ Kuntoluokka Tyhjästä kiinteistöt	Kiinteistöohjelma on hyväksytty ohjeellisenä eikä ohjelmantoimenpiteitä ole pystytty noudattamaan. Korjausvelka on kasvanut.
2. Digitalisaation hyödyntäminen teknisissä palveluissa	Sähköisen asiainnin, kiinteistöautomaatiikan kehittäminen, katusovellusten ja koneiden telematiikkaohjelmiston käyttöönotto, koulutus ja osaamisen kehittäminen	Sähköisten työkalujen käyttöaste	Rakennusvalvon- nassa rakennus- lupien käsittely sähköisesti 100 %. Kiinteistöauto- matiikan moder- nisointi 60 % valmis. Liikkuva kalusto on varustettu Gps- seuranta- järjestelmällä.
3. Keskustan yleiskaavan valmistuminen.	Kaavan valmistelu	Toteutuminen	Siirtynyt vuodelle 2020.

4.	Isokylän yleiskaava	Kaavan valmistelu	Toteutuminen	Siirtynyt vuodelle 2020.
5.	Selvitetään mahdollisuudet ulkoistaa kaupungin konekeskus ja kiinteistöhoito	Selvitys tulee olla tehtynä ensimmäisen vuosineljänneksen aikana	Toteutuminen	Selvitykset tehty

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Vakituisessa henkilöstössä pidetään vakituinen henkilöstö samana kuin talousarviovuonna 2018.

Toteutuma 31.12:

Vakituinen henkilöstö on vähentynyt yhdellä toimintavuodesta 2018. Henkilöstömenot olivat liki 230.000 € talousarviota alemmat. Tuntipalkkojen toteuma oli yli 100.000 € talousarviota vähemmän, koska osa palkoista kirjautui investointeihin. Tilinpäätökseen 2018 nähden henkilömenoissa pientä laskua.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-9 633 255	-9 435 104	-9 462 480	-9 212 211	-9 250 000	- 9 250 000
Toimintatulot	10 103 246	10 246 164	9 753 340	10 199 894	9 600 000	9 600 000
Toimintakate	469 991	811 060	290 860	987 683	350 000	350 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	36	36	35	35	35	35
Henkilöstömenot €	-2 000 656	-1 837 512	-2 052 120	-1 823 591	-2 050 000	-2 050 000
Muutos %	-0,4	-0,2	11,7	-11,1	- 0,1 %	0 %
Palvelujen ostot €	-2 518 201	-2 717 110	-2 668 980	-2 680 335	- 2 600 000	-2 600 000
Muutos %	6,1	7,9	-1,8	1,0	-2,6 %	0 %
Toimintakate €/asukas	62	110	40	135	48	49

VASTUUALUE: LAITOSHUOLTOPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Me tuotamme puhtaan ja viihtyisän ympäristön tilojen käyttäjille kilpailukykyisesti. Teemme myös jonkin verran ylläpito- ja perussiivouspalvelua Redu:lle, Terveystalo Oy:lle sekä Attendolle. Tuotamme myös materiaalihuoltopalveluita muille palvelualueille keskitetysti sekä Lapponiaan vaatehuoltopalvelua ammattitaidolla ja tehokkaasti.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Tuotamme tukipalveluita eri palvelualueille kustannustehokkaasti mm. prosesseja tehostaen, tuotteistamalla, sekä seuraamalla ostopalveluiden kustannuskehitystä suhteessa omaan toimintaan. Näin toimimassa olemme valmiimpia sote-maakunta uudistukseen 2021.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT 31.12
1. Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut	Oman ja ostopalvelun laadun- ja kustannusseuranta	Laatukierrokset kpl	26 kpl
2. Asiakas- ja tarvelähtöiset palvelut	Laitoshuoltopalveluiden tuotteistamisen päivittäminen	Palvelusopimukset kpl	1 kpl
3. Henkilöstöressurssien joustava ja tehokas käyttö	Henkilömitoituksen oikea säätö	Tehokkuus m ² /t € / t	2041 m ² /t

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Sote palveluiden ulkoistaminen vähentää meidän laitoshuoltajien tarvetta Puistolassa sekä Lapponiassa. Tämä muutos on ollut niin nopeaa. Erilaiset eläköitymiset ovat tasoitteet henkilömäärää

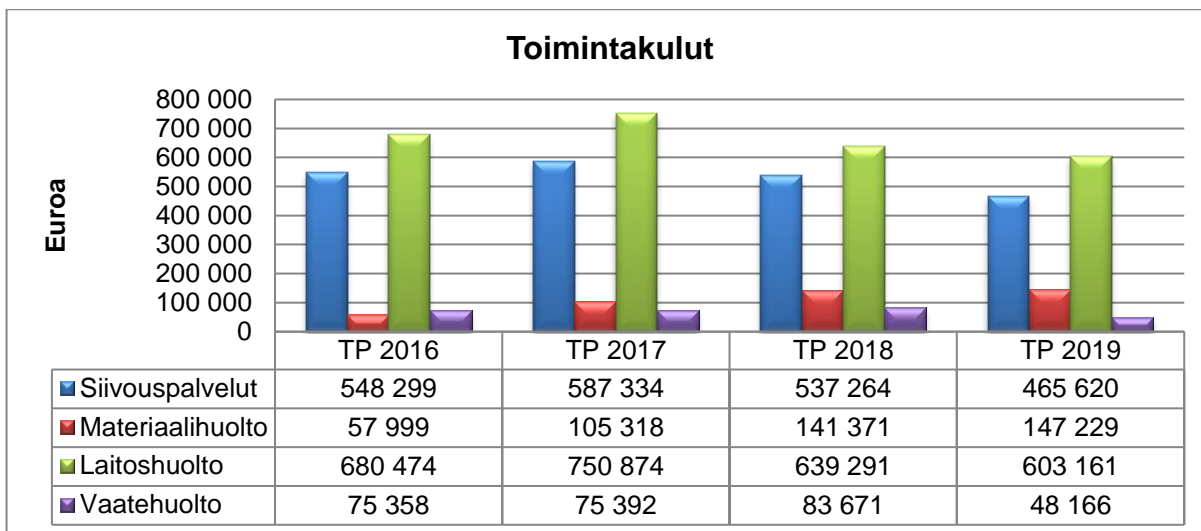
sote palveluiden supistaessaan omaa toimintaansa. Henkilömäärä laskee tasaisesti.

Toteutuma 31.12.

Henkilöstömäärä on laskenut tasaisesti, niin kuin myös laitoshuoltopalvelun tarve. Vuodeosaston käyttöaste on ollut koko vuoden korkea, mikä on lisännyt työvoiman tarvetta suunniteltua enemmän vuodeosastolla.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-1 520 051	-1 402 889	-1 399 050	-1 268 368	-1 300 000	-1 280 000
Toimintatulot	1 550 122	1 422 375	1 399 050	1 357 451	1 300 000	1 280 000
Toimintakate	30 071	19 486	0	89 082	0	0

6. Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	32	29	29	27	27	27
Henkilöstömenot €	-1 409 199	-1 236 833	-1 235 290	-1 103 331	- 1 150 000	- 1 150 000
Muutos %	6,4	-12,2	-0,1	-10,7	-6,9	0
Palvelujen ostot €	-16 110	-10 726	-12 660	-12 318	-12 500	-12 500
Muutos %	-2,7	-33,4	18,0	-2,7	-1,3	0
Toimintakate €/asukas	4	3	0	13	0	0

VASTUUALUE: RUOKAHUOLTOPALVELUT

1. TOIMINTA-AJATUS

Tulosalueen muodostavat kaksi aluekeittiötä ja seitsemän (7) palvelukeittiötä. Asiakkaita palvellaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Tarjottavat ateriat suunnitellaan vastaamaan kunkin ikäkauden mieltymyksiä siten, että ruoalla on myönteinen vaikutus asiakkaiden hyvinvointiin. Ruokalistaa uudistetaan asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta huomioiden ikäluokkien ravintosuosituksat. Paikallisuuden ja lähiruuan käyttöastetta nostetaan strategisen tavoitteen mukaisesti. Tavoitteenamme on vastata taloudellisesta ja asiakaslähtöisestä toiminnasta ja sen kehittämisestä yhteistyössä tilaajan, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa.

2. TUOTTAVUUSTOIMENPITEET JA -HANKKEET

Tuotamme ja tarjoilemme tasalaatuista, turvallista ja hyvää ruokaa asiakkaillemme, hyödyntäen tuotannon- ohjausjärjestelmää monipuolisesti. Toiminnassa varmistetaan kehittämisen, laadun, turvallisuuden, jäljitettävyyden seuranta ja valvonta jatkuvan parantamisen mallilla. Toiminnan kehittämisessä ja päätöksissä huomioidaan ruokapalvelun ulkoisen selvityksen ehdotukset.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT 31.12
1. Palveluiden tuottaminen asiakaslähtöisesti, tarvelähtöisesti ja laadukkaasti jatkuvan parantamisen mallilla	Kehittäminen yhteistyössä asiakas- ja sidosryhmien kanssa	Asiakastytyväisyys. Käyttöaste %	Ei mitattu asiakastytyväisyyttä 24 %
2. Uudistamme ja hyödynnämme käytettävissä olevan tietotekniikan innovaatiot tehokkaasti	Versiopäivitykset ajallaan Varmistetaan olemassa olevien järjestelmien osaaminen ja varautuminen	Laatu Jäljitettävyyys	Omavalvonnan laatujärjestelmä toteutui
3. Huomioimme henkilöstöressurssien käytön tehokkaasti, joustavasti ja ennakkoiden	Varmistamme palveluiden joustavuuden ja reagoimme nopeasti tarvittaviin korjauksiin	Prosessit Suunnitelmat Kalenterit	Toteutui

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

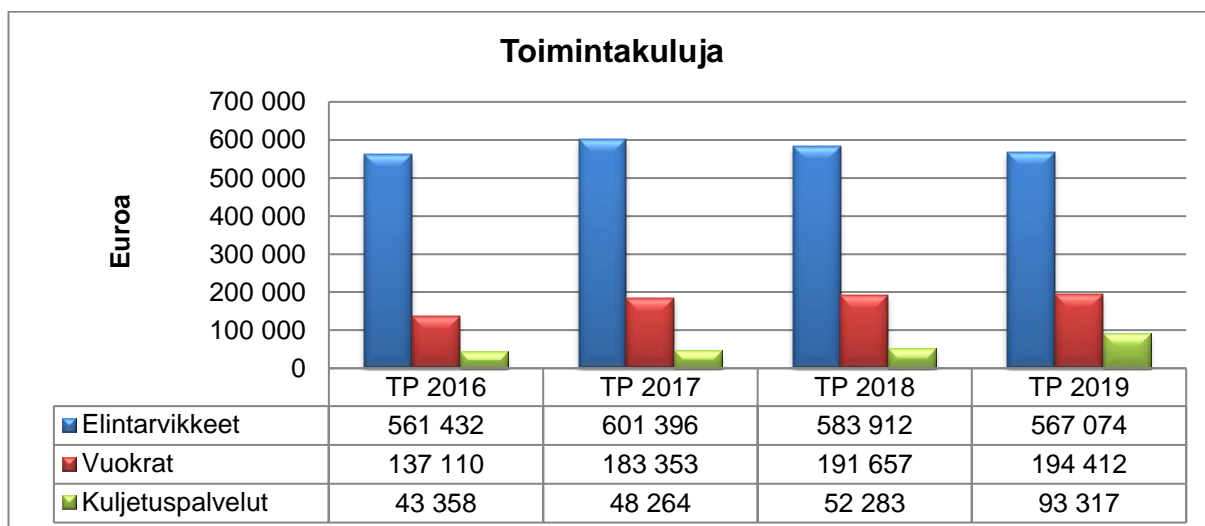
Ruokapalvelun henkilöstösuunnitelman avulla on pyritty luonnollisen poistumien kautta vähentämään työntekijöiden määrää, sopeuttamalla optimaaliselle tasolle soten palveluiden muutoksista johtuen.

Toteutuma 31.12.

Henkilöstöä eläköityi kolme, kahden sijaan ja keittäjä irtisanoutui yllättäen. Henkilöstön vajetta on paikattu määräaikailla työsuhteilla. Vuonna 2020 eläköityviä on kolme työntekijää. Tehtäviä hoidetaan määräaikailla työsuhteilla, mikäli täyttölupia ei myönnetä.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Toimintamenot	-1 802 183	-1 812 274	-1 609 440	-1 687 580	- 1 609 000	-1 605 000
Toimintatulot	1 711 944	1 737 641	1 609 440	1 712 588	1 609 000	1 605 000
Toimintakate	-90 238	-74 633	0	25 008	0	0

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TOT. 31.12.	TS 2020	TS 2021
Vakin.virat ja toimet 31.12.	24	24	22	19	20	20
Henkilöstömenot €	-884 288	-885 172	-809 990	-769 880	-780 000	-780 000
Muutos %	7,9	0,01	-8,5	-5,0	-0,1	-0,4
Palvelujen ostot €	-74 244	-78 051	-55 540	-113 541	-50 000	-45 000
Muutos %	27,6	5,1	-28,8	-104	-9,9	-10
Toimintakate €/asukas	11,9	10	0	3,4	0	0

4.3. Tuloslaskelman toteutuminen (sisäiset mukana)

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama +yli/-alle	Tot %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 810 540		3 810 540	4 280 666	470 126	112,3
Maksutuotot	2 653 300		2 653 300	2 889 203	235 903	108,9
Tuet ja avustukset	698 430		698 430	723 097	24 667	103,5
Vuokratuotot	8 564 110		8 564 110	8 256 054	-308 056	96,4
Muut toimintatuotot	2 567 800		2 567 800	2 958 362	390 562	115,2
TOIMINTATUOTOT	18 294 180		18 294 180	19 107 382	813 202	104,4
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-27 262 590	-90 000	-27 352 590	-26 932 820	-419 770	98,5
Palvelujen ostot	-26 237 730	-1 410 000	-27 647 730	-28 634 704	986 974	103,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 432 650		-4 432 650	-4 505 444	72 794	101,6
Avustukset	-4 930 010		-4 930 010	-4 760 503	-169 507	96,6
Vuokrat	-7 324 140		-7 324 140	-7 096 565	-227 575	96,9
Muut toimintakulut	-2 235 450	-100 000	-2 335 450	-2 536 024	200 574	108,6
TOIMINTAKULUT	-72 422 570	-1 600 000	-74 022 570	-74 466 059	443 489	100,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-54 128 390	-1 600 000	-55 728 390	-55 358 677	-369 713	99,3
Verotulot	30 366 000		30 366 000	28 496 685	-1 869 315	93,8
Valtionosuudet	24 896 500		24 896 500	25 199 055	302 555	101,2
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	411 000		411 000	411 175	175	100,0
Muut rahoitustuotot	1 499 000		1 499 000	3 994 370	2 495 370	266,5
Korkokulut	-291 000		-291 000	-244 117	-46 883	83,9
Muut rahoituskulut	-380 000		-380 000	-405 166	25 166	106,6
Rahoitustuotot ja -kulut	1 239 000		1 239 000	3 756 263	2 517 263	303,2
VUOSIKATE	2 373 110	-1 600 000	773 110	2 093 326	1 320 216	270,8
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 360 440		-2 360 440	-2 449 454	89 014	103,8
Poistot ja arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset erät	600 000	0	600 000	0	-600 000	
Varausten ja rahastojen muutokset						
Rahastojen muutos	0		0	14 259	14 259	-100
Varausten ja rahastojen muut.						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	612 670	-1 600 000	-987 330	-341 869	645 461	34,6

TA-muutos tehty valtuustossa 16.12.2019 § 101.

Verotulojen erittely

Verotulot	TA 2019	TOTEUMA / €	POIKKEAMA / €
Kunnan tulovero	24 600 000	22 775 303	-1 824 697
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 366 000	1 184 437	-181 563
Kiinteistövero	4 400 000	4 536 946	136 946
Verotulot yhteensä	30 366 000	28 496 686	-1 869 314

Verovuosi ja tuloveroprosentti	Tulovero %	Verotuotto 1000 €	Muutos %
Verovuosi 2010	19,5	21 075	-3,8
Verovuosi 2011	20,0	21 670	2,8
Verovuosi 2012	20,0	22 067	1,8
Verovuosi 2013	20,0	22 654	2,7
Verovuosi 2014	20,5	23 348	3,1
Verovuosi 2015	20,5	23 378	0,1
Verovuosi 2016	21,0	23 640	1,1
Verovuosi 2017	21,0	23 514	-0,5
Verovuosi 2018	21,5	23 822	1,3
Verovuosi 2019	21,5	22 775	-4,4

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA 2019	TOTEUMA / €	POIKKEAMA / €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, josta verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	24 896 500	25 566 939	670 439
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus		4 066 387	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		-367 884	-367 884
Valtionosuudet yhteensä	24 896 500	25 199 055	302 555

4.4. Investointien toteutuminen

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Kaupunginhallitus									
Koneet ja kalusto									
Menot			-340 000		-340 000	-46 024	-293 976	-86,5	13,5
Käyttöomaisuuden myynti							0		
Netto			-340 000	0	-340 000	-46 024	-293 976	-86,5	13,5
<i>Hallinto- ja tukipalvelualueen hankkeet</i>			-210 000						
<i>Hyvinvointipalvelualueen hankkeet</i>			-110 000						
<i>Teknisen palvelualueen hankkeet</i>			-20 000						
Osakkeet ja os./Itä-Lapin Energia									
Menot			-133 500		-133 500	-133 499	-1	0,0	100,0
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto		0	-133 500	0	-133 500	-133 499	-1	0,0	100,0
Kaupunginhallitus yhteensä									
Menot			-473 500	0	-473 500	-179 523	-293 977	-62,9	37,9
Rahoitusosuudet investointeihin			0	0	0	0	0		
Netto			-473 500	0	-473 500	-179 523	-293 977	-62,9	37,9
Hyvinvointipalvelut palvelualue									
Lääkintalaitteet									
Menot				-90 000	-90 000	-84 850	-5 150	-5,7	94,3
Tulot									
Netto				-90 000	-90 000	-84 850	-5 150	-5,7	94,3
Hyvinvointipalvelut palvelualue yhteensä									
Menot				-90 000	-90 000	-84 850	-5 150	-5,7	94,3
Tulot									
Netto				-90 000	-90 000	-84 850	-5 150	-5,7	94,3

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Tekninen lautakunta									
KIINTEÄ OMAISUUS									
Maa- ja vesialueet									
Menot			-100 000		-100 000	-112 351	12 351	12,3	112,3
Käyttöomaisuuden myynti						17 795	-17 795	100,0	
Netto			-100 000	0	-100 000	-94 556	-5 444	5,4	94,6
RAKENNUKSET									
Muut rakennushankkeet									
Menot			-585 000		-585 000	-315 856	-269 144	-65,0	35,0
Investointimenojen oikaisut käyttötal.						8 853			
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		-585 000	0	-585 000	-307 003	-269 144	-65,0	35,0
Sisäilmakorjaukset 2019			-100000		-100000	-33 548	-66 452	66,5	33,5
Yritystilojen peruskorjaukset			-80000		-80000	0	-80 000	100,0	0,0
Isokylän koulun sisäilmaremontti			-90000		-90000	0	-90 000	100,0	0,0
Musiikkiopiston ikkunat II-vaihe			-20000		-20000	-22 514	2 514	-12,6	112,6
Hillatien koulun IV-laitteiden parannus			-25000		-25000	0	-25 000	100,0	0,0
Kulttuurikeskuksen patteriverkoston saneer.			-80000		-80000	-64 210	-15 790	19,7	80,3
Energiasäästöhankeet			-30000		-30000	-18 832	-11 168	37,2	62,8
Puustelli, Halmetie 7, lämpöpumput			-30000		-30000	0	-30 000	100,0	0,0
Liikuntahallin sisävalaistuksen vaihto			-30000		-30000	0	-30 000	100,0	0,0
Pienet peruskorjaukset			-100000		-100000	-153 943	53 943	-53,9	153,9
Kiinteistöautomaation ajantas. 2017-2018						-22 810	22 810		
Rakennusten myynnit									
Menot									
Käyttöomaisuuden myynnit						39 035	-39 035		-100
Netto	0	0	0	0	0	39 035	-39 035		-100
Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus									
Menot		-16 806	-2 000 000		-2 000 000	-1 391 647	-608 353	-30,4	69,6
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-2 000 000	0	-2 000 000	-1 391 647	-608 353	-30,4	69,6

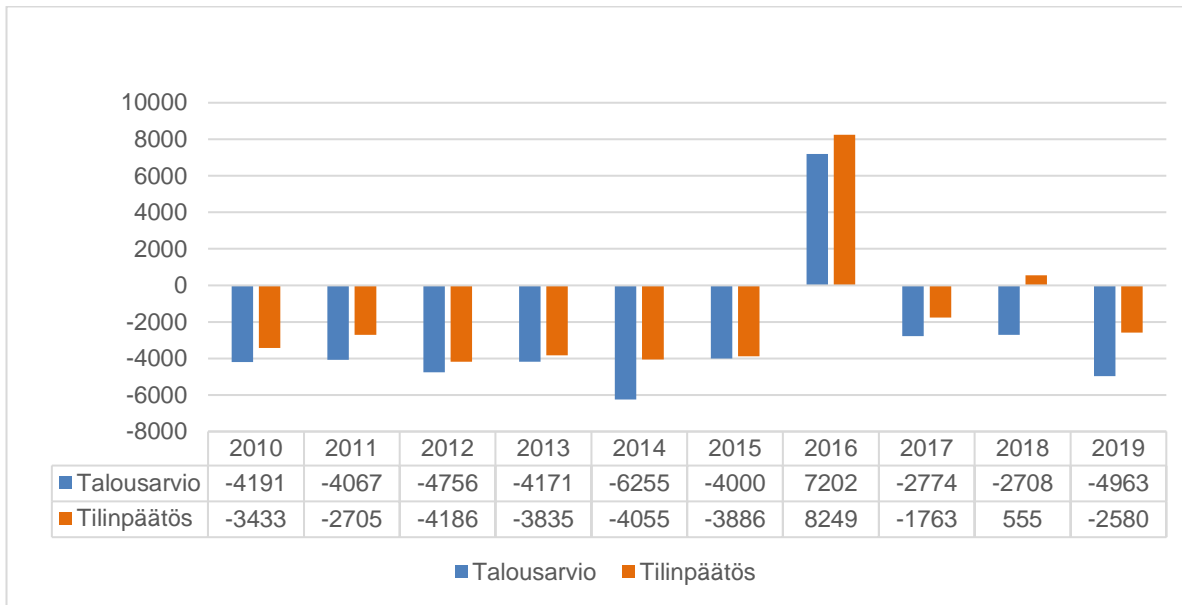

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Koulukampus 2019-									
Menot			-250 000		-250 000	-90 715	-159 285	-63,7	36,3
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		-250 000	0	-250 000	-90 715	-159 285	-63,7	36,3
Lapponia korjaukset 2019									
Menot			-280 000		-280 000	-135 719	-144 281	-51,5	48,5
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0	0	-280 000	0	-280 000	-135 719	-144 281	-52	48,5
Heralammen vanhan osan vesikaton raken.									
Menot			-250 000		-250 000	-6 468	-243 531	-97,4	2,6
Rahoitusosuus investointeihin									
Natto	0	0	-250 000	0	-250 000	-6 468	-243 531	-97,4	2,6
Kiinteistöautomaatio									
Menot			-70 000		-70 000	-45 728	-24 272	-34,7	65,3
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0	0	-70 000	0	-70 000	-45 728	-24 272	-34,7	65,3
LIIKENNEVÄYLÄT									
Muut liikenneväylät									
Menot			-450 000		-450 000	-283 359	-166 641	-37,0	63,0
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		-450 000	0	-450 000	-283 359	-166 641	-37,0	63,0
Päällysteet			-250 000		-250 000	-147 004	-102 996	41,2	58,8
Routavauriot			-200 000		-200 000	-136 355	-63 645	31,8	68,2
Katuvalojen uusiminen									
Menot			-200 000		-200 000	-153 688	-46 312	-23,2	76,8
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		-200 000	0	-200 000	-153 688	-46 312	-23,2	76,8

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Totetuma 2019	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Kallaanvaaran katujen kunnostus									
Menot		-354 898				-5 716	5 716	-100	
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		0	0	0	-5 716	5 716	-100	
Metsämiehentien peruskorjaus									
Menot			-200 000	200 000					
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	0		-200 000	200 000	0	0	0		
PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT									
Puistot ja leikkipaikat									
Menot			-55 000		-55 000	-8 904	-46 096	83,8	16,2
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-55 000	0	-55 000	-8 904	-46 096		
LIIKUNTAPAIKAT JA YMPÄRISTÖTYÖT									
Muut hankkeet									
Menot			-70 000		-70 000	-410	-69 590	-99,4	0,6
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-70 000	0	-70 000	-410	-69 590	-99,4	0,6
Kemijärven säännösten kehittäminen									
Menot			-60 000		-60 000	-13 139	-46 861	-78,0	21,9
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-60 000	0	-60 000	-13 139	-46 861	-78,0	21,9
PIENET HANKKEET /IRTAIMISTO									
Pienet hankkeet									
Menot			-30 000		-30 000	-29 549	-451	-1,5	98,5
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-30 000	0	-30 000	-29 549	-451	-1,5	98,5

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Totetuma 2019	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Tekninen lautakunta yhteensä									
Menot			-4 600 000	200 000	-4 400 000	-2 593 249	-1 815 606	-41,3	58,7
Investointien oikaisut						8 953			
Käyttöomaisuuden myynnit			0	0	0	56 830	-56 830	100	100,00
=Netto			-4 600 000	200 000	-4 400 000	-2 527 466	-1 872 436	-42,6	57,4
INVESTOINNIT YHTEENSÄ									
Menot			-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 857 622	-2 114 733	-42,6	56,2
Investointien oikaisut						8 953			
Rahoitusosuus investointeihin			0						
Netto			-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 848 669	-2 114 733		
Käyttöomaisuuden myynnit			0	0	0	56 830	-56 830		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						210 184			
Netto			-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 581 655	-2 171 563	-43,7	56,2

Investoinnit 2010-2019 Talousarvio / Tilinpäätös

4.5. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen TA2019	TA2019 muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma TP2019	Poikkeama +yli/-alle	Tot %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 373 110	-1 600 000	773 110	2 093 326	1 320 216	271
Satunnaiset erät	600 000	0	600 000	0	-600 000	
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	-210 184	0	
Toiminnan rahavirta	2 973 110	-1 600 000	1 373 110	1 883 142	510 032	137
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 857 723	2 105 777	57,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0				
Investointimenojen oikaisut		0		8 953	8 953	100
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot		0		267 014	267 014	100
Investointien rahavirta	-5 073 500	0	-4 963 500	-2 581 755	2 491 745	50,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 100 390	110 000	-1 990 390	-698 613	1 291 777	35,1
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-209	-209	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	71	71	
Antolainauksen muutokset	0	0	0	-138	-138	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	0	10 000 000	10 000 000	0	100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 034 118	0	-5 034 118	-5 284 118	250 000	105
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000	0	-3 000 000	-3 000 000	0	100
Lainakannan muutokset	1 965 882	0	1 965 882	1 715 882	250 000	87,7
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	0	0	0	-86 481	-86 481	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-930	-930	
Saamisten muutos	0	0	0	-1 086 251	-1 086 251	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-936 310	-936 310	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-2 109 973	-2 109 973	
Rahoituksen rahavirta	1 965 882	0	1 965 882	-532 256	2 498 256	

HUOM! Investointimenojen oikaisu käyttötalouteen on tehty Lepistöntie1:n LVI-korjausten ja henkilöstön lomaosakkeen pienkorjausten osalta (kuuluvat käyttötalousmenoihin) yhteensä 8 953,33 euroa.

4.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA	TA 2019	TA/KS MUUTOS	TA+MUUTOS	TP 2019	Poikkeama
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-5 704 000	0	-5 704 000	-5 565 325	-138 675
HYVINVOINTIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-48 715 250	-1 600 000	-50 315 250	-50 895 126	579 876
Johtaminen	-300 000	0	-300 000	-301 941	1 941
Varhaiskasvatuspalvelut	-2 796 800	0	-2 796 800	-2 755 752	-41 048
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	-6 539 580	-150 000	-6 689 580	-6 886 711	197 131
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	-3 376 540	0	-3 376 540	-3 180 899	-195 641
Perhepalvelut	-1 616 210	-150 000	-1 766 210	-1 847 294	81 084
Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	-18 746 790	-1 200 000	-19 946 790	-20 536 538	589 748
Aikuisten psykososiaaliset palvelut	-2 633 500	100 000	-2 733 500	-2 745 286	11 786
Vammaispalvelut	-3 984 370	0	-3 984 370	-4 026 529	42 159
Ikäihmisten palvelut	-8 721 460	0	-8 721 460	-8 614 175	-107 285
TEKNISET PALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	290 860	0	290 860	1 101 774	-806 574
Tekniset palvelut	290 860	0	290 860	987 683	-696 823
Ruokapalvelut	0	0	0	25 009	-25 009
Laitoshuoltopalvelut	0	0	0	89 082	-89 082
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	-54 128 390	0	-55 728 390	-55 358 677	-369 713
TULOSLASKELMAOSA					
Verotulot	30 366 000	0	30 366 000	28 496 685	1 869 315
Valtionosuudet	24 896 500	0	24 896 500	25 199 055	-302 555
Korkotuotot	411 000	0	411 000	411 175	-175
Muut rahoitustuotot	1 499 000	0	1 499 000	3 994 370	-2 495 370
Korkokulut	-291 000	0	-291 000	-244 116	-46 884
Muut rahoituskulut	-380 000	0	-380 000	-405 166	25 166

	TA 2019	TA MUUTOS	TA+MUUTOS	TP 2019	Poikkeama
INVESTOINTIOSA	-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 579 554	-2 171 563
Kaupunginhallitus	-473 500	0	-473 500	-179 523	-293 977
Koneet ja kalusto	-340 000	0	-340 000	-46 024	-293 976
Osakkeet ja osuudet/Itä-Lapin Energia	-133 500	0	-133 500	-133 499	-1
Osakkeet ja osuudet/Pyhä-Luosto Vesi Oy	0	0	0	57 500	-57 500
Hyvinvointilautakunta	-90 000	0	-90 000	-84 850	-5 150
Lääkintälaitteet	0	-90 000	-90 000	-84 850	5 150
Tekninen lautakunta	-4 600 000	200 000	-4 400 000	-2 527 466	-1 872 436
Maa- ja vesialueet (osto ja myynti)	-100 000	0	-100 000	-94 556	-5 444
Rakennusten myynti	0	0	0	39 035	-39 035
Muut rakennushankkeet	-585 000	0	-585 000	-307 003	-269 114
Jyvälänpuiston päiväkodin laajennus	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 391 647	-608 353
Koulukampus 2019	-250 000	0	-250 000	-90 715	-159 285
Lapponia korjaukset	-280 000	0	-280 000	-135 719	-144 281
Heralammen vanhan osan vesikatto	-250 000	0	-250 000	-6 468	-243 531
Kiinteistöautomaatio	-70 000	0	-70 000	-45 728	-24 272
Katuvalojen uusiminen	-200 000	0	-200 000	-153 688	-46 312
Muut liikenneväylät	-450 000	0	-450 000	-283 359	-166 641
Puistot ja liikuntapaikat	-55 000	0	-55 000	-8 904	-46 096
Liikuntapaikat ja ympäristötyöt, muut hankkeet	-70 000	0	-70 000	-410	-69 590
Kemijärven säännöstelyn kehittäminen	-60 000	0	-60 000	-13 139	-46 861
Irtain omaisuus, pienet hankkeet	-30 000	0	-30 000	-29 549	-451
Kallaanvaaran katujen kunnostus	0	0	0	-5 716	5 716
Metsämiehentien peruskorjaus	-200 000	200 000	0	0	0
Oikaisut investointeihin	0	0	0	8 953	8 953
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 848 669	-2 114 733
Käyttöomaisuuden myynnit	0	0	0	56 830	-56 830
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	0	0	212 285	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-5 073 500	110 000	-4 963 500	-2 579 554	-2 171 563
RAHOITUSOSA	0	0	0		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-209 250	209 250
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	71 085	-71 085
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	0	10 000 000	10 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 034 000	0	-5 034 000	-5 284 118	-250 118

5. Tilinpäätöslaskelmat

5.1. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen)

	31.12.2019	31.12.2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 703 875,92	3 097 947,81
Maksutuotot	2 889 202,61	2 740 169,94
Tuet ja avustukset	709 522,71	796 912,31
Vuokratuotot	2 171 741,64	2 298 905,31
Muut toimintatuotot	744 940,74	548 202,98
Muut toimintatuotot	2 916 682,38	2 847 108,29
TOIMINTATUOTOT	9 219 283,62	9 482 138,35
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-26 932 819,67	-27 916 415,99
Palvelujen ostot	-27 200 588,49	-26 412 591,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 504 235,66	-4 720 417,87
Avustukset	-4 746 929,15	-4 233 020,88
Vuokrat	-1 010 202,60	-993 060,58
Muut toimintakulut	-183 185,32	-336 152,15
Muut toimintakulut	-1 193 387,92	-1 329 212,73
TOIMINTAKULUT	-64 577 960,89	-64 611 658,57
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 358 677,27	-55 129 520,22
Verotulot	28 496 685,18	29 466 429,05
Valtionosuudet	25 199 055,00	25 357 084,00
Rahoitustuotot ja –kulut		
Korkotuotot	411 175,04	423 047,69
Muut rahoitustuotot	3 994 370,00	1 717 634,65
Korkokulut	-244 116,54	-233 650,02
Muut rahoituskulut	-405 165,54	-400 428,61
Rahoitustuotot ja –kulut	3 756 262,96	1 506 603,71
VUOSIKATE	2 093 325,87	1 180 596,54
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 449 453,81	-2 418 515,85
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 449 453,81	-2 418 515,85
Satunnaiset tuotot	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-356 127,94	-1 237 919,31
Varausten ja rahastojen muutokset		
Rahastojen muutos	14 258,50	10 560,52
Varausten ja rahastojen muutokset	14 258,50	10 560,52
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-341 869,44	-1 227 358,79

5.2. Kemijärven kaupungin rahoituslaskelma

	31.12.2019	31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 093 325,87	1 180 596,54
Satunnaiset erät		0
Tulorahoituksen korjauserät	-210 183,88	-535 470,83
Toiminnan rahavirta	1 883 141,99	645 125,71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 857 722,69	-1 723 497,27
Rahoitusosuudet investointimenoihin		100 500,00
investointien oikaisut	8 953,33	147 058,25
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	267 014,23	2 302 200,54
Investointien rahavirta	-2 581 755,13	826 261,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	-698 613,14	1 471 387,23
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-209 250,00	-50 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	71 084,77	141 500,00
Antolainauksen muutokset	-138 165,23	91 500,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	7 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 284 118,00	-4 961 133,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	-4 000 000,00
Lainakannan muutokset	1 715 882,00	-1 761 133,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	-86 481,46	68 200,25
Vaihto-omaisuuden muutos	-929,82	-13 347,67
Saamisten muutos	-1 086 251,46	855 066,47
Korottomien velkojen muutos	-936 309,80	-379 409,40
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 109 972,54	530 509,65
Rahoituksen rahavirta	-532 255,77	-1 139 123,35
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	985 846,71	2 216 715,62
Rahavarat 1.1.	2 216 715,62	1 884 451,74
Rahavarojen muutos	-1 230 868,91	332 263,88

5.3. Kemijärven kaupungin tase

	31.12.2019	31.12.2018
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	304 195,57	323 237,25
Muut pitkävaikutteiset menot	169 802,87	177 236,73
Aineettomat hyödykkeet	473 998,44	500 473,98
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 723 320,20	7 628 764,64
Rakennukset	24 156 940,45	24 818 910,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 751 104,48	8 441 580,36
Koneet ja kalusto	534 456,10	637 740,61
Muut aineelliset hyödykkeet	31 054,74	31 054,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 576 484,79	979 848,28
Aineelliset hyödykkeet	42 773 360,76	42 537 899,14
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	15 864 778,57	16 002 179,95
Muut lainasaamiset	11 706 530,38	11 620 530,38
Muut saamiset	1 226 039,81	1 265 374,58
Sijoitukset	28 797 348,76	28 888 084,91
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	719,80	719,80
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 547,24	9 757,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 267,04	10 477,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	175 548,78	171 410,26
Ennakkomaksut	7 835,29	11 043,99
Vaihto-omaisuus	183 384,07	182 454,25
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0	57 500,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 646 859,71	1 177 465,29
Lainasaamiset	3 456,92	203 880,92
Muut saamiset	2 007 079,70	913 749,04
Siirtosaamiset	498 710,11	717 259,73
Saamiset	4 156 106,44	3 069 854,98
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	28 394,47	28 394,47
Rahat ja pankkisaamiset	957 452,24	2 188 321,15
V A S T A A V A A	77 381 312,22	77 043 559,81

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460 394,33	39 460 394,33
Muut omat rahastot	54 370,09	68 628,59
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-4 105 284,15	-2 877 925,36
Tilikauden yli-/alijäämä	-341 869,44	-1 227 358,79
OMA PÄÄOMA	35 067 610,83	35 423 738,77
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	57 890,95	142 240,42
Lahjoitusrahastojen pääomat	199 843,26	199 703,65
Muut toimeksiantojen pääomat	39 174,32	40 656,31
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	296 908,53	382 600,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 880 387,00	24 664 505,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat / Liittymismak. ja muut velat		
Pitkäaikainen	28 880 387,00	24 664 505,00
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 832 140,00	5 034 118,00
Lainat julkisyhteisöiltä	3 701 978,00	0
Saadut ennakot	76 557,76	142 806,99
Ostovelat	3 572 966,82	3 852 847,52
Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	667 871,40	698 857,15
Siirtovelat	3 284 891,88	3 844 086,00
Lyhytaikainen	13 136 405,86	16 572 715,66
VIERAS PÄÄOMA	42 016 792,86	41 237 220,66
VASTATTAVAA	77 381 312,22	77 043 559,81

Konsernitilinpäätös

5.4. Konsernituloslaskelma

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT	53 104 299,37	51 890 890,78
TOIMINTAKULUT	-103 612 997,53	-101 202 255,22
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50508 698,16	-49 311 364,44
Verotulot	28 496 685,18	29 446 429,05
Valtionosuudet	28 502 930,14	28 548 080,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	169 637,01	99 582,21
Muut rahoitustuotot	1 750 579,40	1 774 618,91
Korkokulut	-799 809,58	-1 083 538,79
Muut rahoituskulut	-379 406,00	-707 712,08
Rahoitustuotot ja -kulut	741 000,83	82 950,25
VUOSIKATE	7 231 917,99	8 766 094,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 195 806,24	-7 171 243,75
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-7 195 806,24	-7 171 243,75
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	36 111,75	1 594 851,11
Tilinpäätössiirrot	23 976,27	57 004,82
Vähemmistöosuudet	-372 993,63	-316 199,64
Laskennalliset verot	-490 977,02	-485 399,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-803 882,63	850 256,44

5.5. Konsernirahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2019	2018
Vuosikate	7 231 917,99	8 766 094,86
Tilikauden verot	-490 977,02	-485 399,85
Tulorahoituksen korjauserät	-209 618,47	-300 020,83
Toiminnan rahavirta	6 531 322,50	7 980 674,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 869 176,90	-7 226 241,29
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 673 248,81	164 146,85
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	365 890,33	2 763 202,74
Investointien rahavirta	-6 830 037,76	-4 298 891,70
Toiminnan ja investointien rahavirta	-298 715,26	3 681 782,48
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-562 428,75	-193 042,92
Antolainasaamisten vähennykset	484 750,62	252 710,00
Antolainauksen muutokset	-77 678,13	59 667,08
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 538 649,29	15 771 484,71
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 524 933,97	-16 785 227,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 045 162,51	-3 956 653,00
Lainakannan muutokset	968 552,81	-4 970 395,62
Oman pääoman muutokset	-227 938,65	71 819,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	-33 445,86	54 667,25
Vaihto-omaisuuden muutos	80 395,88	38 160,64
Saamisten muutos	-134 636,50	1 498 159,43
Korottomien velkojen muutos	-312 988,60	-132 401,48
Muut maksuvalmiuden muutokset	-400 675,08	1 458 585,84
Rahoituksen rahavirta	262 260,95	-3 380 323,62
Rahavarojen muutos	-36 454,31	-301 458,86
Rahavarat 31.12.	11 439 905,46	11 476 355,86
Rahavarat 1.1.	11 476 359,77	11 174 897,00
Rahavarojen muutos	-36 454,31	301 458,86

5.6. Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 384 898,48	1 365 611,47
Muut pitkävaikutteiset menot	440 212,91	504 981,57
Ennakkomaksut	1,47	29 557,00
Aineettomat hyödykkeet	1 825 112,86	1 900 150,04
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 071 169,54	8 829 797,58
Rakennukset	55 082 398,63	55 886 569,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 178 782,65	47 416 325,54
Koneet ja kalusto	12 061 858,95	12 815 284,45
Muut aineelliset hyödykkeet	389 884,59	407 067,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 475 186,33	1 570 264,05
Aineelliset hyödykkeet	128 259 280,69	126 925 308,97
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	15 580 140,06	467 202,11
Muut osakkeet ja osuudet	-3 858 007,91	11 372 623,17
Muut lainasaamiset	429 000,00	736 500,00
Muut saamiset	-189 174,53	-228 835,06
Sijoitukset	11 961 957,62	12 347 490,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 178 915,11	1 009 845,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	736 146,12	816 542,61
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	434 586,20	162 086,00
Lyhytaikaiset saamiset	8 964 921,68	8 925 305,02
Saamiset	9 399 507,88	9 087 391,02
Rahoitusarvopaperit	1 532 334,42	1 360 422,47
Rahat ja pankkisaamiset	8 799 699,04	10 115 933,39
VASTAAVAA	163 692 953,74	163 563 084,15

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460 394,33	39 460 394,33
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	33 637,59	33 637,59
Muut omat rahastot	2 300 511,24	2 547 288,05
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	7 640 237,90	6 663 817,65
Tilikauden yli-/alijäämä	-803 882,63	850 256,44
OMA PÄÄOMA	48 630 898,43	49 555 394,06
VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 052 284,97	7 769 821,62
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	4 218,71	23 145,00
Muut pakolliset varaukset	1 028 316,24	1 023 421,00
PAKOLLISET VARAUKSET	1 032 534,95	1 046 566,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 527 575,35	1 391 766,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	59 602 395,75	56 972 479,77
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 812 355,77	18 484 708,91
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 524 934,80	9 266 310,03
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	18 509 973,72	19 076 037,38
VIERAS PÄÄOMA	104 449 660,04	103 799 536,09
VASTATTAVAA	163 692 953,74	163 563 084,15

6. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

6.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.1.1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai

todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Kaupungilla ei ole johdannaissopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Aikaisempiin tilikausiin kohdentuvat korjaukset

Ei ole tehty.

6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kaupungin tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty, koska ne eivät ole olennaisia konsernitilinpäätöksen kannalta.

Pyhä-Luoston Vesi Oy:n osakassopimuksen käsittely on edelleen kesken 31.12.2019. Hallinto-oikeus kumosi v. 2017 syksyllä Sodankylän kunnan tekemät päätökset koskien Pyhä-Luosto Vesi Oy:n osakkeita ja rahoitusta. Osakepääoman lisäys on palautettu kokonaisuudessaan omistajille ja tilinpäätökseen kirjattu vastaava vähennys vuosina 2018 ja 2019 (palautettu kahdessa erässä).

Johdannaissopimukset

Kemijärven konserniyhteisöillä on koronvaihtosopimuksia.

Koronvaihtosopimusten pääoma vuoden 2019 lopussa on 8,5 milj. euroa Kemijärven lämmöllä ja vedellä, josta vuosina 2020-2023 pääoma vähenee 3,8 milj. euroa. Korkeus on sidottu 6 kk:n Euriboriin ja marginaali on 0,0 % p.a.

6.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	507 613	516 624	294 331	379 983
Sosiaali- ja terveystuotot	26 227 237	23 884 364	4 014 164	4 251 161
Opetus- ja kulttuurituotot	3 010 628	3 958 400	1 249 488	1 186 552
Tekninen toimi	13 621 352	11 842 137	3 661 300	3 664 442
Muut palvelut	12 829 857	11 689 366		0
Toimintatuotot yhteensä	56 196 688	51 890 891	9 219 284	9 482 138

Verotulojen erittely			
	2019	2018	2017
Kunnan tulovero	22 775 303	23 821 951	23 513 797
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 184 437	1 298 045	1 292 350
Kiinteistövero	4 536 945	4 326 433	4 347 222
Muut verotulot			
Verotulot yhteensä	28 496 685	29 446 429	29 153 369

Valtionosuuksien erittely			
	2019	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, Siitä:verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	25 566 939	25 692 552	25 870 297
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	4 066 387	4 416 488	4 476 027
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-367 884	-335 468	36 443
Valtionosuudet yhteensä	25 199 055	25 357 084	25 906 740

Palvelujen ostojen erittely			
	2019	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	19 758 189	19 408 103	17 711 387
Muiden palvelujen ostot	7 442 400	7 004 488	6 851 557
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	27 200 588	26 412 591	24 562 944

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista taloudellisen käyttöiän

mukaan tasa-poisto-menetelmällä noudattaen kuntaliiton yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista kunnille.

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-40 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	20-50 vuotta
Koneet ja kalusto	5-15 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys suunnitelmien mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2014-2019:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	15 410 992
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	24 947 201
Ero (€)	-9 536 209
Ero %	-38,23

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.	23 145	24 675		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	1 552	1 530		
Eläkevastuu 31.12.		23 145		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	121 995*	1 301 817		516 046
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	115 167	516 046		516 046
Muut pakolliset varaukset	6 827	785 771		0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 023 421	785 770		
Lisäykset tilikaudella	237 651	237 651		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 028 316	1 023 421		

*sis. 2018 potilasvahinkovakuutus

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
	Muut toimintatuotot			
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	175 834	126 919	175 834	126 919
Rakennusten myyntivoitot	15 779		24 563	
Muut myyntivoitot		10 976	70 156	
Myyntivoitot yhteensä	191 613	137 895	270 553	126 919
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappio	41 632	104 495	41 632	104 495
Muut myyntitappiot	18 738	2 999	18 738	2 999
Myyntitappiot yhteensä	60 369	107 494	60 369	107 494

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Kemijärven kaupunki				
KT Oy Kemijärven Vuokratalot				
Avustus Kemijärven kaupungilta		70 000		
Satunnaiset tuotot yhteensä				

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	2 307 872	5 253
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä (LKS, Kolpene)	39 392	39 392
Pvo/Pool/sähkö sopimus/tuotot	1 559 659	1 586 540
Takausprovisiot konserni	40 669	44 652
Yhteensä	3 947 592	1 675 838

6.4. Tasetta koskevat liitetiedot

6.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole

Arvonkorotukset

Ei ole

Aktivoitujen korkomenot

Kemijärven lämpö ja vesi Oy

Voimalaitosrakennukset ja koneet ja laitteet
hankintamenoon aktivoitu rakennusaikaisia
korjoja

485 423,67

Poistamaton hankintameno 31.12.2019

339 796,57

Pysyvät vastaavat										
2019	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteis- et menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	323 237	177 237	500 474	7 628 765	24 818 911	8 441 580	637 741	31 055	979 848	42 537 899
Lisäykset tilikauden aikana	85 942	26 376	112 318	294 686			84 850		2 405 651	2 785 187
Rahoitusosuudet tilikaudella										
Vähennykset tilikauden aikana	109 272	33 810	143 082	200 130	45 169				4 189	249 488
Siirrot erien välillä	-4 288		-4 288		-694 805	-1 106 849	-3 173		1 804 826	0
Tilikauden poisto					1 311 606	797 325	191 307			2 300 238
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Aktivoidut korkomenot Poistamaton hankintameno 31.12.	304 196	169 803	473 998	7 723 320	24 156 941	8 751 105	534 456	31 055	1 576 484	42 773 360
Arvonkorotukset Kirjanpitoarvo 31.12.	304 196	169 803	473 998	7 723 320	24 156 941	8 751 105	534 456	31 055	1 576 484	42 773 360
Olennaiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista										

Maa- ja vesialueiden erittely	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	17 141	253 712		
Muut maa- ja vesialueet	7 977 033	7 645 905	7 723 320	7 628 764
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 977 033	7 899 618	7 723 320	7 628 764

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 097 061	467 202	4 882 378	284 639	15 731 279		12 667 805		126 600	12 794 405
Lisäykset	133 499				133 499		200 000			200 000
Vähennykset									-61 835	-61 835
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	10 230 560	467 202	4 882 378	284 639	15 864 779		12 867 805		188 435	13 056 240
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 230 560	467 202	4 882 378	284 639	15 864 779		12 867 805		188 435	12 932 570

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kaupunkikonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	380	2 810	31
Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	1 243	10 685	-112
Kemijärven lämpö ja vesi Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	3 125	24 802	1 038
Kemijärven Kehitys Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	593	90	81
Kemijärven Jäähalli Oy	Kemijärvi	87,45 %	87,45 %	26	18	-1
Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus	Kemijärvi	7,69 %	84,39 %	1 497	7	5
Kiinteistö Oy Kemijärven Toimitalo	Kemijärvi	55,63 %	55,63 %	2 128	43	31
Koillis-Lapin Sähkö Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	2 772	23 157	176
Keski-Lapin Voima Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	138	1 056	1
Itä-Lapin Energia Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	6 373	4 086	0
Kemijärven Roikka Oy	Kemijärvi	0,00 %	100,00 %	146	179	50
Elwira Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	762	75	-7
Kuntayhtymät						
Itä-Lapin kuntayhtymä	Kemijärvi	48,59 %	48,59 %	118	50	-14
Kolpeneen palvelukeskuksen ky.	Rovaniemi	10,88 %	10,88 %	392	1 079	-20
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Rovaniemi	9,23 %	9,23 %	2 042	3 433	109
Lapin liitto kuntayhtymä	Rovaniemi	4,03 %	4,83 %	80	200	14
Lapin Jätehuolto kuntayhtymä	Sodankylä	22,17 %	22,17 %	614	239	87
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	Rovaniemi	9,50 %	9,50 %	3 055	2 486	8
Säätiöt						
Saura säätiö	Kemijärvi	100,00 %	100 %	122	115	61
Yhdistelemättömät Osakkuus- ja muut omistusyhteisöt						
*Pyhä-Luosto Vesi Oy	P-niemi	32,50 %	32,50 %	806	4 315	247
Asunto Oy Särkelänrinne	Kemijärvi	27,88 %	37,97 %	210	39	0
Kiinteistö Oy Vaskikallas	Kemijärvi	28,80 %	28,80 %	48	7	0
Kiinteistö Oy Kallaanvaaran Kassala	Kemijärvi	23,10 %	23,10 %	104	3	4
*)Pyhä-Luoston Vesi Oy:n osakassopimuksen käsittely kesken						

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		20 601		97 499
Lainasaamiset	200 000		11 077 530	
Muut saamiset	1 200 000		1 261 275	
Siirtosaamiset				
Yhteensä			12 338 805	97 499
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		20 937		81 195
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		24 973		16 993
Yhteensä		45 910		98 188
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset			329 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä			329 00	
Saamiset yhteensä	1 400 000	45 910	12 667 805	195 687

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	200 653			
Siirtosaamiset muilta	489 617	848 385	457 870	355 397
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	199 558	215 120	127 751	195 487
Työttömyysvakuutusmaksurahasto				84 199
Muut tulojäämät	202 140	202 709		
Projektisaamiset (kuntayhtymät)				
Tulojäämät yhteensä (lop.kons.taseesta)				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 091 968	1 266 213	585 621	635 083

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset	39 460 394	39 460 394	39 460 394	39 460 394
Peruspääoma 31.12. Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	39 460 394 33 638	39 460 394 33 638	39 460 394	39 460 394
Muut omat rahastot Vahinkorahaston pääoma 1.1. Siirrot rahastoon Siirrot rahastosta	2 547 288 246 777	2 547 288	68 629 14 259	79 189 10 560
Vahinkorahaston pääoma 31.12. Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 300 511	2 547 288	54 370	68 629
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1. Siirto vahinkorahastoon Edellisen tilikauden virheen oikaisu	6 663 818	6 663 818	-4 105 284	-2 877 925
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	7 640 237	6 663 818	-4 105 284	-2 877 925
Tilikauden yli/alijäämä	-803 883	850 256	-341 867	-1 227 359
Oma pääoma yhteensä	48 630 898	49 555 394	35 067 613	35 423 739

Pitkäaikaiset velat (velat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen)		
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 479 957	18 039 212
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	11 479 957	18 039 212

Joukkovelkakirjalainat	2019	2018
JVK-laina		3 000 000
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0	3 000 000

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Muut pakolliset varaukset		121 995		
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	1 028 316	1 023 421		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 028 316	1 145 416		

Vieras pääoma	2019		2018	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		239 493		264 181
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		239 493		264 181
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 098 045		1 043 134
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 098 045		1 043 134
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		1 337 538		1 307 315

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	16 035 243	15 692 940	0	0
Muut velat	10 278	159 896		
Muut velat yhteensä	16 045 521	15 852 837	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tulojäämät				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 882 807	5 433 910	2 988 103	2 829 231
Korkojaksotukset	203 781	278 744	54 589	113 823
Valtionosuusennakot		75 112		
Muut menojäämät	476 646	1 381 623	208 721	944 268
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 563 234	7 169 390	3 251 412	3 887 322
Siirtovelat yhteensä	6 563 234	7 169 390	3 251 412	3 887 322

6.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä, seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	428 587	450 069		
sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	123 395	99 369		
Leasingvastuut yhteensä	1 591 285	1 407 803	1 030 105	836 223
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	692 769	611 511	404 372	331 840
Yhteensä	1 591 285	1 857 872	1 030 105	836 223

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
		2018	2019	2018
	Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta			
Alkuperäinen pääoma	25 956 933	25 467 953	25 947 703	25 467 953
Jäljellä oleva pääoma	19 249 249	17 971 916	19 240 019	17 971 916
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 940 397	9 190 834	6 822 334	6 822 334
Jäljellä oleva pääoma	7 148 225	8 552 824	6 030 162	6 184 324
Kiinteistökiinnitykset				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	Kunta	
	2018	
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	44 369 571	43 011 053
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	29 192	27 633

Arvonlisäveron palautusvastuu				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kunta	1 487 582	1 733 018	1 487 582	1 733 018
Koillis-Lapin Sähkö Oy	2 413 849	2 541 377		
Keski-Lapin voima Oy	66 158	79 056		
Kemijärven lämpö ja vesi Oy	20 538	41 665		
Lapin sairaanhoitopiiri	1 351 334			
Jäljellä oleva arvonlisäveron palautusvastuu	5 339 460	7 358 394	1 487 582	1 733 018

6.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	26 869 415	27 916 416	31 869 828	29 952 883	32 241 724	37 375 658	36 301 803	37 649 949	36 244 446
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	63 405	35 038	86 210	61 668	153 361	150 175	136 504	150 864	100 664
Henkilöstökulut yhteensä	26 932 820	27 951 454	31 956 038	30 014 551	32 395 085	37 525 833	36 438 307	37 800 813	36 345 110

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Keskityt hallinto- ja tukipalvelut									
Keskityt hallinto- ja tukipalvelut	49	43	42	45	40	27	20	18	16
Elinkeinopalvelut		5	5	4			9	10	12
Hyvinvointipalvelut									
sote-palvelut	269	259	334	342	349	412	441	452	432
sivistyspalvelut	235	250	231	235	255	311	280	304	311
Tekninen palvelut									
Tekniset palvelut	93	98	100	100	85	75	79	84	88
Työllistetyt	11	9	11	11	6	6	13	7	
Yhteensä	646	664	723	737	735	831	840	875	859

Henkilöstö 31.12.	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Vakinaiset **)	477	510	557	553	555	607	617	635	717
Määräaikaiset **)	169	154	166	184	180	224	223	187	97
Sivuviran- ja toimenhaltijat *)	56	60	59	59	68	57	48	53	45
Yhteensä	646	664	723	737	735	831	840	875	859

Palveluksessa olevien työntekijöiden määrä tilanne 31.12.

*)Ne, joilla on vain sivutoiminen palvelussuhde (sisältyy määräaikaisiin)

6.7. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot:
BDO Audiator Oy (A) ja KPMG Oy Ab (B)

Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
Tarkastusyhteisö A		
Tilintarkastuspalkkiot		6 807
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		6 279
Tarkastusyhteisö B		
Tilintarkastuspalkkiot	7200	10 224
Tilintarkastajan lausunnot		
Muut palkkiot	800	
Palkkiot yhteensä	8000	23 310

6.8. Intressitahotapahtumat

Liitetiedoissa on esitettävä tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin keinoin. Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa:

- 1) määräysvaltasuhteessa; tai
- 2) osakkuusyhteyssuhteessa

Intressitahoihin luetaan lisäksi:

- 1) kunnanjohtaja;
  - 2) kunnanhallituksen jäsen ja varajäsen; sekä
  - 3) kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.
- Liitetieto on esitettävä ensimmäisen kerran vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Kaupunginjohtajan kanssa on 21.5.2015 (KV:n päätös) solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kk:n palkan suuruudesta erakorvauksesta jos virkasuhteen päätyminen tapahtuu yhteisymmärryksessä.

Konsernin lähipiiriin/intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia vuonna 2019.

7. Eriytetyt tilinpäätökset

7.1. Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

Ei ole

8. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tasekirja

Tase-erittelyt

Päiväkirja ja pääkirja atk-tulosteina

9. Allekirjoitukset ja merkinnät

Kaupunginhallitus 30.03.2020

Lea Koskela
puheenjohtaja

Markku Harju
I varapuheenjohtaja

Kirsti Ojala
II varapuheenjohtaja

Jukka Ojala
jäsen

Esa Kangas
jäsen

Mauno Kerkelä
varajäsen

Riitta Savukoski
jäsen

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Kemijärvellä   päivänä   kuuta 2020

Tapio Raappana
tilintarkastaja, KPMG Oy Ab

Käytetyt kirjanpitokirjat

Käytetyt kirjanpitokirjat

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 1.1. - 31.12.2019

Tasekirja	Sidottu			
Tase-erittelyt	Paperituloste			
Päiväkirja	ATK-tuloste			
Pääkirja	ATK-tuloste			
Ostoreskontra	ATK-tuloste			
Myyntireskontra	ATK-tuloste			
Käyttöomaisuuskirjanpito	ATK-tuloste			
Konsernin päiväkirja	ATK-tuloste			
Konsernin pääkirja	ATK-tuloste			
				Lkm
Tositelaji	Alaraja	Yläraja	Käytetty	
100 Tiliotteet titot	000001	010000	000756	756
200 Palkkatositteet	200000	209999	200063	63
220 Matkalaskutositteet	220000	229999	220024	24
250 TOIMEENTULOTUKI	250000	269999	250674	674
300 Muistiotositteet	300000	309999	300710	710
320 Muistiotositteet Rondo	320000	329999	319999	618
400 Ostoreskontran maksutositteet	400000	419999	400313	313
420 Ostoreskontra yleishallinto	420000	429999	420339	339
440 Ostoreskontra sosiaalitoimi	440000	449999	440163	163
500 Rondo kunta	470000	479999	469999	18819
600 Myyntireskontran suoritustositteet	600000	619999	601991	1991
620 Myyntilaskut yleislaskutus	620000	629999	620126	126
640 Myyntilaskut Pegasos, 2010 Yleislaskutus	640000	669999	649246	9246
670 Myyntilaskut Hammashuolto 2010	670000	679999	675907	5907
680 Myyntilaskut Pegasos 2010	680000	719999	696657	6657
710 Myyntireskontra päivähoito	710000	729999	711743	1743
740 Myyntilaskut, tekniset vuokrat	740000	769999	740729	729
780 Myyntilaskut rakennusvalvonta	780000	789999	780131	131
800 Sonet lääkekeskus Lapponia	800000	809999	800012	12
810 Sonet keskusvarasto/Lapponia	810000	819999	809999	283
900 Käyttöomaisuusviennit	900001	909999	900011	11